

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Životní pojištění a penzijní reforma

Jitka Bajerová

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jitka Bajerová

Ekonomika a management

Provoz a ekonomika

Název práce

Životní pojištění a penzijní reforma

Název anglicky

Life insurance and pension reform

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude identifikovat životní pojištění a jeho postavení na českém pojistném trhu, následně bude vymezena penzijní reforma uskutečňovaná v České republice. Poté bude vyhodnocen dosavadní vývoj trhu životního pojištění v České republice a odhadnut jeho budoucí vývoj v souvislosti s penzijní reformou.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena na dvě hlavní části – teoretickou a praktickou. Informace potřebné k napsání teoretické části práce budou získány především z odborné literatury. Praktická část bude představovat konkrétní nabídky pojišťoven na daných modelových situacích. Primární data budou získána na základě osobních rozhovorů s pracovníky vybraných pojišťoven. Nejprve budou tyto nabídky představeny a následně metodou komparace porovnány.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Životní pojištění, Pojištění po případ smrti, Pojištění pro případ dožití, Penzijní reforma

Doporučené zdroje informací

- CIPRA, T. *Pojistná matematika : teorie a praxe*. Praha: EKOPRESS, 2006. ISBN 80-86929-11-6.
- CIPRA, T. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: EKOPRESS, 2005. ISBN 80-86119-91-2.
- DAŇHEL, J. – DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojistné trhy : změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. [Praha]: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-078-2.
- DAŇHEL, J. – DUCHÁČKOVÁ, E. *Teorie pojistných trhů*. [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-015-7.
- DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2015. ISBN 978-80-87865-25-5.
- DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2009. ISBN 978-80-86929-51-4.
- KANTNEROVÁ, L. *Základy bankovníctví : teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-595-4.
- REVENDA, Z. *Centrální bankovníctví*. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-230-7.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jana Šturcová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2019

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 4. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Životní pojištění a penzijní reforma" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6.4.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Janě Šturcové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, její čas a velmi cenné rady, které mi během zpracování práce poskytovala. Mé poděkování patří také finanční poradkyni Bc. Markétě Jaré, za pomoc s modelacemi Životního pojištění u vybraných pojišťoven.

Životní pojištění a penzijní reforma

Abstrakt

Diplomová práce se věnuje životnímu pojištění a penzijní reformě. Na začátku je seznámení s pojišťovnictvím a pojistným trhem, na které navazuje vývoj důchodového systému v ČR. U životního pojištění je uvedena jeho charakteristika, klasifikace, technické rezervy a vzorce související s výpočtem pojistného. Následuje souhrn penzijních produktů a seznámení s českou asociací pojišťoven.

V úvodu praktické části jsou představeny možné penzijní reformy, které stát zvažuje. Následuje popis čtyř vybraných pojišťoven a jejich porovnání na základě pojistného. Pojistné je zjišťováno pro čtyři různé modelové situace. U každé modelové situace jsou provedeny výpočty životního pojištění a je zde uvedeno možné daňové zvýhodnění.

Klíčová slova: životní pojištění, pojištění pro případ smrti, pojištění pro případ dožití, penzijní reforma

Life insurance and pension reform

Abstract

This diploma thesis deals with life insurance and pension reform. At the beginning there is an introduction to the insurance industry and insurance market, which is followed by the development of the pension system in the Czech Republic. For life insurance, its characteristics, classification, technical provisions and formulas related to the calculation of premiums are given. Following is a summary of pension products and introduction to the Czech Insurance Association.

The introduction of the practical part presents possible pension reforms that the state is considering. The following is a description of four selected insurance companies and their comparison based on premiums. Four different model situations are considered. Life insurance calculations are made for each model situation and a possible tax advantage is given

Keywords: Life insurance, Death insurance, Survivors insurance, Pension reform

Obsah

Úvod	9
1 Cíl práce a metodika	11
2 Teoretická část	14
2.1 Pojišťovnictví a pojistný trh	14
2.2 Penzijní systém ČR	17
2.2.1 Vývoj důchodového systému za Československa	17
2.2.2 Vývoj důchodového systému v ČR.....	18
2.3 Životní pojištění	21
2.3.1 Charakteristika životního pojištění.....	21
2.3.2 Klasifikace životního pojištění.....	24
2.3.3 Technické rezervy v životním pojištění	32
2.3.4 Úmrtnostní tabulky.....	34
2.3.5 Vzorce pro výpočet životního pojištění	38
2.4 Penzijní produkty	39
2.5 Česká asociace pojišťoven	41
2.5.1 Výroční zpráva ČAP	42
3 Praktická část	46
3.1 Pojišťovny nabízející životní pojištění.....	50
3.2 Modelové příklady	58
4 Výsledky a zhodnocení	75
Závěr	77
Seznam použité literatury (bez strany	
Seznam schémat	
Seznam grafů	
Seznam tabulek	
PŘÍLOHY	

Úvod

V životě může člověka potkat řada nebezpečí a rizik. Tato rizika si lidé uvědomují po staletí a chtějí se proti nim chránit. Nikdo se nechce dostat do situace, která by ho přivedla na pokraj společnosti, a právě proto vznikl pojistný trh, kde hlavní roli hrají pojišťovny, které vytváří pojistné produkty, jimiž nabízejí ochranu svým klientům, a v případě naplnění nepříznivé situace jim vyplatí sjednanou částku, která jim má pomoci. Některá pojištění jsou povinná ze zákona a některá se sjednávají dobrovolně. Většina pojištění funguje na principu solidarity.

Stát si uvědomuje nebezpečí, která hrozí jeho občanům, a především se snaží zamezit chudobě. Díky tomu si státy určují svou domácí sociální politiku. V České republice je zavedeno povinné sociální pojištění, jež má pomoci státu získat dostatek peněz na zabezpečení obyvatel, kteří jsou v sociální nouzi anebo se dožili důchodového věku. Globálním problémem ve vyspělých státech je stárnutí populace. Stárnutím populace se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva, naděje na dožití a přibývají lidé v důchodovém věku. Navyšuje se tak nejen množství důchodců, ale také se zvyšuje počet let důchodců v penzi. Díky snižujícímu se počtu lidí v aktivním věku je financování důchodů čím dál tím těžší, a tak vznikají důchodové reformy s kterými se nemění pouze věk pro odchod penze, ale stát se také snaží převést část zodpovědnosti na obyvatele. Nikdo neví, jak se důchody budou do budoucna vyvíjet, a zda se nezmění příslušná legislativa, a proto je dobré se na penzi připravit i pomocí svých finančních možností.

Mimo sociální systém se lze na důchod zabezpečit pomocí penzijního spoření a investičního životního pojištění, která stát za určitých podmínek umožňuje odečíst od základu daně z příjmů. Životné pojištění patří mezi soukromé pojištění a kryje riziko smrti, při kterém je vyplacena pojistná částka osobě obmyšlené, ale lze se pojistit na dožití a v takovém případě pojistná částka slouží ke zlepšení života v penzi.

Penzijní spoření má oproti životnímu pojištění výhodu v podobě příspěvků od státu. S pravidelným měsíčním spoření alespoň 300 Kč stát začíná přispívat. Příspěvky mají i svou maximální výši a v průběhu let se podmínky mění a dají se očekávat i jejich další změny.

Jak u investičního životního pojištění, tak u penzijního spoření jsou investice ukládány na různé fondy a jejich výnos závisí na pohybu příslušných akcií. Pojišťovny navíc musí tvořit finanční rezervy, které musí nově od roku 2020 danit.

Na současném trhu je několik pojišťoven a pro spoustu lidí je náročné se v jejich produktech zorientovat a vybrat si ten, který potřebné pojištění poskytuje za nejvýhodnějších finančních podmínek. Náročné je také správné nastavení, často mohou být v pojištění zahrnuta nadbytečná připojištění a potřebná pojištění jsou podpojištěná. Na správně nastaveném pojištění závisí i to, zda pojištěný není nadpojištěný a neplatí zbytečně velké pojistné, či podpojištěn na malou částku, která v době pojistné události nic nezabezpečí. Tato práce má poskytnout přehledné srovnání současného trhu životního pojištění.

1 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem diplomové práce bude charakterizovat životní pojištění a jeho postavení na českém pojistném trhu, následně bude popsána penzijní reforma uskutečňovaná v České republice. Poté bude vyhodnocen dosavadní vývoj trhu životního pojištění v České republice a odhadnut jeho budoucí vývoj v souvislosti s penzijní reformou.

Metodika

Diplomová práce bude začínat teoretickou částí na kterou plynule naváže praktická část. Informace potřebné k napsání teoretické části práce budou získány především z odborné literatury. Praktická část bude představovat konkrétní nabídky pojišťoven na daných modelových situacích. Primární data budou získána na základě osobního rozhovoru s finančním poradcem. Nejprve budou tyto nabídky představeny a následně vyhodnoceny metodou komparace. Pro modelové situace budou vypočteny úlevy na dani z příjmů fyzických osob po celou dobu smlouvy za předpokladu neměnných daňových podmínek. Také bude pro každou modelovou situaci vypočtena pravděpodobnost úmrtí a další vzorce používané v životním pojištění.

Použité vzorce:

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je na živu ve věku x zemře ve věku $x + s$

$${}_s|q_x = {}_s p_x * q_{x+s} \quad (1)$$

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je naživu ve věku x , zemře před dosažením věku $x + t$

$${}_t q_x = 1 - {}_t p_x \quad (2)$$

Pravděpodobnost, toho, že jedinec, který je naživu ve věku x , se dožije věku $x + t$

$${}_t p_x = \frac{l_{x+t}}{l_x} \quad (3)$$

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je naživu ve věku x , se dožije věku $x + s$, ale zemře před dosažením věku $x + s + t$

$${}_s|t q_x = {}_s p_x * {}_t q_{x+s} \quad (4)$$

Pravděpodobnost toho, že dvojice, která je ve stavu (x, y) , nepřežije další rok

$$q_{xy} = 1 - p_{xy} \quad (5)$$

Pravděpodobnost, že se dvojice ve stavu (x, y) dožije dalšího roku

$$p_{xy} = p_x * p_y \quad (6)$$

Počet dvojic dožívajících se stavu (x, y)

$$l_{xy} = l_x * l_y \quad (7)$$

Počet dvojic zemřelých ve stavu (x, y)

$$d_{xy} = l_{xy} - l_{x+1,y+1} = l_x * l_y - l_{x+1} * l_{y+1} \quad (8)$$

Komutační čísla nultého řádu

$$D_x = l_x * v^x \quad (9)$$

$$C_x = d_x * v^{x+1} \quad (10)$$

$$D_{xy} = l_{xy} * v^{\frac{x+y}{2}} = l_x * l_y * v^{\frac{x+y}{2}} \quad (11)$$

$$C_{xy} = d_{xy} * v^{\frac{x+y}{2+1}} = (l_x * l_y - l_{x+1} * l_{y+1}) * v^{\frac{x+y}{2+1}} \quad (12)$$

Komutační čísla prvního řádu

$$N_x = D_x^{[2]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} D_{x+j} \quad (13)$$

$$M_x = C_x^{[2]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} C_{x+j} \quad (14)$$

$$N_{xy} = D_{xy} + D_{x+1,y+1} + \dots \quad (15)$$

$$M_{xy} = C_{xy} + C_{x+1,y+1} + \dots \quad (16)$$

Komutační čísla druhého řádu

$$S_x = D_x^{[3]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} N_{x+j} \quad (17)$$

$$R_x = C_x^{[3]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} M_{x+j} \quad (18)$$

Pojištění pro případ smrti, kde pojistnou událostí je smrt pojištěného.

$$A_x = \frac{M_x}{D_x} \quad (19)$$

Pro výpočet pojištění pro případ smrti na n let je určen vzorec:

$$A_{x:n|} = \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

Pojištění pro případ dožití, kde je pojistnou událostí dožití se sjednaného věku.

$${}_n E_x = \frac{D_{x+n}}{D_x} \quad (20)$$

Smíšené pojištění, pojistnou událostí je smrt nebo dožití se sjednaného věku, podle toho, která událost nastane dříve.

$$P_{x:n|} = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_x} \quad (21)$$

Důchodové pojištění, je speciální pojištění, kde se v případě dožíví vyplácí pojistné plnění ve formě důchodu.

$$\ddot{a}_x = \frac{N_x}{D_x} \quad (\text{předlhůtní}) \quad (22)$$

$$\ddot{a}_{x(+k)} = \frac{N_{x+k}}{D_x} \quad (\text{předlhůtní odložený}) \quad (23)$$

$$a_x = \frac{N_{x+1}}{D_x} \quad (\text{polhůtní}) \quad (24)$$

$$a_{x(+k)} = \frac{N_{x+k+1}}{D_x} \quad (\text{polhůtní odložený}) \quad (25)$$

Pojištění více životů

Pojištění dvou osob pro případ smrti, kde pojistnou událostí je smrt jednoho pojištěného.

$$A_{xy} = \frac{M_{xy}}{D_{xy}} \quad (26)$$

Smíšené pojištění dvou osob, kde je pojistné plnění vyplaceno z první smrti v dvojici, po uplynutí doby n .

$$A_{xy:n|} = \frac{M_{xy} - M_{x+n,y+n} + D_{x+n,y+n}}{D_{xy}} \quad (27)$$

Pojištění důchodu do první smrti u dvou osob

$$\ddot{a}_{xy} = \frac{N_{xy}}{D_{xy}} \quad (28)$$

2 Teoretická část

Životní pojištění je jedno z odvětví pojišťovnictví. Z tohoto důvodu se začátek diplomové práce bude věnovat základním členěním pojistného trhu a jeho právní úpravě. Následně naváže problematika penzijního systému a životního pojištění.

2.1 Pojišťovnictví a pojistný trh

Pojišťovnictví je jedna ze specifických oblastí ekonomiky a jeho úkolem je snižovat negativní dopady nahodilých událostí a tím stabilizovat ekonomickou úroveň subjektů pomocí pojišťovacích, zajišťovacích a zprostředkovatelských činností. Hlavní úkol je přenesení negativních důsledků z pojištěného na specializovanou instituci. S pojištěním také dochází k odpovědnosti ekonomických subjektů za finanční rovnováhu i společenskou situaci. Také má dvě strany – jednou je etická, kdy se projevuje solidarita ostatních pojištěných s postiženým, a druhou je výtěžná stránka. (Cipra, 2005, str.177; Ducháčková, 2015, str.11)

Pojistný trh je velmi rozsáhlý a nabízí mnoho pojištění. Proto se dá různě členit do odlišných skupin. Pojištění se člení na riziková, která slouží ke krytí jednotlivých rizik, a rezervotvorná, u nichž se po celou dobu pojištění tvoří rezerva na konečné pojistné plnění. Jedno z dalších členění je například na pojištění soukromé, sociální a zdravotní. (Cipra, 2005, str. 180; Ducháčková, 2015, str. 38)

Soukromé pojištění si každý sjednává individuálně s komerční pojišťovnou dle svých potřeb a možností. Soukromé pojištění se poté dále dělí na dvě hlavní složky, a to životní pojištění a neživotní pojištění. (Cipra, 2005, str. 180)

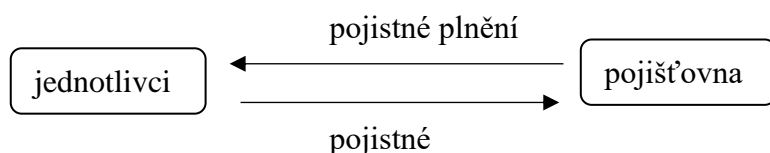
Životní pojištění pojišťuje život pro případ smrti nebo dožití. Tento typ bude podrobněji analyzován v další kapitole.

Neživotní pojištění je rozčleněno do dalších kategorií jako je pojištění majetku, úrazové pojištění, soukromé zdravotní pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu.

- Majetkové pojištění se dělí na majetkové pojištění obyvatelstva, pojištění průmyslových a podnikatelských rizik a zemědělské pojištění. Majetkovým pojištěním obyvatelstva jsou pojištění domácností, pojištění budov a havarijní pojištění. Do pojištění průmyslových a podnikatelských rizik patří například dopravní pojištění, živelné pojištění, pojištění pro případ přerušení provozu nebo pojištění ušlého zisku. Jako zemědělská pojištění se sjednávají pojištění plodin či hospodářských zvířat.

- Úrazové pojištění poskytuje pojistné plnění v případě smrti úrazem, trvalých následků po úrazu nebo hraří dobu nezbytného léčení. Toto pojištění může být sjednáno jako připojištění u životního pojištění.
- Soukromé zdravotní pojištění se rozděluje na soukromé pojištění léčebných výloh nebo soukromé nemocenské pojištění. Sjednává se například při pobytu v zahraničí v podobě cestovního zdravotního pojištění
- Pojištění odpovědnosti za škodu lze rozdělit na smluvní pojištění odpovědnosti, zákonné pojištění odpovědnosti a povinné smluvní pojištění odpovědnosti. Do této skupiny patří povinné ručení.

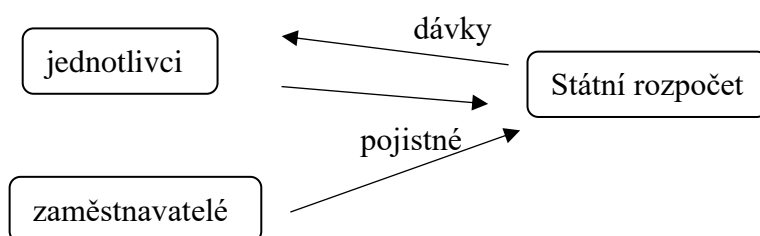
Schéma 1 Financování soukromého pojištění

Zdroj: Ducháčková, 2015, str. 41

Sociální pojištění má za úkol zajistit úhradu dávek v případě pracovní neschopnosti, která může být dočasná v podobě nemocenského pojištění, nebo trvalá důsledkem věku či invalidity. V rámci sociálního pojištění se také vyplácí pozůstalostní důchody, ošetřovné, peněžité pomoci v mateřství a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. Patří sem důchodové pojištění. U penzijního pojištění jsou vypláceny dávky, které lze kvalifikovat na dávky starobní penze, výsluhové penze, invalidní penze, pozůstalostní penze, jednorázové vyrovnání a také odbytné. (Cípra a RSJ Invest, 2006, str. 180; Ducháčková, 2015, str. 40)

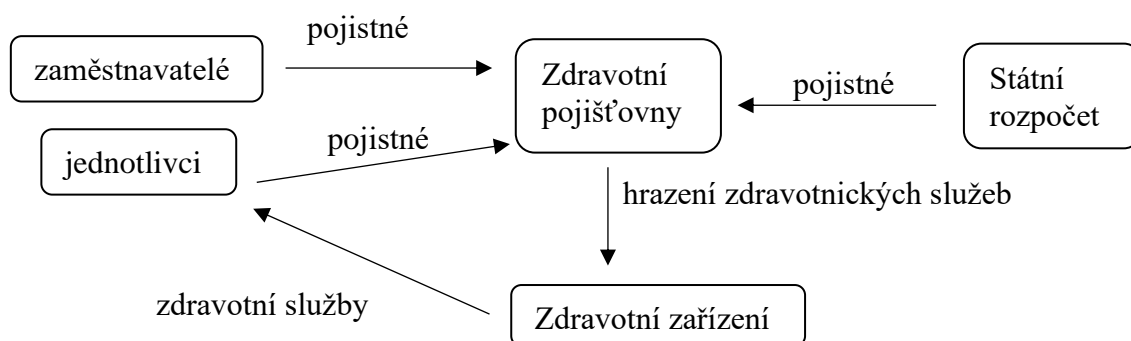
Schéma 2 Financování sociálního pojištění v ČR

Zdroj: Ducháčková, 2015, str. 41

Zdravotní pojištění je v ČR zákonné. Zaručuje ho stát například pomocí veřejné zdravotní pojišťovny ČR. Zdravotním pojišťovnám pojistné platí pojištěnci (srážkou ze mzdy), zaměstnavatelé a stát za nezaopatřené děti, důchodce, rodiče na mateřské dovolené, osoby vedené na úřadu práce a další. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str. 180; Ducháčková, 2015, str. 42)

Schéma 3 Financování zdravotního pojištění v ČR

Zdroj: Ducháčková, 2015, str. 42

Pojištění se dá členit také z právního hlediska, a to na pojištění dobrovolné a pojištění povinné. Právní legislativa ukládá povinnost některých pojištění.

Dobrovolným pojištěním si klient chrání své potřeby. Je čistě na jeho rozhodnutí, zda si dané pojištění sjedná a má formu pojistné smlouvy.

Povinné pojištění je dáno zákonem.

- Povinně smluvní pojištění ukládá právní předpis jako podmínku provozování určité činnosti například povinné ručení u auta.
- Zákonné pojištění je povinné ze zákona a nesjednává se u něj pojistná smlouva. (Cipra, 2005, str.180)

Z hlediska uplatnění zákon o pojišťovnictví kvalifikuje pojištění na škodové pojištění a obnosové pojištění. U škodového pojištění pojistné plnění slouží k úhradě škody vzniklé pojistné události a je omezeno rozsahem pojistného zájmu. U obnosového pojištění pojistné plnění slouží k úhradě „abstraktních“ potřeb, u kterých se nezkoumá rozsah pojistného zájmu sem patří především životní pojištění.(Cipra a RSJ Invest, 2006, str. 137)

Pojišťovny se dají členit na univerzální pojišťovny, specializované pojišťovny, státní pojišťovny, vzájemné pojišťovny či akciové pojišťovny.(Cipra, 2005, str. 181)

Pojistný trh České republiky se řídí těmito zákony (Ministerstvo financí ČR, 2019b):

- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění

2.2 Penzijní systém ČR

Důchodový systém začal vznikat v Československu pár let po konci 2. světové války. Už to je tedy víc jak půl století, co vznikly první myšlenky na zaopatření starších generací, které mají nižší produktivitu práce. Zároveň se za tuto dobu rozpadlo Československo na dva samostatné státy, změnila se politika, tržní systém, průměrný věk dožití a také hodnota peněz. Tím, jak se měnily a stále mění jednotlivé podmínky, bylo zapotřebí provádět penzijní reformy, které mají pomoci státu nastavit udržitelná pravidla.

2.2.1 Vývoj důchodového systému za Československa

Prvním krokem bylo v roce 1948 přijetí zákona č. 99/1948 Sb., o národním pojištění, který vstoupil v platnost 1. 10. 1948. Pojištění bylo stanoveno jako 10 % z vyměřovacího základu. Nejprve měl pojištění platit zaměstnavatel, ale než zákon vstoupil v platnost, bylo nařízením č. 220/1948 Sb. stanoveno, že zaměstnavatel bude platit jen polovinu pojištění a druhou polovinu zaplatí zaměstnanec. Zákon také zavedl sociální důchod pro občany, kteří pro nemoc nebo stáří nemohli práci získat dostatek financí k obživě. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str. 1)

Zákon č. 55/1956 Sb. udělal výraznou změnu v pojetí důchodového pojištění. Měnil pojišťovací princip na rozpočtové financování. Důchod byl zachován jako fakultativní dávka pro osoby starší 65 let nebo invalidní. V roce 1958 o těchto důchodech začali rozhodovat okresní národní výbory. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str. 1)

V roce 1964 byl zaveden odlišný odchod do důchodu pro muže a ženy na základě zákona č. **101/1964 Sb.** Zákon č.121/1975 Sb. měl za cíl odstranit některé deformace z roku 1964, díky čemuž došlo k prohloubení zásluhovosti. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.1)

V roce 1988 se reformou začíná řešit narůstající rozdíl mezi mzdami a důchody. Zákon č. 100/1988 Sb. o sociálním zabezpečení také obsahoval důchodové zabezpečení, sociální péči a nemocenské zabezpečení. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.1)

Po roce 1989 došlo v celé sociální oblasti k reformě, která měla za cíl přizpůsobit stávající systém sociálního zabezpečení podmínkám tržního hospodářství a sjednotit celý systém. Vznikl tzv. Scénář sociální reformy, který měl jako hlavní prioritu vytvořit Fond penzijního pojištění. Přijetím zákona č. **210/1990 Sb.** vznikla nová soustava orgánů státní správy s názvem Česká správa sociálního zabezpečení. V roce 1991 byla zavedena pravidelná valorizace důchodů, která uzákonila indexaci ve výši 10 % inflace a růstu mezd. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.2)

2.2.2 Vývoj důchodového systému v ČR

1. 1. 1993 vznikla samostatná Česká republika a spolu s ní vstoupil v platnost zákon č. 589/1992 Sb. České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Zavedl platbu mimo daňový systém, a to pojistné na důchodové pojištění. Pojistné mělo představovat pro plátce zvýšenou sociální jistotu. Sazba odváděného pojistného na důchodové pojištění představovala 27,2 %. V roce 1994 byla ČR mezi prvními ekonomikami, která pomocí zákona č. 42/1994 Sb. zavedla zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Byl tak zaveden tzv. 3. pilíř důchodového systému. Tato změna byla ze začátku úspěšná, ovšem po čase začala ukazovat známky stagnace z důvodů nízkých průměrných příspěvků a žádné snahy o jejich zvýšení. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.2,5)

Rok 1995 byl zlomový pro český důchodový systém, a to především přijetím zákona č. **155/1995 Sb.**, zákona o důchodovém pojištění, byla zavedena dvousložková konstrukce důchodů. Důchod se tak skládá ze základní výměry, která je pevná pro všechny důchody, a z procentuální výměry, která odráží výši platu. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.5-6)

V roce 1996 došlo ke snížení sazby pojistného z 27,2 % na 26 % z důvodu ekonomické krize. Toto rozhodnutí ovšem přivedlo penzijní systém do deficitu. Rok poté se měnily podmínky valorizace, kdy růst důchodů musel odpovídat pouze 70 % nárůstu inflace. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.5)

V průběhu vlády v mezi lety 1998–2002 došlo k navýšení sazby pojistného na důchodové pojištění a zpřísnění podmínek pro předčasný odchod do důchodu z důvodů nepříznivého vývoje výše příspěvků a počtu přispěvatelů. Zákonem č. 425/2003 Sb. se posunula věková hranice pro odchod do penze. Došlo také k posílení motivačních prvků důchodového připojištění. (Rudolfová a kolektiv, 2014, str.10)

V roce 2010 začala vláda prezentovat vznik 2. pilíře, který představoval penzijní spoření. Tento pilíř projednávala i předchozí vláda které byla v březnu 2009, ta se ovšem shodla na tom, že jeho zavedení nebude prosazovat.

V lednu 2010 byl zaveden Poradní expertní sbor, který se skládal ze znalců z finančního sektoru, Českomoravské komory odborných svazů a Svazu průmyslu a obchodu. Odborníci vypracovali dvě varianty:

- 1) Povinný vstup do 2. pilíře pro občany mladší 40 let s vyčleněním z povinné placené sazby 3 %.
- 2) Výrazné zvýšení státní podpory do 3. pilíře na Penzijní připojištění. Státní podpora měla představovat 3 % ze mzdy za podmínky spoření nejméně stejné částky jednotlivce.

Odborníci se na první variantě neshodli kvůli velké pravděpodobnosti vstupu nedostatečného počtu obyvatel do 2. pilíře. (Klepárník a kolektiv, 2017, str.98)

1. ledna 2012 vzešla v platnost novela zákona č. 220/2011 Sb., která měnila zákon z roku 1995. Tato novela upravila tzv. redukční hranice výpočtu důchodů z šestinásobku na čtyřnásobek průměrné mzdy. Změna měla velký dopad, ovšem nejvíce medializován byl posun věkové hranice pro odchod do důchodu. Postupného sjednocení věku na 67 let pro všechny narozené v roce 1977 mělo být dosaženo v roce 2041. V souvislosti s tím se i rychle navýšovala potřebná doba pojištění pro získání důchodu. Od roku 2010 se povinná doba pojištění navýšila o 9 let z 26 na 35 let, která jsou potřeba v roce 2019. (ČSSZ, 2019)

Novela také přinesla zpřísnění podmínek pro předčasnou penzi, pozůstalostní důchod a restriktivní valorizaci penzí. Valorizaci bylo možné provést, pokud inflace v součtu s třetinou růstu skutečných mezd za rok dosáhne alespoň 2 %. (Klepárník a kolektiv, 2017, str. 99)

Největší zvrát v důchodové politice ovšem měl proběhnout 7. prosince 2012, kdy byla schválena tzv. „Velká důchodová reforma“. S touto reformou nesouhlasil ani tehdejší prezident Václav Kaus a spolu s ním odborníci penzijních systémů, představitelé odboru a zaměstnavatelů a ani veřejnost. Přitom byla česká reforma mírnější než v okolních státech.

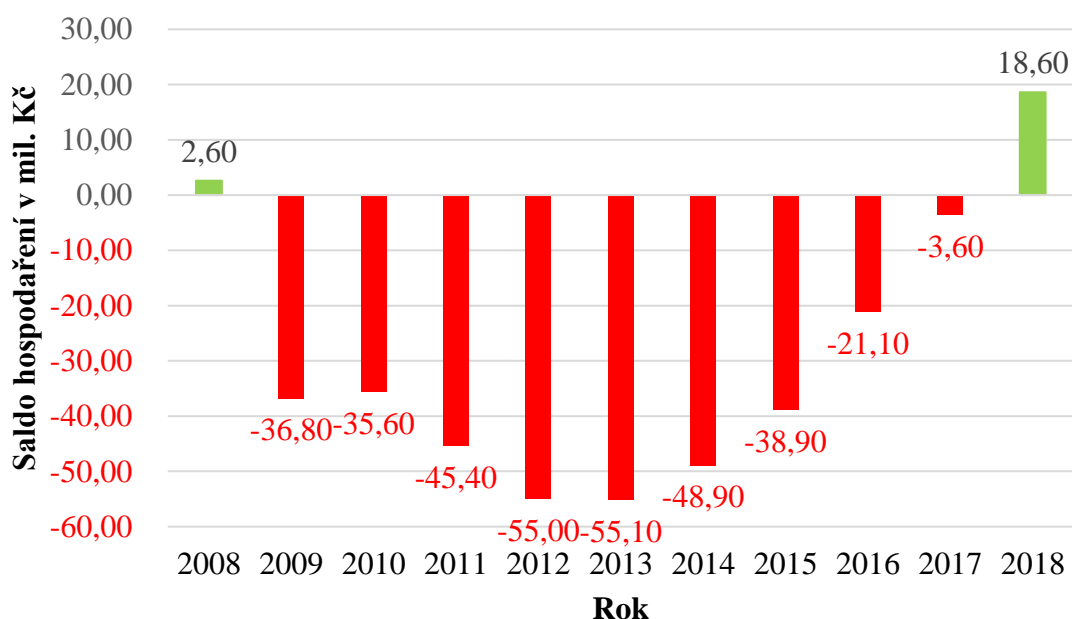
Vstup do 2. pilíře byl pro občany dobrovolný, ale toto rozhodnutí nebylo možno změnit. Byla také ohraničená doba vstupu, osoby starší 35 let měli možnost vstoupit do konce roku 2012 a ostatní měli čas do 1. července 2013. Reforma byla odůvodněna navyšujícím se saldem systému důchodového pojištění, ubýváním lidí v produktivním věku a přibývajícím počtem důchodců. Penzijní fondy měly dobré penzijní loby, díky kterému se uvažovalo nad limitem poplatků z objemu aktiv až 0,9 %. (Klepárník a kolektiv, 2017, str.100)

Nová vláda reformu v několika krocích zrušila a 2. pilíř sloučila s 3. pilířem. To se stalo pomocí zákonů č. 376/2015, Sb. a č. 377/2015, Sb. na základě rychlého projednání byl zrušen od 1. ledna 2016 odvod na důchodové spoření a k 1. červenci 2016 byl zahájen proces ukončení činnosti důchodových fondů.

Vláda se také zajímala o valorizaci penzí. Nejprve schválila v roce 2014 valorizaci na 100 % inflace a 1/3 růstu reálných mezd. Díky této změně mohla penze vzrůst v roce 2015 o 250 Kč a nesnižovala se úroveň důchodců.

V roce 2017 byl schválen mechanismus navyšování v podobě 100% inflace a ½ růstu reálných mezd, díky čemuž se důchod v roce 2018 navýšil o 500 Kč. Novela zákona č. 155/1995 Sb. obnovila strop pro odchod do penze ve věku 65 let s možností změny každých pět let. (Klepárník a kolektiv, 2017, str.101)

Graf 1 Saldo hospodaření důchodového připojištění v letech 2008–2018
(v mld. Kč)

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, 2019a

Graf ukazuje rozdíl mezi příjmy a výdaji důchodového připojištění. Jak je vidět, byl v roce 2018 rozdíl po 10 letech opět kladný. Také je patrné, že od roku 2009 bylo důchodové pojištění ve schodku a stát vyplácel na důchodech daleko více, než co na důchodové pojištění vybral. Proto reforma důchodového systému byla potřebná. Ovšem v době zavedení dobrovolného 2. pilíře v podobě příspěvků na penzijní spoření je vidět největší schodek. V roce 2013 bylo z důchodového připojištění odvedeno o 55,10 mld. Kč více, než kolik bylo na tomto pojištění vybráno. Se začátkem roku 2014 nastupovala nová vláda a rozpočet důchodového pojištění byl sice schodkový, ale nové vládní kroky rozdíl mezi ročními příjmy a výdaji podstatně snižovaly. Na konci roku 2017, kdy vláda podala demisi, je vidět, že stát vydal na důchody jen o 3,6 miliardy Kč více, než kolik vybral.

2.3 Životní pojištění

Životní pojištění kryje životní rizika, o kterých víme, že nastanou, ovšem není jasné kdy. Hlavním cílem pojištění během jeho trvání je krytí nastalé události dle jejího druhu, a to smrti, dožití, nebo kombinace obojího. V obou případech má pojistná částka zajistit finanční bezpečí před ztrátou životní úrovně. Životní pojištění v současné době zahrnuje řadu připojištění a různé formy spoření, díky čemuž získává význam finančního zabezpečení do budoucích let.

2.3.1 Charakteristika životního pojištění

Princip životního pojištění spočívá v tom, že riziko, které se pro jednotlivce těžko stanovuje, se pro velkou skupinu (tzv. pojistný kmen) dá poměrně snadno určit. Díky tomu pojišťovna může pro své pojistné kmeny poměrně přesně předpovědět své příjmy a výdaje. (Rejnuš a Fio banka, 2014, str.131)

Životní pojištění může uzavřít pouze fyzická osoba, ovšem obmyslený může být fyzická i právnická osoba. Cílem je zajištění příjmů pojištěného či obmyslených. Účelem sjednání může být také spoření či zajištění úvěru. Životní pojištění kryje hlavní rizika smrti, dožití a kombinaci obojího. Tato rizika jsou navíc často rozšiřována o pojištění invalidity nebo úrazová připojištění. (Belás a kolektiv, 2013, str.536).

V dnešní době nabízejí pojišťovny k životnímu pojištění různá připojištění jako jsou například: (Belás a kolektiv, 2013, str.539)

- asistenční služby
- úrazové pojištění
- připojištění závažných onemocnění, kdy v případě diagnózy těchto onemocnění či provedení lékařského zákroku u onemocnění uvedených v pojistných podmínkách je pojišťovnou vyplacena sjednaná částka,
- připojištění plné invalidity,
- připojištění smrti způsobené úrazem, kdy dochází ke zvýšení plnění v případě smrti pojištěného za podmínky, že smrt byla způsobena úrazem,
- připojištění smrti, kdy dochází ke zvýšení pojistného plnění v případě smrti, za podmínky, že smrt byla způsobena úrazem, infarktem či mrtvicí,
- připojištění trvalých následků způsobených úrazem, kdy je poskytováno pojistné krytí, pokud trvalé následky byly způsobeny úrazem,
- připojištění tělesného poškození následkem úrazu nabízí finanční plnění bez ohledu na to, zda zůstaly trvalé následky, bylo-li tělesné poškození způsobeno úrazem,
- připojištění denních dávek pro případ plné pracovní neschopnosti, kdy je pojistník zproštěn od placení pojistného po dobu pracovní neschopnosti trvající déle než 3 měsíce,
- připojištění denních dávek pro případ hospitalizace,
- připojištění zproštění od placení pojistného v případě trvalé invalidity,
- připojištění nákladů spojených s úrazem.

Každá pojišťovna nabízí svá vlastní připojištění a rozsah krytí se liší dle pojistných podmínek. Konkrétní možnosti připojištění budou představeny s nabídkami pojišťoven.

Důležitá je také cena životního pojištění. Ta se odvíjí od několika parametrů pojištění. Jedním z nich je pojistná částka, kterou si klient stanoví. Pojišťovna pak ohodnocuje pravděpodobnost rizika úmrtí. To je určeno pomocí doby pojištění, vstupního věku pojištěného, zdravotního stavu, životního stylu apod. Všechny tyto faktory slouží k určení netto pojistného. Výši netto pojistného ovlivňuje také technická úroková míra, která garantuje minimální zhodnocení vložených prostředků. Mezi výší technické úrokové míry a stanoveným pojistným je nepřímá úměrnost, kdy s vyšší úrokovou mírou je pojistné nižší.

Životní pojištění lze kvalifikovat na jednorázové pojistné, běžné pojistné, netto pojistné, brutto pojistné či valorizované pojistné. Jednorázové pojistné je splaceno jednorázovou částkou hned na začátku pojištění, kdežto v případě běžného pojištění je pojistné placeno postupně v určitých intervalech. Netto pojistné se skládá z rezervotvorné a rizikové složky. S pojištěním vznikají také správní náklady, které společně s netto pojistným a určitou kalkulací zisku tvoří brutto pojistné. Valorizované pojistné reflektuje navyšování pojistného vzhledem k inflaci se souhlasem pojistníka. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.155; Ducháčková, 2015, str. 142)

Zisku může pojišťovna dosáhnout hned několika způsoby:

- vyšším zhodnocením pojistně technických rezerv, než je technická úroková míra,
- použitím výhodnějších úmrtnostních tabulek, které slouží pro vytvoření rezervy pro případnou vyšší úmrtnost,
- snížením správních nákladů.

Během pojištění může nastat situace, kdy pojistník nemůže platit běžné pojistné. Tato situace se dá řešit redukcí pojistné částky, či redukcí pojistné doby. Pokud pojištěnému bude během trvání pojistky přiznán invalidní důchod 3. stupně, ze sociálního pojištění může být uplatněno tzv. zproštění od placení pojistného nebo tzv. pojištění s výhradou (automaticky se vrací podstatná část zaplaceného pojistného). (Ducháčková, 2015, str. 146)

Pokud chce pojistník předčasně ukončit životní pojištění, má nárok na odkupné. Odkupné je část nespotřebovaného pojistného ukládaná pojistitelem jako technická rezerva, vypočtená pojistně matematickými metodami k datu zániku soukromého pojištění. Někdy se ovšem může stát, že je nulové, a sice z důvodu krátké doby pojištění. (ČAP, 2019f)

Životní pojištění má také význam pro stát, přispívá totiž k tlumení inflace a pomáhá důchodovému systému, kdy je za určitých podmínek součástí třetího pilíře. Stát životní pojištění podporuje pomocí daňových úlev. Podmínky pro možné úlevy se řídí zákonem č. 586/1992 Sb. zákona České národní rady o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Roční zaplacené pojistné na životní pojištění si může pojištěný odečíst až do výše 24 000 Kč ze základu daně za následujících podmínek (Zákon č. 586/1992 Sb.):

- pojištění kryje případ dožití,
- konec pojištění je sjednán nejdříve na kalendářní rok, kdy pojištěný dosáhne 60 let,
- doba pojištění je alespoň 5 let,

- pojistná částka pro případ dožití je alespoň na 40 000 Kč v případě doby trvání 5-15 let, u doby nad 15 let alespoň 70 000 Kč,
- pojištěný je zároveň pojistník,
- i v případě více smluv s více pojišťovnami.

2.3.2 Klasifikace životního pojištění

V životním pojištění jsou sjednávána tato rizika (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.156):

- smrt,
- dožití,
- smrt i dožití.

V **pojištění pro případ smrti** je sjednáváno riziko smrti a pojistné plnění je vyplaceno pouze v případě smrti pojištěného v době trvání pojištění. Toto pojištění neobsahuje spořicí složku a v pojistné smlouvě je uveden obmyšlený a sjednána pojistná částka, která bude vyplacena v případě smrti obmyšlenému. Pojistné plnění má za úkol sloužit k zabezpečení pozůstalých, kteří tuto částku mohou využít na výlohy spojené s úmrtím, či k úhradě závazků pojištěného. Pojištění pro případ smrti je také označováno jako rizikové životní pojištění a vyskytuje se v podobě několika druhů pojištění.

Při sjednávání pojištění je důležité stanovení pojistné částky, kterou lze stanovit podle těchto parametrů:

- stanovení v závislosti na výši úvěru,
- stanovení v závislosti na výši příjmů,
- stanovení odvozením od výdajů.

Stanovení pojistné částky na základě výše úvěru je typické pro ŽP sjednané v souvislosti s čerpáním úvěru. Pojistné plnění v tomto případě splácí úvěr a nebere v úvahu potřeby pozůstalých. Pro potřeby pozůstalých se pojistná částky stanovuje zbylými způsoby, kdy jim má pomoci nahradit příjmy, o něž v důsledku pojistné události přišli.

Spolu s rostoucím věkem pojištěného roste i pravděpodobnost úmrtí, od které se odvíjí cena pojištění. Z tohoto důvodu by se mělo pojistné pro případ smrti každý rok zvyšovat. V praxi se ovšem používá konstantní cena. Během prvního období pojištění se vytváří rezerva z částky převyšující odpovídající riziko smrti a v druhém období se tato rezerva čerpá k dorovnání rizika úmrtí. (Ducháčková, 2015, str. 147)

U **pojištění pro případ dožití** pojišťovna vyplácí pojistné plnění v případě dožití se určitého věku. Cílem uzavírání těchto smluv je potřeba finančního zajištění do budoucna a je zde spořicí složka. Základní podoba pojištění je ve své podstatě spořicí produkt. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.156; Ducháčková, 2015, str. 150)

Smíšené životní pojištění je kombinací předešlých dvou pojištění, tím pádem k výplatě pojistného plnění dochází vždy. Bývá také označováno jako kapitálové životní pojištění. Pojistné částky pro případ smrti a dožití se mohou lišit. Smíšené životní pojištění může být sjednáno i pro více osob a bývá rozšířeno o neživotní pojištění. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.156; Ducháčková, 2015, str. 150)

Kapitalizace znamená to, že se účastníci pojištění sdružují s účelem společné kapitalizace svých příspěvků a následného rozdělení vzniklého majetku mezi přežívající účastníky nebo pozůstalé.

Rezervotvorné pojištění je kapitálové pojištění s kapitálovou hodnotou.

Nerezervotvorné pojištění nevytváří rezervu pojistného anebo ji vytváří velmi nízkou.

Základní druhy životního pojištění jsou:

- rizikové životní pojištění,
- kapitálové životní pojištění,
- investiční životní pojištění,
- univerzální (variabilní) pojištění,
- pojištění ve prospěch dětí.

Tabulka 1 Základní vlastnosti pojištění osob

Vlastnosti	Druh pojištění osob				
	Rizikové životní a úrazové	Kapitálové životní	Univerzální (flexibilní) životní	Investiční životní	Důchodové
Krytí rizika (smrti)	✓	✓	✓	✓	
Tvorba kapitálové hodnoty		✓	✓	✓	✓
Aktivní ovlivňování výnosu				✓	
Garantované zhodnocení		✓	✓ Jen pro vybrané nástroje	✓ Jen pro vybrané nástroje	✓
Flexibility	✓	✓	✓	✓	
Daňová uznatelnost		✓	✓	✓	✓

Zdroj: ČAP, 2019b

Investiční životní pojištění je pojištění pro případ smrti a dožití s investicí do podílových fondů. Investiční riziko je zde na straně klienta a zhodnocení se odvíjí od zvolené investiční strategie. Zhodnocení investic bývá vyšší, ovšem nemusí být garantováno. Výše pojistného plnění se odvíjí od výnosů z podílových fondů a není pevně dáno. Při sjednání je na výběr z více fondů lišících se předpokládaným výnosem a rizikem. Při sjednávání tohoto druhu životního pojištění je zde ale problém s prodejem klientům, kteří nerozumí jeho fungování a na konci očekávají namodelované výnosy, kterých nemusí být dosaženo. U tohoto pojištění je běžná možnost změny poměru pojistné ochrany a zhodnocení v závislosti na pojistném a pojistné částce. Lze také měnit alokační poměr. Doporučená délka pojištění je alespoň 10 let. (ČAP, 2019b; Ducháčková, 2015, str. 154)

Tento typ pojištění je vhodný pro osoby, které chtějí (ČAP, 2019b):

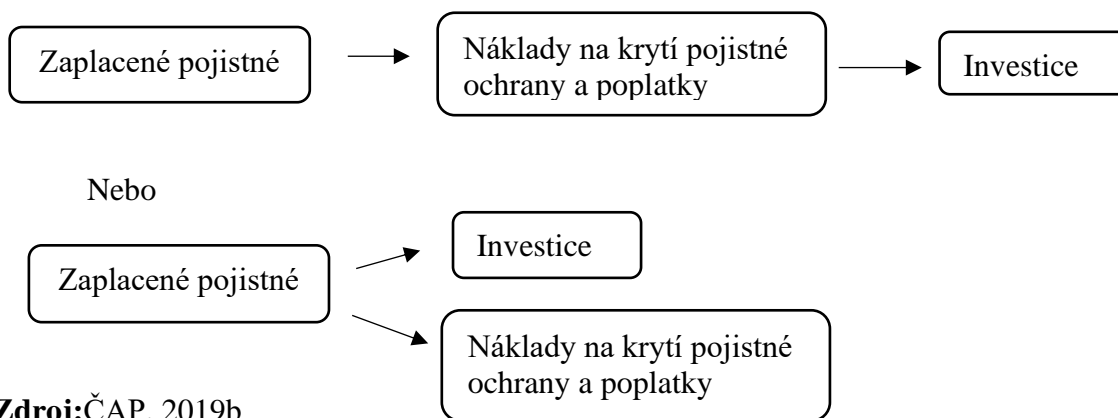
- zajistit blízké pro případ smrti,
- pravidelné a dlouhodobé zhodnocení financí,
- záruku vyplacení částky v případě úmrtí,
- přijmout riziko zvoleného investování,
- volně nakládat s penězi z investování,
- mít aktivní vliv na investice.

Pojištění má výhody v podobě rozšířené pojistné ochrany, v podobě připojištění, možnosti nastavení parametrů pojištění dle aktuálních potřeb. Jeho výhodou je také možná změna investiční strategie, průběžná kontrola nad zhodnocováním investic, případně jejich vložení nebo vybrání v průběhu pojištění. Je zde také možná daňová uznatelnost uhrazeného pojistného. (ČAP, 2019b)

Mezi slabé stránky patří možné nezaručení výše zhodnocení, výše pojistné částky při dožití není garantovaná. Při dřívějším zrušení smlouvy může být odkupné nižší, než je hodnota individuálního účtu, a tento účet ovlivňují tržní rizika. Pojistitel má nárok na pojistné do ukončení pojištění. (ČAP, 2019b)

Pojištění funguje na základě zaplaceného pojistného, z kterého jsou nakoupeny podílové jednotky ve fondu dle alokačního poměru. Tyto jednotky dále pojišťovna uloží na klientův podílový účet. Z pojistného si také pojišťovna strhává náklady na krytí pojistné ochrany a poplatky. Na následujících schématech je vidět pořadí investování. (ČAP, 2019b; Ducháčková, 2015, str. 155)

Schéma 4 Pořadí investování u investičního životního pojištění

Zdroj: ČAP, 2019b

Při sjednávání pojištění je také důležité vybrat správnou strategii pro zhodnocení investic. Strategie se rozlišují do tří hlavních kategorií na konzervativní, vyvážená a dynamická. Jednotlivé strategie jsou popsány v následující tabulce (ČAP, 2019b):

Tabulka 2 Strategie Investičního životního pojištění

Strategie	Riziko	Určeno pro	Časový horizont
Konzervativní	Nízké	Investory, kteří jsou ochotní postoupit minimální riziko a jejich cílem je jistota stabilního zhodnocování.	Krátkodobé
Vyvážená	Střední	Investory, kteří preferují vyvážený poměr mezi mírou investičního rizika a vyšší očekávaného výnosu.	Střednědobé
Dynamická	Vysoké	Investory, kteří jsou ochotni postoupit vyšší riziko a očekávají za to vyšší míru výnosů. V důsledku rizikovosti strategie může dojít i ke znehodnocení investice.	Dlouhodobé

Zdroj: ČAP 2019b

Cena investičního životního pojištění se skládá ze tří složek:

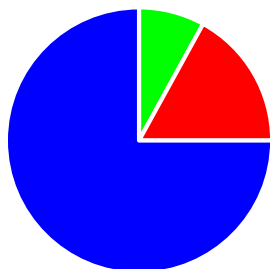
- **riziková složka** – ke krytí rizika smrti a rizik neživotního pojištění,
- **nákladová složka** – ke krytí nákladů na provize, inkasní poplatky, správní a likvidační náklady apod.,
- **investiční složka** – určená k nákupu podílových jednotek.

Od výše jednotlivých složek se také odvíjí struktura ceny investičního životního pojištění.

Následující graf ukazuje, jak strukturu ceny ovlivňuje riziková složka. (Ducháčková, 2015, str. 157)

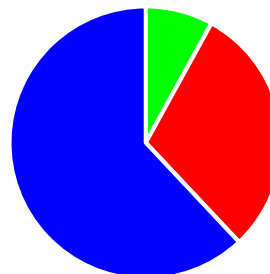
Graf č. 2 Rozdíl ve struktuře ceny u investičního životního pojištění

**Investiční životní pojištění
zameřené na investování**

- správní náklady pojistitele
- rizikové pojistné
- investiční pojistné

**Investiční životní pojištění
zameřené na krytí rizik**

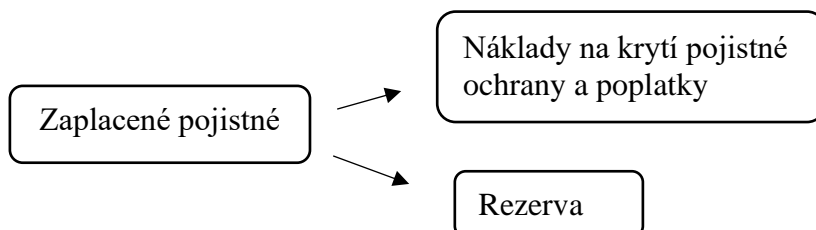
- správní náklady pojistitele
- rizikové pojistné
- investiční pojistné

Zdroj: Ducháčková, 2015, str. 157

Kapitálové životní pojištění je pojištění kryjící riziko smrti a dožití. Klient si může navolit pojistné částky ve stejné anebo různé výši. V případě dožití je pojistná částka spolu s garantovaným zhodnocením. Tento druh je vhodný pro lidi, kteří chtějí zjistit blízké v případě smrti, mít zaručené pojistné pro případ dožití, dlouhodobé a pravidelné zhodnocení, přičemž je doporučeno trvání pojištění alespoň 10 let. (ČAP, 2019c)

Tento druh pojištění garantuje hned několik věcí, a to pojistnou částku jak pro případ smrti, tak pro případ dožití a také minimální zhodnocení investic. Pojištění též nabízí různá připojištění a možnou daňovou uznatelnost pojistného. Neumožňuje však měnit nastavení pojištění a nelze také ovlivnit tvorbu kapitálové hodnoty. Při zrušení může být vyplaceno odbytné menší než kapitálová hodnota pojištění a pojistitel má nárok na pojistné do ukončení pojištění. U kapitálového pojištění se neukládá část pojistného na investice, ale ukládá se do rezerv, viz schéma. (ČAP, 2019c)

Schéma 5 Pořadí investování u kapitálového životního pojištění

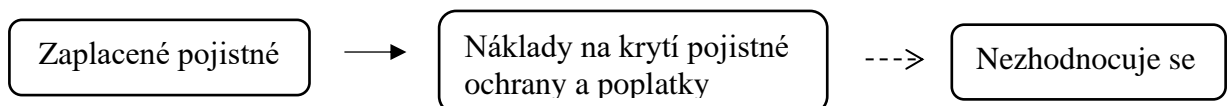

Zdroj: ČAP, 2019c

Rizikové životní pojištění je pouze pro případ smrti. U tohoto produktu není žádné zhodnocení finančních prostředků, tím pádem při ukončení pojistné smlouvy pojistník nedostane žádné plnění. Z tohoto důvodu je určeno jen pro zaopatření blízkých v případě úmrtí anebo pro vinkulaci ve prospěch oprávněné osoby. Toto pojištění může být sjednáno na libovolnou dobu, ovšem není daňově uznatelné. (ČAP, 2019e)

Pojištění garantuje pojistné plnění v případě úmrtí, u kterého může klesat pojistná částka. Doba pojištění může být i 1 rok a lze sjednat i připojištění. Tento druh ovšem neumožňuje zhodnocení peněz a pojistitel má nárok na pojistné do zániku pojištění. (ČAP, 2019e)

Schéma 6 Pořadí investování u rizikového životního pojištění

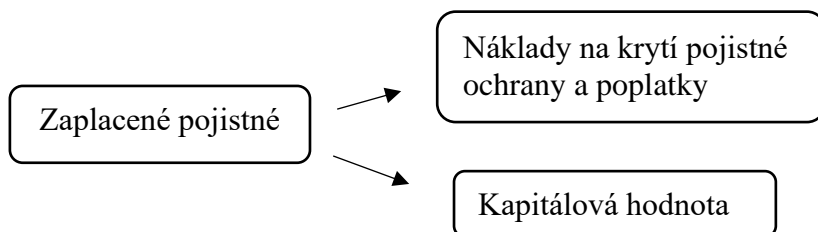

Zdroj: ČAP, 2019e

Univerzální pojištění má jak pojistné riziko smrt s garantovanou pojistnou částkou tak tvoří kapitálové hodnoty, která mají minimální garantované zhodnocení. Pojištěný má možnost změnit poměr mezi zhodnocením a pojistnou ochranou s volbou pojistné částky a pojistného. Pojistník může dočasně zastavit placení pojistného anebo si na pojistné může vypůjčit z tzv. spořicí složky (již uložených investic). V pojistné smlouvě může být sjednáno připojištění a pojištěný může vkládat a čerpat investice během doby pojištění. Doporučená délka pojištění je alespoň 10 let. Toto pojištění může být daňově uznatelné. (ČAP, 2019g; Ducháčková, 2015, str. 153)

Univerzální pojištění je vhodné pro osoby, které chtějí zaopatřit blízké pro případ svého úmrtí, zároveň chtějí delší dobu pravidelně s garancí zhodnocovat investice a současně mít možnost s nimi volně nakládat. Ovšem nejde ovlivnit tvorbu kapitálové hodnoty, při předčasném ukončení nemusí být vyplacena celá kapitálová hodnota a částka při dožití není garantována. I zde má pojistitel nárok na pojistné až do zániku pojištění. (ČAP, 2019g)

Schéma 7 Pořadí investování u univerzálního životního pojištění

Zdroj: ČAP, 2019g

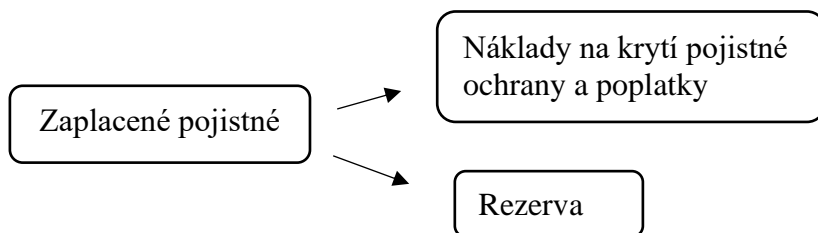
Pojištění ve prospěch dětí je pojištění pro případ úmrtí nebo dožití dítěte. Bývá sjednáno do 19 až 25 let věku dítěte a v případě smrti pojištěného v průběhu pojištění vznikne zproštění od placení. Pojištění je především po rodiče, kteří chtějí zaopatřit své děti, usnadnit jim začátek samostatného života a pravidelně, dlouhodobě zhodnocovat investice. (ČAP, 2019d)

Pojištění přináší garantovanou částku vyplacenou dítěti v případě dožití, zaručené minimální zhodnocení investic a možné další připojištění. Dítěti může také vzniknout nárok na pravidelnou výplatu důchodu. Nelze však bez omezení měnit nastavení pojištění a také nejde ovlivnit tvorbu kapitálové hodnoty. Toto pojištění vytváří rezervy a je kapitálového typu. (ČAP, 2019d)

Důchodové pojištění je zakládáno pro případ dožití, kdy je při dožití vypláceno garantované pojistné plnění v podobě důchodu nebo je vypláceno jednorázově. Je určeno pro delší pravidelné investování se zaručeným minimálním zhodnocením, kdy se pojištěný chce zaopatřit před snížením příjmů a důchodu. S pojištěním je možné sjednat i připojištění. Doporučená minimální doba trvání je 10 let a je za určitých podmínek daňově uznatelné. (ČAP, 2019a)

U tohoto pojištění nelze měnit jeho nastavení a tvorbu kapitálové hodnoty. Při předčasném ukončení pojištění nemusí být vyplacena celá kapitálová hodnota a pojistitel má nárok na pojistné až do zániku pojištění. (ČAP, 2019a)

Schéma 8 Pořadí investování u důchodového životního pojištění

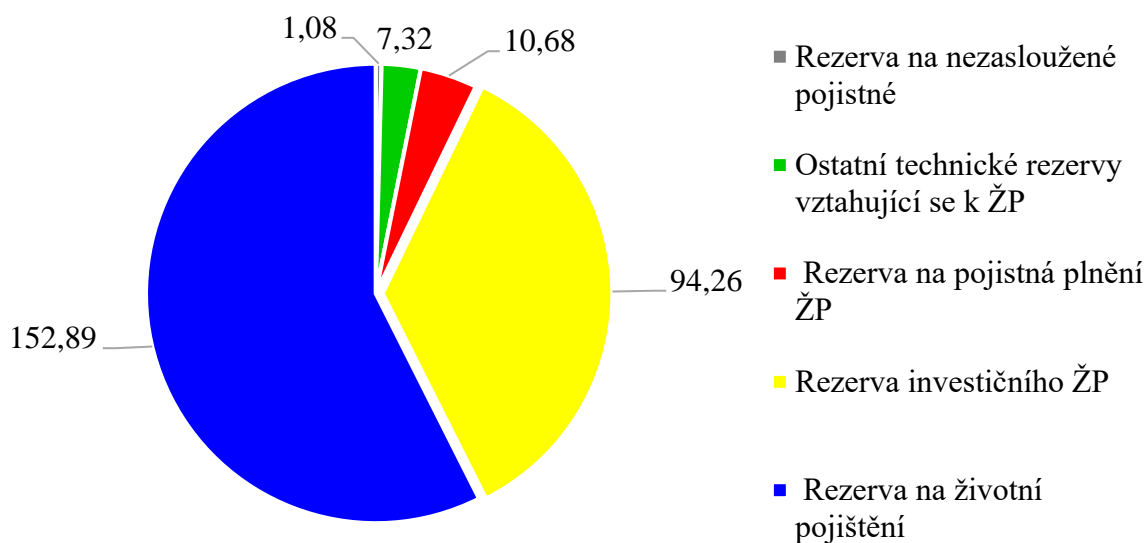
Zdroj: ČAP, 2019a

2.3.3 Technické rezervy v životním pojištění

Technické rezervy představují předpokládanou budoucí hodnotu úhrad vyplývajících z uzavřených pojištění. Jsou stanoveny právní úpravou v zákoně č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (§ 13 a násl.). Zákon stanovuje typ i přiměřenou výši rezerv, které podléhají schvalování dozorovým orgánům. Slouží k plnění závazků pojišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ovšem nejistá je jejich výše a okamžik vzniku. Představují důležitou součást pasiv pojišťovny. Aktiva, která jsou z rezerv tvořena podléhají striktním omezením, aby jejich umístění splňovalo zásady bezpečnosti, diverzifikace, rentability a likvidity. V České republice se u životního pojištění vyžadují tyto technické rezervy (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.159):

- **Rezerva pojistného životního pojištění** je určena ke krytí budoucích závazků ze životních pojištění. Vypočítává se pomocí pojistně-matematických metod podle jednotlivých smluv a stanovuje se tak, že od hodnoty budoucích závazků pojistitele se odečte hodnota budoucího pojistného. Je to nejdůležitější rezervu v rámci klasických životních pojištění.
- **Rezerva nezaslouženého pojistného** odpovídá té části pojistného, která se vztahuje k budoucím účetním obdobím.
- **Rezerva pojistného plnění** je určena pro krytí závazků z pojistných událostí, které v tomto období vznikly, byly nahlášený, ale nebyly zlikvidovány, anebo v tomto období vznikly, a nebyli zatím nahlášený.
- **Rezerva na prémie a slevy**
- **Rezerva životních pojištění, je-li nositelem investičního rizika pojistník** používá se u životních pojištění, kde na základě smlouvy nese investiční riziko pojistník což je především u investičních životních pojištění.
- **Rezerva na splnění závazků z použité technické úrokové míry** používá se v případě, kdy současný či předpokládaný výnos aktiv nepostačuje k úhradě závazků pojišťovny vyplácených z použité technické úrokové míry.
- **Rezerva pojistného neživotních pojištění** vytvářejí se k těm pojistným odvětvím, kde se pojistné stanovuje podle vstupního věku pojištěného a vztahuje se k produktům neživotního pojištění u životního pojištění.
- **Jiné rezervy** pouze se souhlasem státního dozoru
- Pro výpočty rizik u životního pojištění se používají úmrtnostní tabulky, které pomáhají určit pravděpodobnost úmrtí či dožití.

Graf 3 Struktura technických rezerv pojišťoven v životním pojištění v ČR k 30. 06. 2019 (v mld Kč)

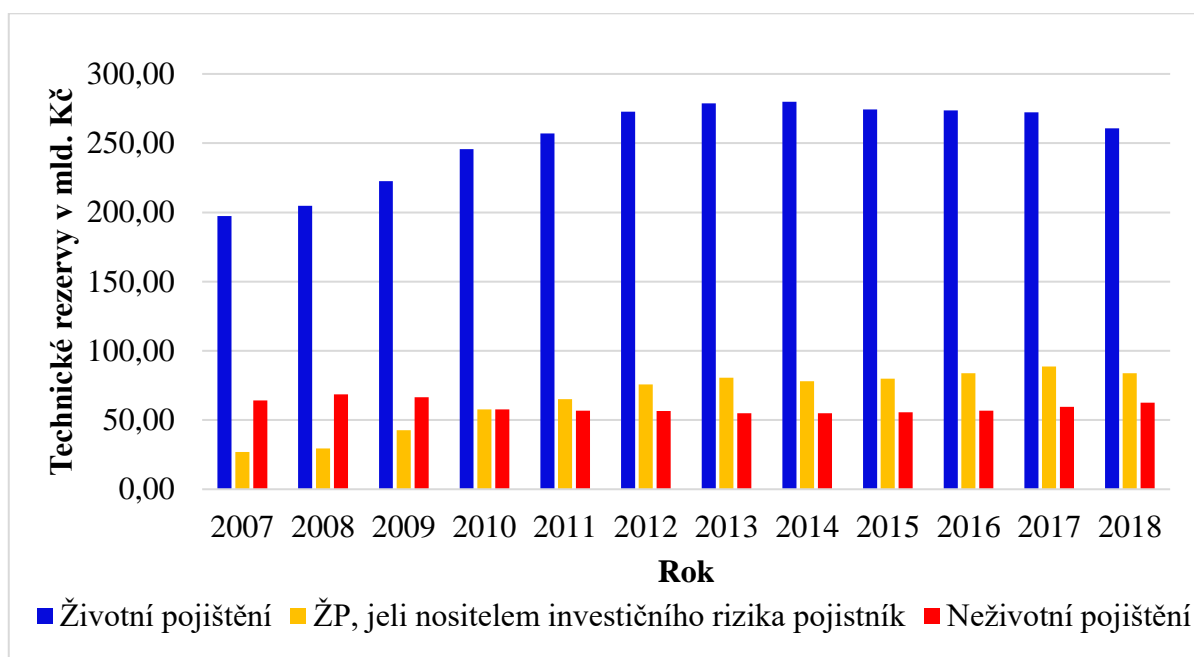
Zdroj: ČNB

Graf ukazuje současné rozložení technických rezerv pojišťoven působících na českém pojistném trhu. Životní pojištění je pojištění rezervotvorné a z tohoto důvodu jsou nejvyšší rezervy na životním pojištění. Zároveň je často sjednáváno investiční pojištění, u kterého je vidět druhá z největších rezerv u životního pojištění.

Vláda 27. 5. 2019 schválila návrh zákona, který metodu tvorby technických rezerv pojišťoven pro účely zdanění. Tento návrh vstoupil v platnost 1. ledna roku 2020, a změnil daňovou uznatelnost technických rezerv, které mají pojišťovny zahrnuté v účetnictví. Nově jsou daňově uznatelné pouze rezervy tvořené pomocí evropské směrnice Solvenci II. Solvenci II však pouze říká stanovení minimálních technických rezerv pojišťoven pro jejich solventnosti. Zdanění se především dotklo technických rezerv na ŽP, které představují zhruba 80 % všech rezerv. Právě tyto rezervy pojišťovna dělá z důvodu rezervotvorného pojištění. Rezervy ŽP představují peníze klientů a tato situace je pro banky problémová.

Následující graf ukazuje vývoj výše technických rezerv od roku 2007 členů ČAP. Rezervy jsou zde rozděleny na životní a neživotní pojištění a zároveň je vidět i druhá nejvyšší rezerva ŽP, a to je rezerva investičního ŽP. Z grafu je patrná několikanásobně vyšší rezerva na ŽP, než je rezerva u neživotního pojištění.

Graf č. 4 Vývoj výše technických rezerv u pojištění v letech 2007–2018 členů ČAP (v mld. Kč)

Zdroj: ČAP, výroční zpráva

2.3.4 Úmrtnostní tabulky

Na každém území se populace vyvíjí jinak. Tento vývoj je sledován a zaznamenáván do statistik, z kterých se poté tvoří demografické ukazatele. Pomocí těchto statistik se také vytvářejí úmrtnostní tabulky. Pro Českou republiku vývoj sleduje a statistiky vytváří Český statistický úřad, který také sestavuje úmrtnostní tabulky jak za Českou republiku, tak i za jednotlivé kraje za každý rok.

Úmrtnostní tabulky ukazují předpokládaný vývoj populace mužů a žen, založený na informacích o úmrtnosti obyvatel daného státu v jednoletých či širších časových intervalech. Popisují tzv. řád vymírání populace podle pohlaví a věku v daném prostoru a čase. Vychází ze specifických pravděpodobností úmrtí pro jednotlivé věkové skupiny. (Macháček, 2001, str.137)

Úmrtnostní tabulky mohou být sestaveny různě, například jako úplné, zkrácené, běžné či generační. V pojišťovací praxi bývají nejčastěji používány úplné úmrtnostní tabulky, které ukazují vývoj 100 000členné populace po jednotkových věkových intervalech. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.144; Macháček, 2001, str.138)

U úmrtnostních tabulek se také používá vyrovnávání úmrtnostních tabulek. Jedná se zejména o vyhlazení výkyvů v posloupnosti q_x a l_x u kterých není racionální

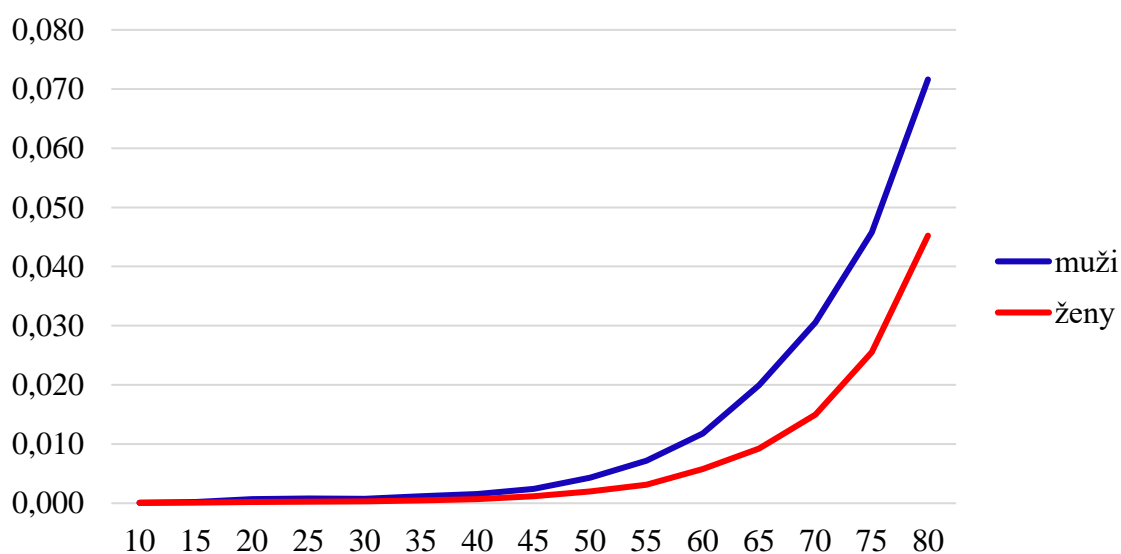
vysvětlení. Pro tato vyrovnání se používá analytické vyrovnání, kdy se prokládá křivkou, nebo lze také uplatnit mechanické vyrovnání, které využívá klouzavé průměry. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.146)

Tabulka 3 Schéma úmrtnostní tabulky

Věk	Pravděpodobnost úmrtí ve věku x	Počet dožívajících se věku x	Počet zemřelých ve věku x	Pravděpodobnost dožití ve věku x	Počet let prožitých ve věku x	Celkový počet let osob ve věku x a starší T_x	Střední délka života ve věku x e_x
x	q_x	l_x	d_x	p_x	L_x		
0							
1						$\sum_{i=x}^{\omega-1} L_i$	
2						$\omega - 1$	
...	$\frac{d_x}{l_x}$	$l_{x+1} = l_x - d_x$	$l_x - l_{x+1}$	$\frac{l_{x+1}}{l_x}$	$\frac{1}{2}(l_x + l_{x+1})$	Pořadí poslední neprázdně věkové třídy	$\frac{T_x}{l_x}$
99 (100)							

Zdroj: Macháček, 2001, str.138

Graf 5 Rozdíl v pravděpodobnosti úmrtí pro muže a ženy za rok 2018

Zdroj: Český statistický úřad

Z důvodů větší úmrtnosti mužů ve srovnání s úmrtností žen se úmrtnostní tabulky sestavují zvláště pro muže a ženy. Zároveň i z toho důvodu pojišťovny stanovují pojistné různými způsoby. Mohou pro každé pohlaví stanovují zvláště pojistné, nebo nerozlišují tolik pohlaví a používají úmrtnostní tabulky bez rozlišování pohlaví, či posouvají věk žen o pět let. Poslední případ v praxi funguje tak, že 35letá žena je jako 40letý muž. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.147)

Pojišťovna používá věkové posuny jako bezpečnostní přírůžku. Používají se z důvodu určitého rizika při volbě konkrétní úmrtnostní tabulky z důvodu možného odchýlení od pravděpodobnosti. Proto pojišťovny upravují úmrtnostní tabulky ve svůj prospěch. Používají k tomu například věkové posuny, kdy pojištěného uměle zestárnou o jeden rok v případě pojistného rizika smrti anebo pojištěného omládnou o dva roky v případě pojištění na dožití. (Cipra, 2005, str.189)

Selekční úmrtnostní tabulky zohledňují tzv. princip selekce, kdy u pojištěného nezávisí pouze na věku, ale také na době uplynulé od sjednání pojištění. Pak například platí že $q_{40} < q_{39+1}$ a to z toho důvodu, že u q_{39+1} musíme počítat s tím, zda se vůbec dožije 40 let. (Cipra, 2005, str.189)

V některých produktech životního pojištění je pojistné plnění závislé na životě nebo smrti dvou či více osob. Pro tyto případy se pak používají skupinové úmrtnostní tabulky, které se týkají dvojic (x, y). (Cipra, 2005, str.189)

Modelování úmrtí (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.148)

V životním pojištění se kombinuje finanční matematika s matematickým modelováním úmrtnosti, neboť pojistná událost v rámci pojištění osob je spojena s úmrtím, nebo dožitím se určitého věku.

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je na živu ve věku x zemře ve věku x + s ${}_s|q_x = {}_s p_x * q_{x+s}$ Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je na živu ve věku x zemře ve věku x + s

$${}_s|q_x = {}_s p_x * q_{x+s} \quad (1)$$

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je naživu ve věku x, zemře před dosažením věku x + t

$${}_t q_x = 1 - {}_t p_x \quad (2)$$

Pravděpodobnost, toho, že jedinec, který je naživu ve věku x, se dožije věku x + t

$${}_t p_x = p_x * p_{x+1} * \dots * p_{x+t-1}$$

Ve zjednodušeném vztahu:

$${}_t p_x = \frac{l_{x+t}}{l_x} \quad (3)$$

Pravděpodobnost toho, že jedinec, který je naživu ve věku x , se dožije věku $x + s$, ale zemře před dosažením věku $x + s + t$

$${}_s | {}_t q_x = {}_s p_x * {}_t q_{x+s} \quad (4)$$

Modely s více životy (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.152)

Pravděpodobnost toho, že dvojice, která je ve stavu (x, y) , nepřežije další rok

$$q_{xy} = 1 - p_{xy} \quad (5)$$

Pravděpodobnost, že se dvojice ve stavu (x, y) dožije dalšího roku

$$p_{xy} = p_x * p_y \quad (6)$$

Počet dvojic dožívajících se stavu (x, y)

$$l_{xy} = l_x * l_y \quad (7)$$

Počet dvojic zemřelých ve stavu (x, y)

$$d_{xy} = l_{xy} - l_{x+1,y+1} = l_x * l_y - l_{x+1} * l_{y+1} \quad (8)$$

Komutační čísla (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.153)

Komutační čísla vznikají diskontováním hodnot z úmrtnostních tabulek a používají se k zjednodušení výpočtů.

Komutační čísla nultého řádu

$$D_x = l_x * v^x \quad (9)$$

$$C_x = d_x * v^{x+1} \quad (10)$$

$$D_{xy} = l_{xy} * v^{\frac{x+y}{2}} = l_x * l_y * v^{\frac{x+y}{2}} \quad (11)$$

$$C_{xy} = d_{xy} * v^{\frac{x+y}{2+1}} = (l_x * l_y - l_{x+1} * l_{y+1}) * v^{\frac{x+y}{2+1}} \quad (12)$$

Kde v je technický úrokový faktor odpovídající technické úrokové míře i .

$$v = \frac{1}{(1+i)}$$

Komutační čísla prvního řádu

$$N_x = D_x^{[2]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} D_{x+j} \quad (13)$$

$$M_x = C_x^{[2]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} C_{x+j} \quad (14)$$

$$N_{xy} = D_{xy} + D_{x+1,y+1} + \dots \quad (15)$$

$$M_{xy} = C_{xy} + C_{x+1,y+1} + \dots \quad (16)$$

Komutační čísla druhého řádu

$$S_x = D_x^{[3]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} N_{x+j} \quad (17)$$

$$R_x = C_x^{[3]} = \sum_{j=0}^{\omega-x} M_{x+j} \quad (18)$$

2.3.5 Vzorce pro výpočet životního pojištění

Komutační čísla slouží především k zjednodušení výpočtů životního pojištění. Kde se používají v následujících vztazích. (Cipra a RSJ Invest, 2006, str.163)

Pojištění pro případ smrti, kde pojistnou událostí je smrt pojištěného.

$$A_x = \frac{M_x}{D_x} \quad (19)$$

Pro výpočet pojištění pro případ smrti na n let je určen vzorec:

$$A_{x:n|} = \frac{M_x - M_{x+n}}{D_x}$$

Pojištění pro případ dožití, kde je pojistnou událostí dožití se sjednaného věku.

$${}_n E_x = \frac{D_{x+n}}{D_x} \quad (20)$$

Smíšené pojištění, pojistnou událostí je smrt nebo dožití se sjednaného věku, podle toho, která událost nastane dříve.

$$P_{x:n|} = \frac{M_x - M_{x+n} + D_{x+n}}{D_x} \quad (21)$$

Důchodové pojištění, je speciální pojištění, kde se v případě dožití vyplácí pojistné plnění ve formě důchodu.

$$\ddot{a}_x = \frac{N_x}{D_x} \quad (\text{předlhůtní}) \quad (22)$$

$$\ddot{a}_{x(+k)} = \frac{N_{x+k}}{D_x} \quad (\text{předlhůtní odložený}) \quad (23)$$

$$a_x = \frac{N_{x+1}}{D_x} \quad (\text{polhůtní}) \quad (24)$$

$$a_{x(+k)} = \frac{N_{x+k+1}}{D_x} \quad (\text{polhůtní odložený}) \quad (25)$$

Pojištění více životů

Pojištění dvou osob pro případ smrti, kde pojistnou událostí je smrt jednoho pojištěného.

$$A_{xy} = \frac{M_{xy}}{D_{xy}} \quad (26)$$

Smíšené pojištění dvou osob, kde je pojistné plnění vyplaceno z první smrti v dvojici, po uplynutí doby n .

$$A_{xy:n|} = \frac{M_{xy} - M_{x+n,y+n} + D_{x+n,y+n}}{D_{xy}} \quad (27)$$

Pojištění důchodu do první smrti u dvou osob

$$\ddot{a}_{xy} = \frac{N_{xy}}{D_{xy}} \quad (28)$$

2.4 Penzijní produkty

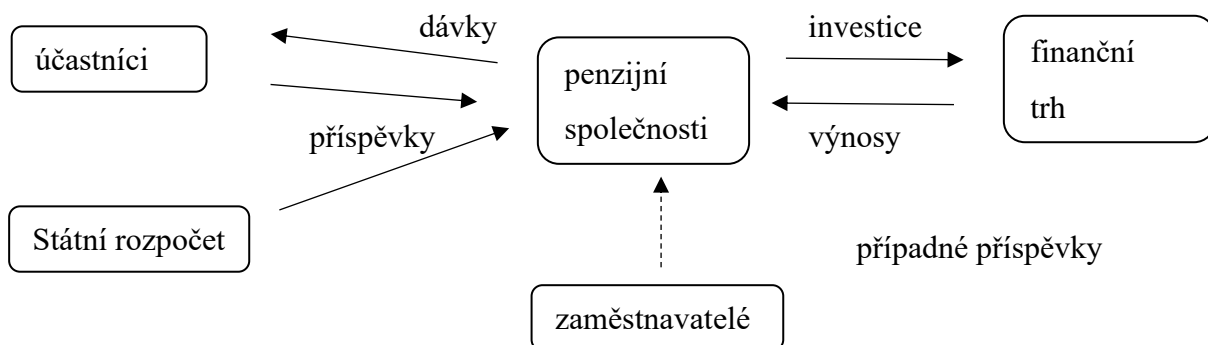
Jsou určeny k doplnění příjmů lidí v důchodovém věku. Jsou provozovány penzijními společnostmi na základě investování do penzijních fondů. Penzijní fondy shromažďují peníze od klientů, které investují na finančních trzích a na konci vyplácejí plnění svým klientům. Do fondů se investuje v podobě příspěvku, který může být stanoven pevně a z něj bude vyplívat možnost výše plnění anebo se nejprve stanoví pevná dávka z které odvozuje penzijní fond výši příspěvku. (Ducháčková, 2015, str. 169)

Při ukončení spoření v rámci fondu se finance využijí na výplatu těchto plnění, popřípadě dávek: (Ducháčková, 2015, str. 173)

- starobní penze na určenou dobu,
- invalidní penze na určenou dobu,
- jednorázové vyrovnání,
- odbytné,
- na úhradu jednorázového pojistného pro doživotní penzi,
- na úhradu jednorázového pojistného pro penzi se stanovenou výší důchodu a doby jeho pobírání.

S výplatou dávek jsou ještě spojeny podmínky doby trvání alespoň 60 kalendářních měsíců a věk o pět let nižší, než je věk stanový pro odchod do důchodu.

Schéma 9 Tok prostředků v rámci penzijního spoření:

Zdroj: Ducháčková, 2015, str. 175

Účastníci penzijních produktů si dle zákona č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů mohou od daně z příjmů odečíst až 24 000 Kč ze zaplacených příspěvků na penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření. Tento odpočet zaniká v případě zániku bez nároku na penzi, jednorázové plnění či vyrovnání a zároveň bylo vyplaceno odbytné jiné plnění plynoucí ze zániku penzijních produktů. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Následující tabulka ukazuje výši příspěvků od státu a daňové výhody.

Tabulka 4 Výše státních příspěvků na penzijní spoření

Měsíční příspěvek v Kč	Méně než 300	300	400	500	600	700	800	900	1 000 a více
Státní příspěvek	0	90	110	130	150	170	190	210	230
Roční výše příspěvku	0	1 080	1 320	1 560	1 800	2 040	2 280	2 520	2 760
Zhodnocení vkladu státem	30 %	28 %	26 %	25 %	24 %	24 %	23 %	23 %	-

Zdroj: ČSOB

Tabulka 5 Výše státních příspěvků na penzijní spoření a daňový odpočet

Měsíční příspěvek v Kč	1 000	1 300	1 600	2 000	2 300	2 600	3 000
Daňový odpočet	0	3 600	7 200	12 000	15 600	19 200	24 000
Celkové snížení daně	0	540	1 080	1 800	2 340	2 880	3 600
Zhodnocení vkladu státem	23 %	21 %	20 %	19 %	18 %	18 %	18 %

Zdroj: ČSOB

Tabulka číslo 4 ukazuje vývoj státních příspěvků na penzijní spoření v závislosti na výši měsíčního příspěvku. Maximální příspěvek od státu lze získat při spoření nejméně 1 000 Kč měsíčně a tento příspěvek činí 230 Kč na měsíc. Není to však jediné možná výhoda. Tabulka číslo 5 ukazuje daňový odpočet, které nastává u příspěvků nad 1 000 Kč. V těchto případech stát přispívá 230 Kč měsíčně a lze od základu daně z příjmů odečíst částku převyšující 1 000 Kč. Maximálních výhod, které stát umožňuje lze dosáhnou s příspěvkem 3 000 Kč. S narůstajícími vklady však klesá procentní zhodnocení vkladů státem. Tento druh spoření může být jedním z nejvýnosnějších spoření, ovšem jeho největší nevýhodou je nedostupnost peněz, možná změna legislativy a sní spojených výhod od státu. Nutné je však také počítat s vlastním zajištěním na důchodový věk, pro který se tento produkt velice hodí.

2.5 Česká asociace pojišťoven

Asociace je právnickou osobou založenou na základě § 20f občanského zákoníku a má sídlo v Praze. V lednu 1994 zahájila činnost a roku 1998 se stala řádným členem Instituce Europe. Její činností je podpora vzájemné spolupráce, pomoci a zabezpečení pojišťoven a zajišťoven. Zároveň koordinuje, zastupuje, hájí a prosazuje zájmy pojišťoven jak se státní správou, tak i se zahraničím.

Hlavní úkoly:

- zpracovávat připomínky k právním předpisům týkajícím se pojišťovnictví, pojištění nebo jiných zájmů pojišťoven a prosazovat nezbytné úpravy, české i evropské legislativy,
- vytvářet nástroje zábrany škod a pojistných podvodů
- sjednocovat pravidla a postupy členů v oblasti technické, informační i statistické,

- vytvářet informační nástroje pro veřejnost a objektivně a srozumitelně informovat o vývoji pojistného trhu, pojistných produktech a novinkách,
- přispívat k odborné informovanosti členů a zabezpečovat vzdělávání,
- vytvářet pravidla etického chování v pojišťovnictví,
- působit při odstraňování rozporů mezi členy asociace, dbát na dodržování zásad.

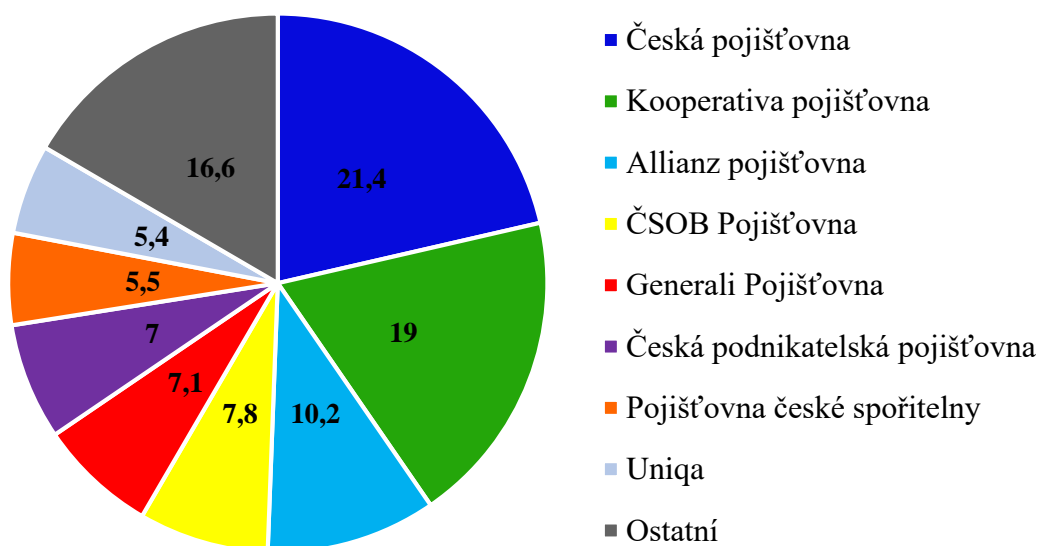
Zdroj: (čap, základní údaje)

V současné době má ČAP 26 řádných členů a 3 členy se zvláštním statutem. Tyto členové dohromady představují téměř 97 % celého předepsaného pojistného v ČR.

2.5.1 Výroční zpráva ČAP

Následující graf zobrazuje podíly pojišťoven na celkovém vybraném pojistném.

Graf 6 Podíl na celkovém pojistném skupiny ČAP na trhu v roce 2018

Zdroj: výroční zpráva čap 2018

Nejvíce pojistného 21,4 % vybrala Česká pojišťovna. Druhou největší pojišťovnou je Kooperativa, ta se na celkovém vybraném pojistném podílela necelou jednou pětinou. Za zmínku stojí také Allianz pojišťovna, která dokázala za rok 2018 vybrat jednu desetinu celkového pojistného. Podílí ČSOB Pojišťovny a České podnikatelské pojišťovny jsou oprati předchozím malé, obě však mají zastoupení alespoň 7 %.

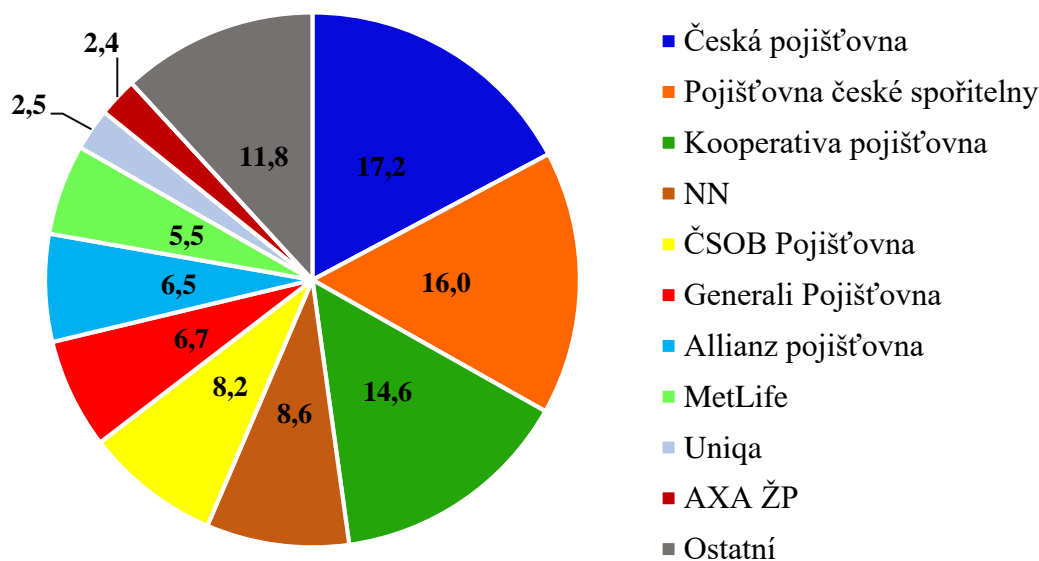
Pojišťovna české spořitelny byla součástí koncernu Vienna Insurance Gour. Na valné hromadě v polovině srpna roku 2018 Pojišťovna české spořitelny schválila změnu

v akcionářské struktury a jejím stoprocentním vlastníkem se stala Kooperativa. Tuto fúzi odsouhlasila ČNB 26. října 2018. Od 1. 1.2019 je na pojistném trhu Kooperativa pojišťovna, která se tak na čas stala největší pojišťovnou na českém trhu. Při sečtení obou podílů na vybraném pojistném za rok 2018 Kooperativa fúzí získala podíl 24,5 %

Na tento krok zásadně odpověděla Česká pojišťovna, která se od 20. prosince 2019 spojila s Generali Pojišťovnou pod noví název Generali Česká pojišťovna. U nově vzniklé pojišťovny se dá očekávat téměř 30 % podíl na celkovém vybraném pojistném. Na českém pojistném trhu těmito fúzemi vznikly dvě velké pojišťovny, které představují více jak polovinu českého pojistného trhu.

Podíl životního pojištění na celkovém předepsané pojistném za rok 2018 klesl a oproti neživotnímu pojištění tvoří zhruba 40 % podílu. Ve vyspělých západoevropských státech bývá tento podíl větší než u neživotního pojištění, je to ovšem dáno jinou sociální politikou. Celkový úbytek smluv ŽP je zesílen změnou daňové uznatelnosti z roku 2014.

Graf 7 Podíly pojišťoven na pojistném u ŽP dle metodiky ČAP za rok 2018 (%)

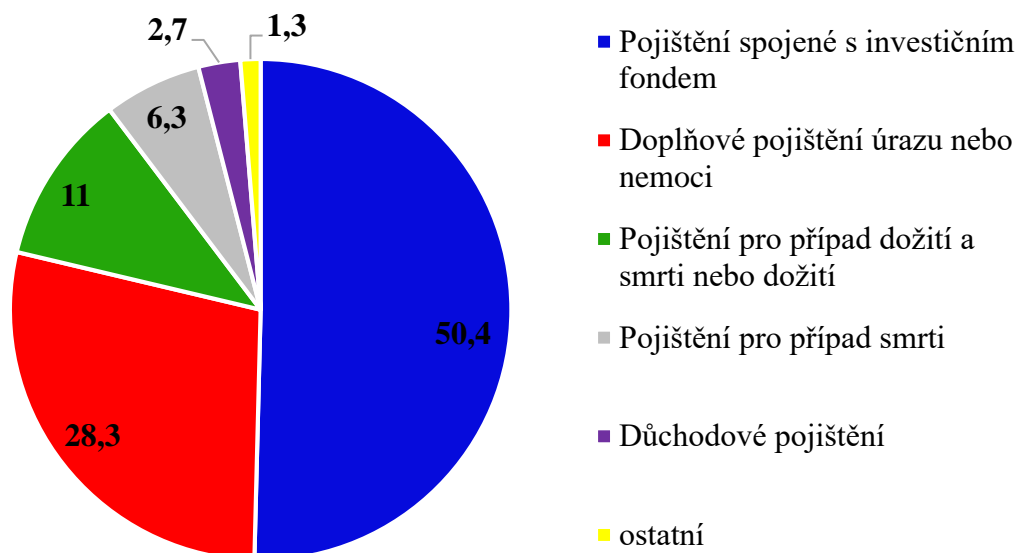

Zdroj: výroční zpráva čap 2018

Na tomto grafu lze vidět, jak se jednotlivé pojišťovny podílí na trhu s ŽP. V roce 2018 největší podíl 17,2 % držela Česká pojišťovna, o ten však na začátku roku 2019 přišla díky fúzi Pojišťovny české spořitelny s Kooperativu. Tyto dvě spojené společnosti ke konci roku 2018 drželi 30,6 % podíl. Více jak 8 % se na pojistném ŽP podílí NN pojišťovna

a ČSOB Pojišťovna. Allianz na ŽP vybere pouze 6,5 % z celkového pojistného a 5,5 % podíl si drží MetLife. UNIQA a AXA ŽP patří k pojišťovnám s malým podílem na trhu s ŽP.

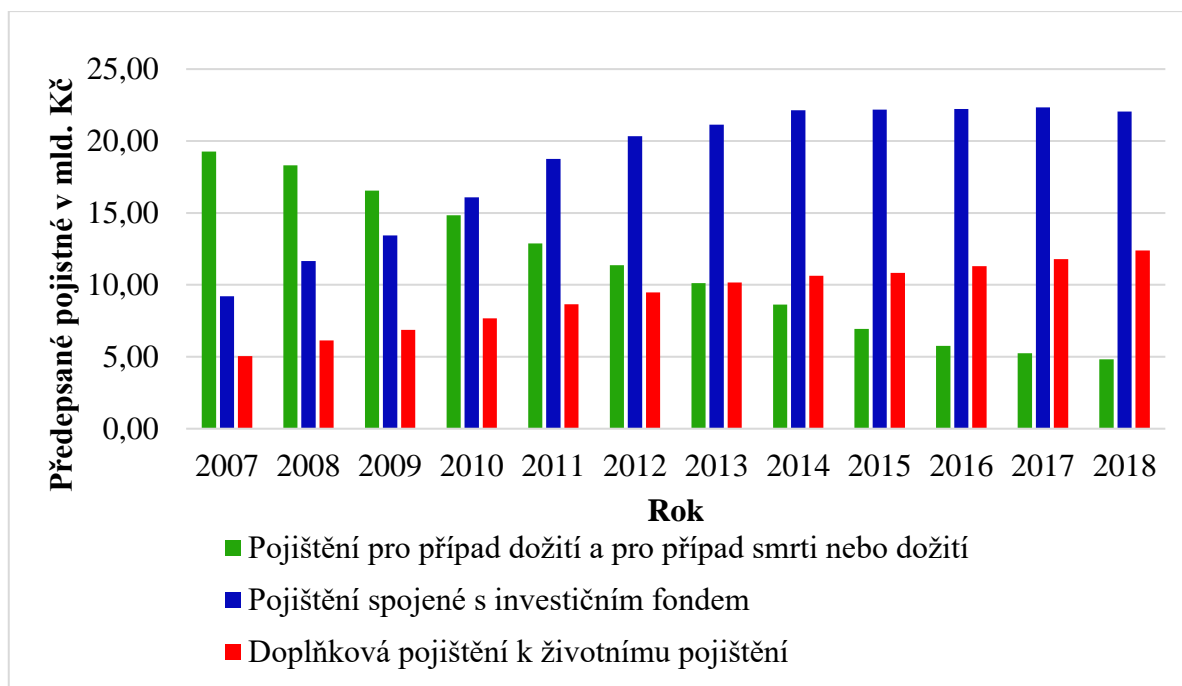
Graf 8 Struktura pojistného trhu životního pojištění (%)

Zdroj: výroční zpráva čap 2018

Nejvíce sjednávané pojištění je investiční ŽP. Častou součástí ŽP je i připojištění úrazu nebo nemoci. Pojištěný si díky tomu nemusí sjednávat zvlášť úrazové neživotní pojištění. Je vidět že méně rizikové pojištění co se zaručeného pojistného plnění týče na dožití už tak často sjednáváno není. To nám potvrzuje i následující graf.

Graf 9 Vývoj předepsaného pojistného v letech 2007-2018 u členů ČAP (mld. Kč)

Zdroj: výroční zpráva čap 2018

Na tomto grafu je vidět vývoj snižujícího se předepsaného pojistného ŽP pro případ dožití a smrti nebo jen dožití. Oproti tomu se do roku 2014 navyšoval předepsané pojistné investičního ŽP. V roce 2014 se změnila politika daňové uznatelnosti u ŽP a od této doby je vidět stagnace i u investičního ŽP. U neživotního pojištění sjednaného s ŽP je vidět neustálý růst.

3 Praktická část

Následující část se bude věnovat penzijní reformě a bližší analýze trhu s životním pojištěním. Nejprve budou popsány možné penzijní reformy a vybrané pojišťovny s jejich produkty. Následují modelové situace, které slouží k porovnání pojistného. U každé modelové situace jsou provedeny výpočty životního pojištění pomocí úmrtnostních tabulek pro rok 2018.

Současný důchodový systém platí od roku 1996 a během té doby prošel jen drobnými úpravami. Funguje na principu solidarity, kdy lidé s vyššími příjmy podporují obyvatele s nižšími příjmy. Jednou z úprav byla věková hranice pro odchod do důchodu, kdy se v průběhu let sjednocují hranice pro muže a ženy. Tato změna se především dotýká žen narozených v roce 1965 a déle, kterým už nebude snižovat věkovou hranici pro odchod do důchodu počet dětí, ale budou odcházet stejně s muži. (Kateřina Hovorková, 2020)

Výrazným problémem je také stárnutí populace, kdy přibývá počet důchodců, a naopak se snižuje počet pracovníků, kteří do důchodového systému přispívají. Díky tomuto stárnutí nebude v systému dostatek financí a bude zapotřebí vícezdrojové financování, které je běžné v ostatních zemích EU. Všechny tyto důvody vedou k nutnosti důchodové reformy, která napomůže i k udržitelnosti systému.

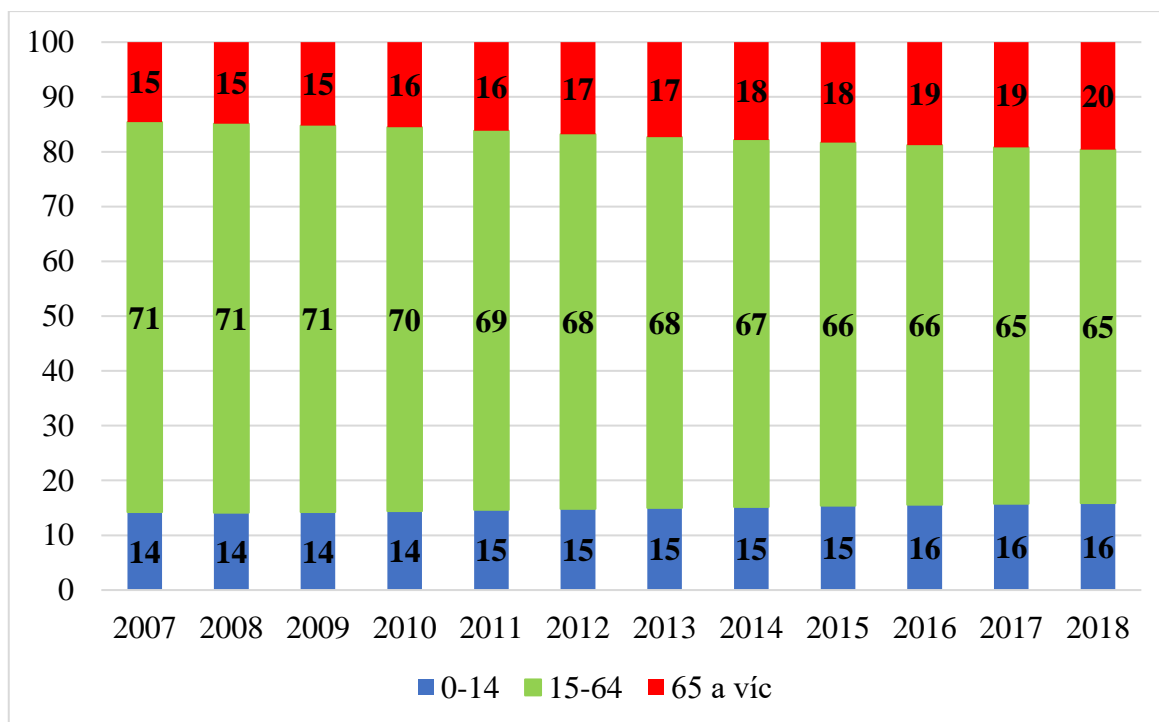
Tabulka 6 Struktura věku českých obyvatel

Rok	0-14	15-64	65 a víc	Průměrný věk	Nárůst lidí v důchodovém věku oproti dětem
2007	1476923	7391373	1512834	40,3	Xxx
2008	1480007	7431383	1556152	40,5	40234
2009	1494370	7413560	1598883	40,6	28368
2010	1518142	7378802	1635826	40,8	13171
2011	1541241	7262768	1701436	41,1	42511
2012	1560296	7188211	1767618	41,3	47127
2013	1577455	7109420	1825544	41,5	40767
2014	1601045	7056824	1880406	41,7	31272
2015	1623716	6997715	1932412	41,9	29335
2016	1647275	6942623	1988922	42	32951
2017	1670677	6899195	2040183	42,2	27859
2018	1693060	6870123	2086617	42,3	24051

Zdroj: Český statistický úřad

Tato tabulka ukazuje věkové složení obyvatelstva od roku 2007 do roku 2018. Je patrné, že lidí nad 65 let přibývá, ovšem počet lidí ve věku 15-64 let klesá. Každoročně průměrný věk obyvatel vzroste o jednu pětinu a za sledovaných 12 let se průměrný věk zvýšil o 2 roky. To je také zapříčiněno výrazně nižším přírůstkem dětí. Poslední sloupec znázorňuje rozdíl mezi nárůstem populace nad 65 let a nárůstem dětí ve věku 0-14 let. Jak je tedy vidět, počet lidí nad 65 let každým rokem stoupá o desítky tisíc více než počet dětí.

Graf 10 Složení obyvatelstva ČR v letech 2007–2018 v procentech

Zdroj: Český statistický úřad

Tento graf znázorňuje procentní složení obyvatel ČR. Procento dětí v České republice zůstává skoro stejné. Důležitý je ovšem podíl aktivního obyvatelstva, který neustále klesá, a tudíž v roce 2018 již bylo 20 % obyvatel ČR starších 65 let. Věkové složení obyvatel v roce 2019 zatím Český statistický úřad nezveřejnil, ovšem v roce 2020 může strukturu obyvatel ovlivnit epidemie COVID-19, kdy na tuto nemoc umírají především staří lidé. Nemoc může snížit výši odvodů z důchodového systému, ovšem jeho změna je stále nutná.

V rámci reformy vláda zvažuje zavedení různých novinek. Jednou z nich je tzv. nultý pilíř, který by byl stejný pro všechny důchodce. MPSV u této složky zvažuje částku od 6 000 Kč do 11 150 Kč. Tato složka důchodu by měla důchodcům zajistit důstojnost. První pilíř by byl podobný současnému nastavení s tím, že by zvýhodňoval péči o dítě či vzdělání. (Kateřina Hovorková, 2020)

Pro lepší představu o výši důchodu se zvažuje dostupnost výpočtu výše důchodu. Vzniknout by tak mohla virtuální důchodová konta či mobilní aplikace a v úvahu připadá i rozesílání informačních dopisů. Tato informovanost o výši důchodů by měla vést k lepšímu osobnímu zajištění. (Kateřina Hovorková, 2020)

Různé profese mají různou fyzickou náročnost, proto by profese zařazené v kategorii 4, jako jsou svářeči, modeláři, obsluhy důlních zařízení, kováři a další, měly bonusy. Za každých odpracovaných 10 let v této profesi by se jim navýšil důchod a snížila hranice pro odchod do důchodu o jeden rok a u předčasného důchodu by nebyli penalizováni. Zároveň s tím by však zaměstnavatelé za své zaměstnance odváděli o pět procent vyšší pojistné. (Kateřina Hovorková, 2020)

Produktivní věk však v 65 letech nekončí, a tak by jedním z řešení důchodové reformy mohl být například přechodný věk pro odchod do důchodu. Ve věku 65-70 let by obyvatelé pobírali snížený důchod a zkrátila by se jim pracovní doba. Důchod by mohl být v tomto období snížen například pouze o jednu třetinu a od 70 let by lidé pobírali plnou penzi. Zároveň obyvatelé ve věku 65-70 let by nemuseli pracovat, pokud by se na tuto přechodnou dobu zabezpečili vlastními úsporami a zkrácený důchod by jim stačil pro uspokojení základních potřeb. Zajištěním v této pětileté době by mohlo být například důchodové pojištění nebo i jiné produkty vyplácející důchod. Tato změna by nejen navýšila peníze v důchodovém systému, ale také by pomohla s nedostatkem zaměstnanců.

Nastavování jakýchkoli změn v důchodovém systému je však složité. Obyvatelé mohou změny vnímat negativně. Odhadování naděje dožití za sebou skrývá složité výpočty a kdykoliv se může změnit. Jednou z nahodilých událostí, která ovlivní naděje dožití, je aktuální šíření nemoci COVID-19. Na tuto nemoc umírají převážně staří lidé, ovšem v době dokončování diplomové práce se nemoc začínala v České republice šířit, a tak není jisté, jaké dopady bude mít na zdejší populaci. Vláda se však snaží ochránit obyvatele a pomocí radikálních vyhlášek zamezit šíření, a ochránit tak všechny věkové skupiny obyvatel.

Jedním z úkolů důchodového systému je finančně zajistit obyvatele ve stáří, ovšem starobní důchody nejsou jedinými odvody z důchodového systému. Stát za určitých podmínek vyplácí také invalidní důchody nebo pozůstalostní důchody v podobě vdovského a sirotčího důchodu. Penzijní reformy mají za úkol řešit nedostatek peněz v důchodovém systému pomocí některých změn, jako například nastavení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu nebo příspěvků na penzijní spoření.

Určité směry reformy se snaží převést část zodpovědnosti na obyvatele, přičemž stát výrazně podporuje penzijní spoření pomocí příspěvků. Jako určitý styl podpory od státu lze také vzít možnost snížení daně z příjmů o příspěvky na penzijní spoření a o pojistné na životní pojištění. Přitom právě u životního pojištění jsou možná různá připojištění,

kteřá by mohla stát zastoupit. Například u pojištění pro případ smrti existují osoby obmyšlené, které v případě smrti pojištěného obdrží pojistné plnění. Toto pojistné plnění by mohlo nahradit pozůstalostní důchody. Díky takovému přenesení zodpovědnosti by stát nejen mohl ušetřit na pozůstalostních důchodech, ale také by si studenti s nárokem na pozůstalostní důchod neprodlužovali status studenta a dříve by pracovali. Další připojištění, jako je například invalidita nebo trvalé následky, by mohla pokrýt část invalidních důchodů. Životní pojištění tak nabízí jedinečnou možnost zajistit všechno, co v současné době zajišťuje stát. Ten ale zatím tyto možnosti přenesení zodpovědnosti na obyvatele nevyužívá, i když by to mohlo částečně pomoci penzijnímu systému.

Životní pojištění se jeví jako dobré zajištění na všechny situace a stát by využitím tohoto produktu v rámci penzijní reformy mohl přenést na obyvatele zodpovědnost za to, zda a jak si životní pojištění sjednají. Tento krok by pomohl trhu s životním pojištěním, ovšem také by stát musel tento trh více hlídat a regulovat. Zároveň by lidé měli na výběr, které výhody od státu využijí, a penzijní společnosti by ztratily současná zvýhodnění na trhu od státu.

3.1 Pojišťovny nabízející životní pojištění

Na českém trhu je 46 pojišťoven, nabízejících pojištění. Následující text slouží k bližšímu seznámení s vybranými pojišťovnami na trhu spolu s nabídkou jejich životních pojištění.

Česká pojišťovna a.s.

Česká pojišťovna vznikla jako instituce a v roce 1827 a v 19. století se přejmenovala na První českou vzájemnou pojišťovnu. Po roce 1948 měla monopolní postavení s názvem Československá pojišťovna. V roce 1992 privatizací vznikla Česká pojišťovna a. s. Roku 1996 vstoupila na trh finanční skupina PPF, která v roce 2008 společně s Generali vytvořila Generali PPF Holding. Na konci roku 2019 se Česká pojišťovna sloučila s Generali.

ČP nabízí produkty Můj život, Můj život pro studenty a Můj život pro děti. Pojistník si může u každého produktu stanovit, zda chce pojištění rizikové, nebo investiční. Všechna pojištění také nabízí tato připojištění:

- pojištění doby nezbytného léčení úrazu
- pojištění hospitalizace
- pojištění závažných onemocnění

- pojištění ztráty soběstačnosti
- pojištění závažných poranění
- pojištění trvalých následků úrazu
- asistence Návrat do života
- pojištění s investiční složkou

Můj život a Můj život pro studenty navíc nabízí tato připojištění:

- pojištění pracovní neschopnosti
- pojištění splátek úvěru při ztrátě příjmu
- pojištění asistované reprodukce
- pojištění invalidity
- pojištění pro případ smrti
- asistence vyřízení pozůstalosti a Pomoc psychologa

Česká pojišťovna nabízí také Můj život profi, který se liší pouze možným příspěvkem od zaměstnavatele. Pojištění pro děti nabízí navíc jen připojištění ošetřování dítěte a lze jej sjednat u všech tří druhů pojištění.

Jako jednorázové pojištění pro případ smrti i následkem úrazu slouží Moje jednorázové pojištění. K pojištění je možno doplnit benefit hospitalizace následkem úrazu. Tento produkt zhodnotí finance, od 30 000 Kč při splnění zákonných podmínek je možná úleva na dani až 3 600 Kč/rok. Peníze lze uložit na Prémiový konzervativní fond, Fond korporátních dluhopisů a Prémiový vyvážený fond.

Generali Česká pojišťovna a.s.

Generali vznikla v roce 1831 v Itálii, na českém území působila už za Rakousko-Uherska a 24. října 1945 došlo k jejímu znárodnění. V červenci roku 1993 se na českém trhu objevuje pojišťovna Erste Allgemeine, která se od 1. ledna 1995 mění na Generali. V lednu 2008 zahájil činnost Generali PPF Holding, jehož součástí byla i Česká pojišťovna. 20. prosince 2019 se Generali sloučilo s Českou pojišťovnou a nesou společný název Generali Česká pojišťovna. (Generali Česká pojišťovna, 2020)

Generali nabízí dva druhy ŽP, a to investiční a rizikové. Obě tato pojištění mohou být sjednána až pro 8 osob ve věku 0-70 let. U všech druhů lze sjednat pojištění pro případ smrti s klesající nebo konstantní částkou a tato připojištění: (Generali Česká pojišťovna, 2020)

- závažná, onkologická onemocnění
- pojištění pracovní neschopnosti

- rodinná asistence (odborná péče o dítě pojištěného, lékař a právník na telefonu, v případě imobility či hospitalizace i péče o domácího mazlíčka)

Investiční ŽP mají rozděleny dle investičního programu na BeneFit EXTRA, Bella Vita a Allegro RISK. Nabízí navíc tato připojištění:

- invalidita (s konstantní nebo klesající pojistnou částkou)
- denní odškodné pro případ úrazu
- kompenzace za hospitalizaci

Rizikové pojištění mají pojmenované jako Bel Mondo a lze ho nastavit až s 30 doplňkovými pojištěními. Osoby mladší 26 let mají dětské sazby pojistného. Produkt Bel Mondo nabízí ještě tato připojištění: (Generali Česká pojišťovna, 2020)

- invalidity I., II. i III. stupně
- trvalých následků úrazu
- pracovních úrazů
- pojištění pourazové péče
- pojištění pracovních úrazů pro zaměstnance
- příspěvek na léky nehrazené zdravotní pojišťovnou u závažných a onkologických nemocí
- tzv. kombinované pojištění, složené ze tří rizik poskytovaných za cenu dvou

AXA životní pojišťovna a.s.

AXA životní pojišťovna působí na českém trhu od roku 1995. Nejprve vystupovala pod názvem Winterthur životní pojišťovna a.s. a roku 2007 se přejmenovala na nynější název. Svým klientům nabízí: (AXA, 2020)

- kapitálové životní pojištění
- rizikové životní pojištění
- investiční životní pojištění
- úrazové pojištění
- doplňkové zdravotní pojištění

Investiční životní pojištění Symfonie je pojištění až pro 8 osob, maximálně však do 75 let a nabízí tato připojištění pro případ:

- smrti
- trvalého tělesného poškození následkem úrazu
- invalidity

- závažných onemocnění
- denního odškodné za dobu nezbytného léčení úrazu
- pracovní neschopnost
- hospitalizace
- chirurgického zákroku

Jednorázové investiční životní pojištění TOP Comfort je spojením pojištění s investováním. Doba pojištění je omezena do 75 let věku a minimálně na 5 let. V případě tohoto pojištění si lze připojistit smrt následkem úrazu a trvalé tělesné poškození následkem úrazu. Je možno investovat do jednoho ze 4 různých investičních programů, a to: (AXA, 2020)

- Moje Rezerva
- Moje Krátkodobé plány
- Moje Dlouhodobé plány
- Moje Budoucnost

Tyto investiční programy se liší především podíly jednotlivých fondů.

Rizikové životní pojištění ActiveLife+ je až pro 8 osob a nabízí slevu až 25 % z pojistného invalidity díky zdravému a zodpovědnému životnímu stylu. Připojištění jsou zde stejná jako u produktu Symfonie. (AXA, 2020)

MetLife

MetLife založila společnost Alico v létě roku 1992. Byla to jedna z prvních univerzálních pojišťoven se zahraničním kapitálem v ČR. V té době nesla název PRVNÍ AMERICKO-ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a.s. V roce 2002 pojišťovna splnila zákonné podmínky stanovené zákonem o pojišťovnictví z roku 1999 a oddělením části všeobecných pojištění se stala výlučně životní pojišťovnou. (MetLife, 2020)

V roce 2010 se pojišťovna stala součástí americké pojišťovny MetLife, Inc. a začala své služby poskytovat pod obchodní značkou MetLife. Americká společnost MetLife, Inc. má zastoupení ve 47 zemích světa, prostřednictvím poboček a dceřiných společností drží přední pozice trhu ve Spojených státech, Japonsku, Latinské Americe, Tichomoří, Evropě a na Středním východě. Má za sebou 140letou historii a stará se o více než 100 miliónů klientů. (MetLife, 2020)

U MetLife si lze vybrat z 5 pojištění: (MetLife, 2020)

- BalanceLife
- FairLife
- Garde

- InvestLife
- Vision (je stejný s Garde)

InvestLife je produkt zaměřený na vytváření kapitálové hodnoty a nenabízí žádné připojištění. Toto pojištění kryje pouze riziko smrti, kdy je obmyšleným osobám vyplacena aktuální kapitálová hodnota, nebo pojistná částka pro případ smrti, podle toho, která částka je vyšší. V případě dožití se vyplácí aktuální kapitálová hodnota pojištění. Pojištění nabízí v současné době 30 investičních strategií, tyto strategie nabízí i BalanceLife. FairLife má možnost investovat až do 26 investičních strategií nebo jedné z variant asistované správy. (MetLife, 2020)

Produkty BalanceLife, FairLife a Garde nabízejí pojištění až pro 5-6 osob včetně dětí. Nabízejí připojištění jak pro děti, tak dospělé a každý produkt má možnost těchto připojištění pro dospělé: (MetLife, 2020)

- doba nezbytné léčby úrazu s progresí
- hospitalizace nemocí a úrazem
- chirurgický zákrok nemocí a úrazem
- invalidita 1+2+3 / 2+3 / 3
- karcinom in situ
- následky úrazu
- pracovní neschopnost
- smrt úrazem
- trvalé následky úrazu s progresí
- závažná onemocnění

Každý produkt má pak další svá připojištění, která jsou pro přehlednost seskupena v následující tabulce.

Tabulka 7 Zbylá připojištění u jednotlivých produktů MetLife

Název připojištění	BalanceLife	FairLife	Garde
Invalidita 4		✓	✓
Náhlá smrt		✓	✓
Opce na navýšení pojistné ochrany bez dalšího přezkoumání zdravotního stavu		✓	✓
Pro ženy			✓
Pracovní neschopnost po úrazu	✓	✓	
Rekonvalescence	✓	✓	
Sirotčí plnění		✓	
Smrt při dopravní nehodě		✓	✓
Úvěrová asistence		✓	✓
Závažné komplikace cukrovky		✓	✓
Zlomeniny a popáleniny	✓	✓	
Zproštění od placení pojistného		✓	✓

Zdroj: MetLife

Nejvíce připojištění nabízí produktu FairLife, který nemá pouze připojištění pro ženy. Připojištění pro ženy je specifické pojistnou ochranou pro případ smrti rodičky, vrozené vady dítěte, těhotenských, porodních a poporodních komplikací, narození vícčetat a asistované reprodukce. Produkt BalanceLife naopak nabízí nejméně možných připojištění, od zbylých produktů se liší především výplatou pojistného plnění v případě smrti, kdy může být vyplacena pojistná částka pro případ smrti v součtu s aktuální hodnotou účtu pojištění. U zbylých typů pojištění osoba obmyšlená obdrží pojistnou částku pro případ smrti, nebo aktuální kapitálovou hodnotu, podle toho krá částka je vyšší.

FairLife a Garde se neliší pouze připojištěními ale možnými slevami a výhodami. Mezi základní slevy patří sleva za zaměstnání, nekuřáctví, pravidelné preventivní prohlídky u obvodního lékaře, pravidelné preventivní prohlídky u gynekologa/urologa, dvojnásobné plnění o prázdninách pro děti (TNU, NU), sleva 15 % nebo 30 % pro vedlejšího pojištěného, pokud si s hlavním pojištěným sjedná balíček Úvěrová asistence. Největší sleva je za povolání a nekuřáctví. Garde navíc poskytuje 5 % slevu pro dárce krve a 10 % bonus za bezeškodný průběh za každých 10 let.

Pojištění pro děti Kamarád nabízí varianty sjednání jak v rizikové formě, tak i v investiční. Toto pojištění se sjednává pro jedno dítě ve věku 0-16 let a až 2 dospělé od 17 do 60/70 let, kteří nemusí být v příbuzenském vztahu. Pojištění končí dětem ve 26 letech a u dospělého v 70/80 letech. Dospělý se může pojistit pro případ smrti/ invalidity na zproštění od placení pojistného, nebo zajistit výplatu stipendia. K pojištění nabízí připojištění úrazu a nemoci: (MetLife, 2020)

- trvalé následky úrazu s progresí 850 % a paměť
- následky úrazu
- závažná dětská onemocnění Premium
- chirurgický zákrok
- hospitalizace
- doba nezbytné léčby úrazu s progresí
- invalidita dítěte
- snížená soběstačnost dítěte
- zlomeniny a popáleniny
- smrt úrazem

U MetLife lze také sjednat a pojištění úrazu a nemoci Kombi, pojištění schopnosti splácet a skupinové životní a úrazové pojištění určeného pro zaměstnance hrazené zaměstnavatelem jako benefit.

UNIQA

UNIQA pojišťovna, a.s. byla založena roku 1993. Je součástí Vídeňského koncernu UNIQA Insurance Group, který v současné době působí v osmnácti zemích Evropy. UNIQA je univerzální pojišťovna a poskytuje velkou škálu neživotních pojištění. Lze si však u ní sjednat i tato životní pojištění: (UNIQA, 2020)

- rizikové životní pojištění
- investiční životní pojištění
- životní pojištění pro děti Motýlek
- skupinové životní pojištění

Investiční ŽP Motýlek je určeno pro děti. Sjednat ho mohou rodiče či prarodiče do 26 let věku dítěte a minimálně doba trvání je pět let. Pojištěný může získat prémii ve výši jednoho pojistného za vynikající studijní výsledky. Je možné připojistit děti na trvalé následky úrazu, denní odškodné, invaliditu třetího stupně, snížení soběstačnosti, pojištění závažných

onemocnění, nemocniční denní dávku a ošetřování nemocného dítěte. Při sjednání TOP ASISTENCE pojišťovna zajistí přednostní vyšetření na klinikách renovovaných specialistů v Brně a Praze. Pro děti lze zvolit investiční program: (UNIQA, 2020)

- Garantovaný
- Stabilní
- Smíšený
- Dynamický
- fond C-QUADRAT STRATEGIE AMI

Jak rizikové, tak investiční životní pojištění může být sjednáno pro 2 dospělé a děti do 26 let. Obě pojištění také nabízí pojištění pro případ smrti a tato připojištění: (UNIQA, 2020)

- pro případ smrti úrazem
- zproštění od placení při invaliditě 3. stupně
- pro případ invalidity
- trvalých následků
- pojištění horních končetin
- velmi závažná onemocnění
- pro případ ztráty řidičského oprávnění ze zdravotního důvodu
- denní a měsíční dávky při pracovní neschopnosti
- denní odškodné
- nemocniční denní dávky
- chirurgický zákrok

Připojištění dětí je u těchto smluv stejné s pojištěním Motýlek.

U investičního ŽP lze zainvestovat do stejných investičních programů jako u Motýlku, přičemž jsou tyto programy rozšířeny o akciový a indexový program. (UNIQA, 2020)

Skupinové životní pojištění je určeno pro zaměstnavatele, který toto pojištění platí svým zaměstnancům jako benefit. Zaměstnanci tak získají finanční výhody, pojistné za pojistné krytí je nižší než u osobních pojištění a zaměstnanec má možnost propojení s vlastním příspěvkem na ŽP. (UNIQA, 2020)

3.2 Modelové příklady

Pro porovnání pojistného byly stanoveny čtyři modelové příklady. U každé modelové situace byly zjištěny ceny pojistného za stejných, předem nadefinovaných parametrů. Pod každým modelovým případem lze najít výpočty spojené s životním pojištěním a s možnými úlevami na dani.

Příklad 1

První modelová situace obsahuje výpočet životního pojištění pro ženu ve věku 24 let. Tento věk je spojen s ukončením vysokoškolského studia a nástupem do práce. Pro výhody spojené s životním pojištěním představuje sjednání životního pojištění na dobu delší než 30 let.

Ve výpočtech životního pojištění se používá pravděpodobnost dožití. Zde je pomocí úmrtnostních tabulek pro rok 2018 vypočtena pravděpodobnost dožití se věku 60 let pro 24letou ženu.

$${}_{60}p_{24} = \frac{94552}{99445} = 0,95079$$

Pro výpočty životního pojištění se používají komutační čísla a pro jejich výpočet použijeme úrok 2 %.

$$D_{24} = 99445 * \frac{1}{(1+0,02)^{24}} = 61827,21$$

$$D_{60} = 94552 * \frac{1}{(1+0,02)^{60}} = 28817,74$$

Čísla D_{24} a D_{60} jsou komutační čísla prvního řádu. Je to počet lidí dožívajících se věku x vynásobený diskontním faktorem a tyto hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění.

$$C_{24} = 26 * \frac{1}{(1+0,02)^{24}} = 15,76$$

C_{24} je také komutační číslo prvního řádu, které vzniklo vynásobením počtu zemřelých diskontním faktorem.

$$N_{24} = \sum_{j=0}^{82} D_{24+j} = 2140863,85$$

$$N_{25} = \sum_{j=0}^{81} D_{25+j} = 2079036,64$$

$$M_{24} = \sum_{j=0}^{82} C_{24+j} = 19893,39$$

$$M_{60} = \sum_{j=0}^{45} C_{60+j} = 18091,05$$

Čísla N_{24} , N_{25} , M_{24} a M_{60} jsou komutační čísla druhého řádu a vznikají součtem komutačních čísel prvního řádu. První sčítané komutační číslo je určeno dolním indexem, k němuž jsou postupně přičítána čísla s vyšším indexem až do posledního komutačního čísla,

kteře je pro 105 let. Vypočtené hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění a pomáhají určit cenu pojištění. Nyní lze provést jednotlivé výpočty u životního pojištění.

Pojištění pro případ smrti

$$A_{24;60|} = \frac{19893,39 - 18091,05}{61827,21} = 0,02915$$

Pojištění na 36 let s pojistnou částkou 1 Kč by 24letou ženu vyšlo na 0,02915 Kč. V případě pojistné částky 50 000 Kč by pojistné pro případ smrti bylo 1 458 Kč.

Pojištění pro případ dožití

$${}_{60}E_{24} = \frac{28817,74}{61827,21} = 0,46610$$

Z důvodu vysoké pravděpodobnosti dožití se 60 let je i toto pojištění dražší. Pokud by byla žena pojištěna na 100 000 Kč, za dobu pojištění by na pojistném zaplatila 46 610 Kč.

Smíšené pojištění

$$P_{24;60|} = \frac{19893,39 - 18091,05 + 28817,74}{61827,21} = 0,49525$$

Smíšené pojištění kryje jak riziko smrti, tak dožití a pojištění na jednu korunu stojí 0,49525 Kč.

Důchodové pojištění

$$\ddot{a}_{24(+36)} = \frac{549300,67}{61827,21} = 8,884449 \quad (\text{předlhůtní})$$

Pro výplatu předlhůtního důchodu ve výši 1 Kč by musela žena ve 24 letech uložit 8,88 Kč. Proto aby od 60 let pobírala roční důchod ve výši 150 000 Kč by ve 24 letech musela vložit částku 1 332 000 Kč

$$a_{24(+36)} = \frac{520482,93}{61827,21} = 8,418347 \quad (\text{polhůtní})$$

U polhůtního důchodu, tedy s první výplatou v 61 letech, by musela vložit částku 1 263 000 Kč.

Porovnání pojišťoven

Peníze zainvestované do životního pojištění jsou proto dlouho nedostupné. Nízký věk však bývá výhodou připojištění, která jsou drahá a s přibývajícím věkem se zdražují. Při volbě připojištění je také důležité zvážit, která připojištění potřebujeme a která se nám vyplatí vynechat, popřípadě u některých sjednat dřívější konec pojištění. Právě různými slevami za životní styl a některými připojištěními se pojišťovny snaží odlišit od ostatních. Se srovnáním nabídek jednotlivých pojišťoven a se správným nastavením pojistky pomáhají finanční poradci, kteří by na nevýhodné pojištění měli upozornit. Z tohoto důvodu někteří

poradci nedoporučují připojištění hospitalizace, kde je nízká pravděpodobnost hospitalizace v nemocnici, ovšem toto připojištění výrazně navyšuje cenu pojištění.

Pro porovnání jednotlivých nabídek pojišťoven se 24letá žena chtěla pojistit na 36 let s pojištěním na smrt ve výši 50 000 Kč a připojištěními:

Na 30 let:

Pojistná částka

- trvalé následky	1 000 000 Kč
- závažná onemocnění	300 000 Kč
- invalidita 1. stupně	750 000 Kč
- invalidita 2. stupně	1 500 000 Kč
- invalidita 3. stupně	2 500 000 Kč

Připojištění invalidity je s klesající s pojistnou částkou.

Na 15 let:

- denní odškodné od 8. dne dál	300
Kč	
- pracovní neschopnost od 28. dne	300 Kč
- hospitalizace	100
Kč	

Následující tabulka znázorňuje jednotlivé nabídky pojištění pro administrativní pracovníci u vybraných pojišťoven.

Tabulka 8 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro administrativní pracovníci

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	826 Kč	xxx
AXA Symfonie	1 074 Kč	865 Kč
MetLife	858 Kč	822 Kč
UNIQA	766 Kč	673 Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

U všech modelových příkladů bude uvedeno měsíční běžné pojistné a pod pojistným se slevou bude uváděna sleva pro nekuřáky. U pojišťovny MetLife je navíc možné získat slevy za pravidelné preventivní prohlídky u obvodního lékaře, dárcovství krve, pravidelné preventivní prohlídky u gynekologa/urologa či za sjednání online pojištění v interním

programu u poradců, v posledním případě je sleva 25 %. Tato sleva bývá pravidelně navyšována před Vánoci na 30 %.

Pokud bychom u jejich produktu uvažovali pouze slevu 25 % za sjednání u poradce, běžné pojistné by bylo ve výši 644 Kč. Díky této ceně by pojišťovna nabízela nejlevnější nabídku pro administrativní pracovníci. Naopak nejdražší pojištění se stanovenými podmínkami nabízí pojišťovna AXA se svým produktem Symfonie. Pokud se podíváme na slevy za nekuřáctví, tak je vidět, že Generali Česká pojišťovna tuto slevu nenabízí a UNIQA nám základní pojistné sníží o necelých 100 Kč. AXA díky vysoké ceně může dát největší slevu za nekuřáctví.

Výše pojistného bývá závislá i na povolání. Pro porovnání s rizikovějším povoláním byla zvolena kuchařka. U tohoto povolání se předpokládá větší riziko úrazu. V další tabulce je uvedeno běžné pojistné pro kuchařku.

Tabulka 9 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro kuchařku

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	826 Kč	xxx
AXA Symfonie	1 181	972 Kč
MetLife	920 Kč	900 Kč
UNIQA	808	707 Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Bez uvažování dalších možných slev by 24letá kuchařka dostala nejlepší nabídku u pojišťovny UNIQA, kde by jako kuřačka měsíčně platila 808 Kč. Toto pojistné je nejvýhodnější i přesto, že Generali Česká pojišťovna má stejnou sazbu jako administrativní pracovníci. MetLife kuchařce zdražilo pojištění o 62 Kč a také oproti administrativní pracovníci snížila slevu za nekuřáctví o 16 Kč. UNIQA by při změně povolání na kuchařku zvedla pojistné o 42 Kč a zároveň by s vyšší cenou vzrostla sleva pro nekuřačku. AXA, která je zároveň nejdražší, pojištění pro kuchařku zdražila o 107 Kč a díky vysoké ceně dává slevu za nekuřáctví 209 Kč, která je stejná jako pro administrativní pracovníci.

Daňové odpočty

Pro maximální možné odečtení zaplaceného pojistného na ŽP od základu daně by 24letá žena musela hradit minimální měsíční pojistné 2 000 Kč po dobu 36 let. Celkově by za tuto dobu na životním pojištění zaplatila 864 000 Kč. Díky tomu by si však každý rok mohla snížit základ daně z příjmů o 24 000 Kč a na dani by tak ušetřila každý rok 3 600 Kč. Za předpokladu stejných podmínek by dohromady za 36 let na dani z příjmů ušetřila 129 600 Kč. Tato částka je za předpokladu, že by daná osoba měla každý rok na dani odvést více než 3 600 Kč.

Maximální daňový odpočet u penzijního spoření je také 24 000 Kč. Aby na něj dosáhl 24letý člověk v plné výši, musel by měsíčně spořit 3 000 Kč. Celkově by za 36 let odvedl na penzijní spoření 1 296 000 Kč. Za předpokladu neměnných podmínek by mu stát za celou dobu trvání snížil daň z příjmů v úhrnu o 129 600 Kč a na spoření přispěl 99 360 Kč. V 60 letech by tak měl účastník penzijního spoření dohromady minimálně našetřeno 1 395 360 Kč, tato částka by se ovšem v průběhu doby úročila. Za 36 let se tak dá na penzijním spoření od státu získat 228 960 Kč.

V případě využití maximálních výhod obou možností a uplatnění pouze slevy na poplatníka musí být měsíční superhrubá mzda ve výši alespoň 17 800 Kč. Výše hrubé mzdy by tedy byla nižší, než je minimální mzda pro rok 2020.

V souhrnu lze tedy za 36 let od státu na penzijním spoření získat maximálně 99 360 Kč a na dani spolu s ŽP lze ušetřit až 259 200 Kč. Na tyto výhody dosáhnou i občané s minimální mzdou 14 600 Kč. S takto nízkým příjmem se ale nedá očekávat nastavení produktů tak, aby klienti maximálně využili všech výhod nabízených státem.

Příklad 2

V druhém příkladu je znázorněno, jak by vypadalo životní pojištění pro manžele ve věku 30 let.

Ve výpočtech životního pojištění se používá pravděpodobnost dožití. Zde je spočítána pravděpodobnost dožití se věku 60 let pro 30letou ženu:

$${}_{60}p_{30y} = \frac{94552}{99287} = 0,95231$$

Pravděpodobnosti dožití se věku 60 let pro 30letého muže:

$${}_{60}p_{30x} = \frac{88626}{98621} = 0,89866$$

Pravděpodobnost, že se 30letá dvojice dožije 60 let:

$${}_{60}p_{30;30} = 0,89866 * 0,95231 = 0,85579$$

Pro výpočty životního pojištění se používají komutační čísla a pro jejich výpočet použijeme úrok 2 %.

$$D_{30;30} = 98621 * 99287 * \frac{1}{(1+0,02)^{30}} = 5405779397,40$$

$$D_{60;60} = 88626 * 94552 * \frac{1}{(1+0,02)^{60}} = 2554011069,86$$

Čísla $D_{30;30}$ a $D_{60;60}$ jsou komutační čísla prvního řádu. Je to počet mužů dožívajících se věku x vynásoben diskontním faktorem a počtem žen dožívajících se věku y . Vypočtené hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění.

$$C_{30;30} = 10377787 * \frac{1}{(1+0,02)^{20}} = 6983953,23$$

$C_{30;30}$ je také komutační číslo prvního řádu, které vzniklo vynásobením počtu zemřelých diskontním faktorem.

$$N_{30;30} = 155050404334,46$$

$$M_{30;30} = 3821923280,20$$

$$M_{60;60} = 3094794331,51$$

Čísla $N_{30;30}$, $M_{30;30}$ a $M_{60;60}$ jsou komutační čísla druhého řádu a vznikají součtem komutačních čísel prvního řádu. První sčítané komutační číslo je určeno dolním indexem, k němuž jsou postupně přičítána čísla s vyšším indexem až do posledního komutačního čísla, které je pro 105 let. Vypočtené hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění a pomáhají určit cenu pojištění. Nyní lze provést jednotlivé výpočty u životního pojištění.

Pojištění dvou osob pro případ smrti

$$A_{30;30} = \frac{3821923280,20}{5405779397,40} = 0,70701$$

Pojištění pro případ smrti na 1 Kč pár vyjde 0,70701 Kč. Pojistné na 2 500 000 Kč tak vyjde na 1 767 525 Kč.

Smíšené pojištění dvou osob

$$A_{30,30;60} = \frac{3821923280,20 - 3094794331,51 + 2554011069,86}{5405779397,40} = 0,60697$$

Smíšené pojištění 2 osob na 1 Kč vyjde 0,60697 Kč. Pojistné na 2 500 000 Kč tak vyjde na 1 517 425 Kč.

Pojištění důchodu do první smrti u dvou osob

$$\ddot{a}_{30;30} = \frac{155050404334,46}{5405779397,40} = 28,68234$$

Pojištění důchodu na 1 Kč by pár vyšlo na 28,68234 Kč. Pojištění na důchod ve výši 120 000 Kč by vyšlo na 3 441 880,8 Kč.

Porovnání pojišťoven

30letí manželé mají hypoteční úvěr či se chystají řešit bytovou situaci a zároveň zakládají rodinu. Banky pro zprostředkování hypotečních úvěrů požadují zabezpečení pojištění pro případ smrti do výše dluhu. Uvažovaní manželé si zakládají ŽP z důvodu sjednání hypotéky na 2 500 000 Kč. Z tohoto důvodu budou oba pojištěni na smrt ve výši 2 500 000 Kč a zvolí si následující připojištění:

Na 30 let:

Pojistná částka

- trvalé následky	1 000 000 Kč
- závažná onemocnění	300 000 Kč
- invalidita 1. stupně	1 000 000 Kč
- invalidita 2. stupně	2 000 000 Kč
- invalidita 3. stupně	3 000 000 Kč

Připojištění invalidity je klesající s pojistnou částkou.

Na 15 let:

- denní odškodné od 8. dne dál	500
Kč	
- pracovní neschopnost od 28. dne	500 Kč
- hospitalizace	není
sjednána	

Následující tabulka znázorňuje jednotlivé nabídky výše pojistného u zvolených pojišťoven pro manžele, kteří pracují jako administrativní pracovníci.

Tabulka 10 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro administrativní pracovníky

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	2 680 Kč	xxx
AXA Symfonie	4 572 Kč	3 449 Kč
MetLife	2 924 Kč	2 689 Kč
UNIQA	2 838 Kč	2 288 Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Výrazně nejdražší pojištění nabízí AXA, která na ceně nejvíce zohledňuje kuřáctví. Nejlevnější pojištění pro kuřáky nabízí Generali Česká pojišťovna, ta však nijak nezvýhodňuje životní styl. Nekuřácký pár by našel nejvýhodnější pojištění u UNIQA, která je zároveň druhá nejlevnější i pro kuřáky. MetLife je oproti AXE také výrazně levnější, ovšem bez slevy za sjednání pojištění online nabízí druhé nejdražší pojištění. Pokud bychom uvažovali slevu za sjednání pojištění u finančního poradce, bude pojistné od MetLife bezkonkurenčně nejnižší.

Tabulka 11 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro dělníky

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	2 680 Kč	xxx
AXA Synfonie	4 770 Kč	3 661 Kč
MetLife	4 414 Kč	4 291 Kč
UNIQA	3 618 Kč	3 068 Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Pokud by byli naši manželé dělníci, v případě některých nabídek pojišťoven by se výrazně změnila výše pojistného. Tato změna povolání se neprojeví pouze u Generali České pojišťovny, která díky stejnému pojistnému nabízí bezkonkurenčně nejnižší pojistné. Nejdražší je opět AXA. Ta pojistné pro dělníky zvýšila o 200 Kč. Její pojistné se už více blíží k ostatním pojišťovnám. Druhá nejlevnější pojišťovna je opět UNIQA, která by pár kouřících dělníků pojistila za 3 618 Kč. Nejvíce povolání navýšilo cenu u společnosti MetLife, která je bez slev pouze o 350 Kč levnější než AXA a pro nekouřící dělníky je MetLife nejdražší. Ovšem sleva za sjednání pojištění online by tuto pozici MetLife opět změnila. Výrazně cenu

pojištění pro pár ovlivní kuřáctví, zakouření si kuřáci na pojištění připlatí měsíčně o několik stovek více.

Daňové odpočty

V této situaci, kdy by si pár sjednal společné životní pojištění, by odečtení zaplaceného pojistného na ŽP od základu daně mohl provést pouze jeden z nich. Pokud by 30letý muž hradil minimální měsíční pojistné 2 000 Kč po dobu 30 let, celkově by za tuto dobu na životním pojištění zaplatil 720 000 Kč. Díky tomu by si však každý rok mohl snížit základ daně z příjmů o 24 000 Kč a na dani by tak ušetřil každý rok 3 600 Kč. Za předpokladu stejných podmínek by dohromady za 30 let na dani z příjmů ušetřil 108 000 Kč. Tato částka je za předpokladu, že by daná osoba měla každý rok, na dani odvést více než 3 600 Kč.

Maximální daňový odpočet u penzijního spoření je také 24 000 Kč. Aby na něj 30letý muž dosáhl v plné výši, musel by měsíčně spořit 3 000 Kč. Celkově by za 30 let odvedla na penzijní spoření 1 080 000 Kč. Za předpokladu neměnných podmínek by mu stát za celou dobu trvání snížil daň z příjmů v úhrnu o 108 000 Kč a na spoření mu přispěl 82 800 Kč. V 60 letech by tak měl účastník penzijního spoření dohromady minimálně našetřeno 1 162 800 Kč, tato částka by se ovšem v průběhu doby úročila. Za 30 let se tak dá od státu na penzijním spoření získat až 190 800 Kč.

V souhrnu je tedy možné za 30 let od státu na penzijním spoření obdržet maximálně 82 800 Kč a na dani spolu s ŽP lze ušetřit až 216 000 Kč. Za neměnných podmínek a samostatných smluv by manželé na penzijním spoření získali maximálně 165 600 Kč a na dani spolu s ŽP by ušetřili 432 000 Kč. V případě sjednání dvou penzijních spoření ale pouze jedné smlouvy ŽP, která by chránila manželé najednou, by manželé ušetřili 324 000 Kč. Pokud by manželé chtěli využít maximálních výhod, měsíčně by dohromady odváděli minimálně 10 000 Kč. S přihlédnutím na splácení hypotéky se dá očekávat, že naplno nastavené výhody ŽP a penzijního spoření budou mít páry s vysokými příjmy.

Příklad 3

Následující modelový příklad se bude týkat 49letého muže, který se rozhodl s přibývajícím věkem zabezpečit se při nepříznivých životních situacích na 11 let.

Ve výpočtech životního pojištění se používá pravděpodobnost dožití. Zde je spočítána pravděpodobnost dožití se věku 60 let pro 49letého muže.

$${}_{60}p_{49} = \frac{88103}{95361} = 0,92764$$

Pro výpočty životního pojištění se používají komutační čísla a pro jejich výpočet použijeme úrok 2 %.

$$D_{49} = 95540 * \frac{1}{(1+0,02)}^{49} = 36205,72$$

$$D_{60} = 88626 * \frac{1}{(1+0,02)}^{60} = 27011,74$$

Čísla D_{49} a D_{60} jsou komutační čísla prvního řádu. Je to počet lidí dožívajících se věku x vynásobený diskontním faktorem a tyto hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění.

$$C_{49} = 25 * \frac{1}{(1+0,02)}^{49} = 132,69$$

C_{49} je také komutační číslo prvního řádu, které vzniklo vynásobením počtu zemřelých diskontním faktorem.

$$N_{49} = \sum_{j=0}^{56} D_{49+j} = 792277,39$$

$$N_{50} = \sum_{j=0}^{55} D_{50+j} = 756071,68$$

$$M_{49} = \sum_{j=0}^{56} C_{49+j} = 20692,84$$

$$M_{60} = \sum_{j=0}^{45} C_{60+j} = 18403,48$$

Čísla N_{49} , N_{50} , M_{49} a M_{60} jsou komutační čísla druhého řádu a vznikají součtem komutačních čísel prvního řádu. První sčítané komutační číslo je určeno dolním indexem, k němuž jsou postupně přičítána čísla s vyšším indexem až do posledního komutačního čísla, které je pro 105 let. Vypočtené hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění a pomáhají určit cenu pojištění. Nyní lze provést jednotlivé výpočty u životního pojištění.

Pojištění pro případ smrti

$$A_{49;60|} = \frac{20692,84 - 18403,48}{36205,72} = 0,06323$$

Pojištění na 11 let s pojistnou částkou 1 Kč by 49letého muže vyšlo na 0,06323 Kč. V případě pojistné částky 50 000 Kč by muž na pojistném pro případ smrti zaplatil 3 162 Kč.

Pojištění pro případ dožití

$${}_{60}E_{49} = \frac{27011,74}{36205,72} = 0,74606$$

Z důvodu vysoké pravděpodobnosti dožití se 60 let, je i toto pojištění dražší. Pokud by byl muž pojištěn na 100 000 Kč, za dobu pojištění by na pojistném zaplatil 74 606 Kč.

Smíšené pojištění

$$P_{49;60} = \frac{20692,84 - 18403,48 + 27011,74}{36205,72} = 0,80930$$

Smíšené pojištění kryje jak riziko smrti, tak dožití a takovéto pojištění na 1 Kč stojí 0,80930 Kč.

Důchodové pojištění

$$\ddot{a}_{49(+11)} = \frac{440142,24}{36205,72} = 12,15671 \quad (\text{předlhůtní})$$

Pro roční předlhůtní důchod ve výši 1 Kč, by musel muž uložit ve 49 letech 12,17 Kč. Pokud by chtěl ročně pobírat důchod ve výši 120 000 Kč, musel by ve 49 letech na pojištění uložit 1 459 200 Kč.

$$a_{49(+11)} = \frac{413130,51}{36205,72} = 11,41064 \quad (\text{polhůtní})$$

Pro roční polhůtní důchod ve výši 120 000 Kč je třeba uložit pouze 1 369 200 Kč.

Porovnání pojišťoven

Muž se bude chtít pojistit na smrt ve výši 50 000 Kč s těmito připojištěními:

Na 11 let:

Pojistná částka

- trvalé následky	1 000 000 Kč
- závažná onemocnění	300 000 Kč
- invalidita 1. stupně	500 000 Kč
- invalidita 2. stupně	1 000 000 Kč
- invalidita 3. stupně	1 000 000 Kč

Připojištění invalidity je klesající s pojistnou částkou.

Na 11 let:

- denní odškodné od 8. dne dál	500 Kč
- pracovní neschopnost od 28. dne (zpětně od 1.)	500 Kč
- hospitalizace se nesjednává	

Následující tabulka obsahuje sazby životního pojištění jednotlivých pojišťoven pro řidiče z povolání.

Tabulka 12 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro řidiče z povolání

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	1 919 Kč	xxx
AXA Symfonie	2 702 Kč	2 165 Kč
MetLife	3 550 Kč	3 460 Kč
UNIQA	2 472 Kč	2 170 Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Pro řidiče z povolání je nejlevnější pojištění od Generali České pojišťovny, která nabízí pojištění za 1 919 Kč. Druhou nejlevnější pro kuřáka je UNIQA, která nabízí pojistné ve výši 2 472 Kč. Pokud je však řidič kamionu nekuřák, druhé nejlevnější pojištění získá u AXA, která nabízí slevu pro nekuřáka 537 Kč a její běžné pojistné po slevě činí 2 165 Kč. Nejdražší je v tomto případě MetLife, která chce bez slev pojistné 3 550 Kč a 49letému nekuřákovi nabízí slevu 90 Kč. Pokud však vezmeme u MetLife v úvahu slevu za sjednání online pojištění v interním programu u poradců 25 %, pojištění to výrazně zlevní, ovšem nabídku této pojišťovny toto zohlednění posune jen na 3. místo. Sleva však nebude mít vliv pro řidiče z povolání nekuřáka, který by měl sice slevy, avšak nejdražší možné pojištění.

Tabulka 13 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro právníka

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	1 919 Kč	xxx
AXA Synfonie	2 536 Kč	1 999 Kč
MetLife	2 364 Kč	2 208 Kč
UNIQA	1 845 Kč	1 543Kč

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Právník oproti řidiči z povolání výrazně ušetří. Sice mu už nejlevnější pojištění nenabídne Generali Česká pojišťovna, která má stejnou cenu jako pro řidiče, ale o 74 Kč najde levnější pojištění u UNIQA. Ta je nejvýhodnější i pro nekuřáckého právníka. Nejdražší je zde AXA, která nabízí pojištění za 2 536 Kč a v případě nekuřáctví slevu 537 Kč.

AXA cenu pro 49letého právníka kuřáka snížila o 166 Kč. UNIQA má pro nižší pojistné o 627 Kč. Nejvíce však běžné pojistné snížila MetLife o 1 186 Kč. Je tak vidět výrazný rozdíl v tom, jak jednotlivé pojišťovny rozlišují riziková povolání. Největší rozdíl je vidět mezi MetLife a Generali Česká pojišťovna, kde Generali Česká pojišťovna nabízí stejné běžné pojistné pro řidiče z povolání a právníka, kdežto u MetLife má řidič z povolání běžné pojistné dražší téměř o 1 200 Kč.

Daňové odpočty

Pro maximální možné odečtení zaplaceného pojistného na ŽP od základu daně by 49letý muž musel hradit minimálně měsíční pojistné 2 000 Kč po dobu 11 let. Celkově by za tuto dobu na životním pojištění zaplatil 264 000 Kč. Díky tomu by si však každý rok mohl snížit základ daně z příjmů o 24 000 Kč a na dani by tak ušetřil každý rok 3 600 Kč. Za předpokladu stejných podmínek by dohromady za 11 let na dani z příjmů ušetřil 39 600 Kč. Tato částka platí za předpokladu, že by daná osoba měla každý rok na dani odvést více než 3 600 Kč.

Maximální daňový odpočet u penzijního spoření je také 24 000 Kč, aby na něj v plné výši dosáhl 49letý člověk, musel by měsíčně spořit 3 000 Kč. Celkově by za 11 let odvedl na penzijní spoření 396 000 Kč. Za předpokladu neměnných podmínek by mu stát za celou dobu trvání snížil daň z příjmů v úhrnu o 39 600 Kč a na spoření přispěl 30 360 Kč. V 60 letech by tak měl účastník penzijního spoření dohromady minimálně našetřeno 426 360 Kč tato částka by se ovšem v průběhu doby úročila. Za 11 let se tak dá od státu na penzijním spoření získat 69 960 Kč.

V souhrnu je tedy možné za 11 let od státu na penzijním spoření získat maximálně 30 360 Kč a na dani spolu s ŽP lze ušetřit až 79 200 Kč. Na tyto výhody dosáhnou i občané s minimální mzdou 14 600 Kč. Takto nízkým příjmem bude mít výrazný dopad na nízký důchod, a tak by lidé s tímto příjmem měli dostatečně šetřit. Zároveň se v tomto věku důchod rychle blíží, a tak by bylo vhodné uvažovat o nastavení produktů tak, aby klienti maximálně využili všech výhod nabízených státem.

Příklad 4

Lidé v důchodovém věku bývají často spořiví a snaží se své peníze někam uložit. Chtějí zabezpečit svou rodinu, a především si zajistit důstojné „rozloučení“. Možná i proto si v důchodovém věku zakládají pojištění. Při sledování televize lze také narazit na reklamní spoty nabádající důchodce k založení ŽP. Právě proto je poslední modelová situace pro muže ve věku 65 let.

Ve výpočtech životního pojištění se používá pravděpodobnost dožití. Zde je spočítána pravděpodobnost dožití se věku 70 let pro 65letého muže.

$${}_{70}p_{65} = \frac{72908}{82225} = 0,89$$

Pro výpočty životního pojištění se používají komutační čísla a pro jejich výpočet použijeme úrok 2 %.

$$D_{65} = 82225 * \frac{1}{(1+0,02)^{65}} = 22698,23$$

$$D_{70} = 72908 * \frac{1}{(1+0,02)^{70}} = 18229,05$$

Čísla D_{65} a D_{70} jsou komutační čísla prvního řádu. Je to počet lidí dožívajících se věku x vynásobený diskontním faktorem a tyto hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění.

$$C_{65} = 1642 * \frac{1}{(1+0,02)^{65}} = 444,43$$

C_{65} je také komutační číslo prvního řádu, které vzniklo vynásobením počtu zemřelých diskontním faktorem.

$$N_{65} = \sum_{j=0}^{40} D_{65+j} = 313607,35$$

$$N_{66} = \sum_{j=0}^{39} D_{66+j} = 209034,63$$

$$M_{65} = \sum_{j=0}^{40} C_{65+j} = 16571,04$$

$$M_{70} = \sum_{j=0}^{35} C_{70+j} = 14152,31$$

Čísla N_{65} , N_{66} , M_{65} a M_{70} jsou komutační čísla druhého řádu a vznikají součtem komutačních čísel prvního řádu. První sčítané komutační číslo je určeno dolním indexem, k němuž jsou postupně přičítána čísla s vyšším indexem až do posledního komutačního čísla, které je pro 105 let. Vypočtené hodnoty slouží k výpočtům životního pojištění a pomáhají určit cenu pojištění. Nyní lze provést jednotlivé výpočty u životního pojištění.

Pojištění pro případ smrti

$$A_{65;70|} = \frac{16571,04}{22698,23} = 0,73006$$

Pojistné na jednu korunu je 0,73006 Kč. Pojištění pro případ smrti na 50 000 Kč stojí 36 503 Kč. V případě pojištění na 200 000 Kč by se na pojistném zaplatilo 146 012 Kč. Obě vypočtené částky pojistného se blíží k pojistnému plnění, což je z důvodu časté úmrtnosti.

Pojištění pro případ dožití

$${}_{70}E_{65} = \frac{18229,05}{22698,23} = 0,80310$$

Z důvodu vysoké pravděpodobnosti dožití se 70 let je i toto pojištění dražší. Pokud by byl muž pojištěn na 100 000 Kč, za dobu pojištění by na pojistném zaplatil 80 310 Kč.

Smíšené pojištění

$$P_{65;70|} = \frac{16571,04 - 14152,31 + 18229,05}{22698,23} = 0,90966$$

Smíšené pojištění kryje jak riziko smrti, tak dožití a takovéto pojištění na jednu korunu stojí 0,90966 Kč.

Důchodové pojištění

$$\ddot{a}_{65(+5)} = \frac{209034,63}{22698,23} = 9,20929 \quad (\text{předlhůtní})$$

$$a_{65(+5)} = \frac{190805,58}{22698,23} = 8,40619 \quad (\text{polhůtní})$$

Pokud by se důchodce chtěl pojistit na doživotní důchod 1 Kč s odloženou výplatou o 5 let, tak by musel v 65 letech uložit 9,21 Kč v případě předlhůtního důchodu. V případě polhůtního důchodu by musel uložit 8,41 Kč. Výše důchodového pojištění je nízká z důvodu vysoké úmrtnosti.

Porovnání pojišťoven

Muž se bude chtít pojistit na smrt ve výši 50 000 Kč a připojištěními:

Na 5 let:

- trvalé následky 500 000 Kč
- závažná onemocnění 300 000 Kč
- invalidita nelze pojistit

Na 5 let:

- denní odškodné od 8. dne dál 300 Kč
- pracovní neschopnost nelze pojistit
- hospitalizace 150 Kč

Tabulka 14 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro právníka

Název pojišťovny	Běžné pojistné	Pojistné se slevou
Generali Česká pojišťovna	251 Kč	xxx
AXA Symfonie	319 Kč	319 Kč
MetLife	1 945 Kč	1 798Kč
UNIQA	nepojistí	nepojistí

Zdroj: Nabídky pojišťoven

Tato tabulka ukazuje ceny investičního životního pojištění u jednotlivých pojišťoven. Z důvodů různých parametrů smluv se jednotlivé ceny od sebe výrazně liší. Jediná pojišťovna MetLife by dokázala pojistit všechny požadované parametry. Pojišťovna UNIQA 65letého muže už ani nepojistí. AXA by v tomto případě připojistila pouze trvalé následky. Generali Česká pojišťovna nepojistí závažné onemocnění a denní odškodné.

I přesto, že většina pojišťoven od pojištění důchodců upouští, 4Life Direct Česká republika zainvestovala do televizní reklamy, která láká seniory na založení životního pojištění. Specializují se na lidi ve věku od 40 – 85 let a kryjí pouze riziko smrti maximálně do 200 000 Kč.

Daňové odpočty

Lidé v důchodovém věku mají příjmy od státu v podobě důchodu. Ten ovšem není daněn, a tak zde nelze uplatnit žádné odpočty. Navíc s přihlédnutím na časté nízké příjmy ŽP ve věku 65 let nedává smysl.

Pokud by se však našel důchodce s příjmy ze zaměstnání a chtěl čerpat maximální odpočty, musel by na ŽP za 5 let zaplatit 120 000 Kč, aby si odečetl z daně z příjmů 18 000 Kč. Na penzijní spoření by za 5 let odvedl 180 000 Kč, stát by mu přispěl 13 800 Kč a daň by byla snížena o 18 000 Kč. Dohromady by tedy za 5 let odvedl 300 000 Kč. Na penzijním spoření by měl našetřeno 193 800 Kč a daň by se mu dohromady snížila o 36 000 Kč. Otázkou, kterou by měl ovšem každý v tomto věku zvážit, je, zda odvádět

každý měsíc 5 000 Kč na tyto produkty není zbytečné a zda si tím nesnižují životní úroveň. Je zde také už vysoká pravděpodobnost úmrtí, kdy by v případě smrti peníze na penzijním spoření ani nevyužil. U životního pojištění by bylo vyplaceno případné pojistné plnění, které by rodině pomohlo zaplatit náklady spojené s pozůstalostí. Pojišťovny však mají pro vyplácení plnění své lhůty, a tak pozůstalí často tyto náklady uhradí dříve, než pojišťovna uhradí své závazky.

4 Výsledky a zhodnocení

Na českém pojistném trhu v roce 2019 proběhly dvě velké fúze pojišťoven, během kterých se nejprve spojila Kooperativa pojišťovna, a. s. s Pojišťovnou české spořitelny a Česká pojišťovna se spojila s Generali. Kooperativa díky této fúzi měla po většinu roku na českém pojišťovacím trhu největší podíl. Ten jí koncem roku 2019 vzala Generali Česká pojišťovna. Na trhu s životním pojištěním má největší zastoupení Kooperativa.

V současné době tak přes 50 % pojistného trhu v České republice představují pouze 2 pojišťovny, a to Generali Česká pojišťovna a Kooperativa pojišťovna, a.s. Stejně tak tomu je na trhu s životním pojištěním. Na takovémto trhu se dá očekávat horší prosazení menších a nových pojišťoven. Začátkem roku 2019 také vznikla nová Simplea pojišťovna, a.s.

Na základě modelových situací byla provedena komparace pojistného. Každá pojišťovna umožňuje různá krytí v různých výších. Při modelování jednotlivých nabídek byly zjištěny různé slevy, které pojišťovny nabízejí. Nejvíce možností snížit pojistné bylo u pojišťovny MetLife, která podporovala nejen nekuřáky, ale také jako jedna z mála podporuje pravidelné preventivní prohlídky a dárcovství krve. Možné je také získat slevy za sjednání pojištění online u poradce. Takto sjednaná pojištění nemusí být výhodná pouze z důvodů slevy, ale také díky správnému nastavení pojištění a porovnání nabídek jednotlivých pojišťoven.

Také se ukázalo že každá pojišťovna přikládá jinou váhu jednotlivým povoláním a životním stylům. Například Generali Česká pojišťovna má stejné pojistné pro všechna povolání a nekuřáky. AXA zvýhodňovala nekuřáky a v případě rizikovějšího povolání bylo navýšení pojistného nízké. Nejvíce se měnila výše pojistného u MetLife, kde velkou roli hraje povolání.

Není možné obecně konstatovat, kde je pro všechny pojištění nejvýhodnější. Vždy hraje velkou roli povolání, věk, životní styl a nastavení pojištění. Pro nerizikové povolání obvykle vychází nízké pojistné u Metlife a pro rizikové povolání bývá často nízké pojistné u Generali České pojišťovny. Nemusí to však platit vždy a je tedy dobré porovnávat pojistné pro každého zvlášť. Průzkum trhu může být často náročný, díky různým pojistným podmínkám. Také u žádné pojišťovny nelze namodelovat ŽP online. Pro jednotlivá srovnání nabídek tak lidé musí buď obejít pobočky různých pojišťoven, anebo se poradit s finančními poradci.

Pojišťovny se liší nejen různými pojistnými podmínkami, ale také přístupem výplat pojistného plnění. Jsou pojišťovny, kde se některé podmínky řeší hned (jako v případě kouření

anebo pravidelných preventivních prohlídek, které zohledňuje MetLife). Kdežto jiné pojišťovny toto začnou řešit až s pojistným plněním, které se snaží oddálit či odmítnout vyplatit.

Zhodnotíme-li postoj státu k zajištění občanů na stáří, zjistíme, že aplikuje hned několik způsobů. Všichni občané České republiky jsou povinni přispívat na sociální pojištění, z něhož se část peněz investuje do důchodového systému. V něm probíhají různé reformy. Současný velký problém je stárnutí populace a otázka odchodu do důchodu. S tím se pojí obavy, zda stát bude schopen zabezpečit všechny své obyvatele v důchodovém věku. I proto se snaží převést část zodpovědnosti na obyvatele a podporuje je ve vlastním zajištění na důchodový věk.

Občané, kteří mají sjednané životní pojištění minimálně na 5 let alespoň do 60 let věku s určitou pojistnou částkou pro případ dožití, si mohou od základu daně z příjmů odečíst až 24 000 Kč za pojistné na životní pojištění. Při spoření alespoň 300 Kč měsíčně na penzijní spoření stát přispívá až 230 Kč za měsíc a částku spoření převyšující 1 000 Kč za měsíc lze odečíst od základu daně z příjmů, maximálně však 24 000 Kč za rok.

I při pobírání minimální mzdy (14 600) se snížením základu daně o životní pojištění a penzijní pojištění a slevou pouze na poplatníky by klient musel odvádět daň z příjmů. S takto nízkým příjmem však platit 2 000 Kč na životní pojištění a spořit si 3 000 Kč na penzijní připojištění představuje více než třetinu příjmů. Pokud lidé s minimální mzdou platí nájem nebo splácí hypotéku, moc peněz navíc na penzijní spoření a životní pojištění nezbyvá.

V důchodovém věku se nevyplatí zakládat životní pojištění. Důchodci jsou důvěřiví, spořiví a často se i bojí. Většina pojišťoven nechce důchodce pojistit a toho zneužívá medializovaná reklama na životní pojištění, která nabádá důchodce k založení životního pojištění u pojišťovny 4Life Direct Česká republika.

Penzijní reforma je v České republice nezbytná, procento lidí v důchodovém věku neustále roste a v roce 2018 činil počet obyvatel nad 65 let téměř 20 % celkové populace ČR. V současné době může toto procento výrazně klesnout v důsledku nemoci COVID-19, na kterou umírají především staří lidé. Vláda se snaží negativní dopady minimalizovat různými kroky. Jak moc tato nemoc ovlivní počet důchodců v České republice a jak tato epidemie ovlivní důchodový systém, může být tématem další práce.

Závěr

Velký problém vyspělých zemí je stárnutí obyvatel. Stejně tak tomu je i v České republice. Současný důchodový systém vznikl v roce 1996 a od té doby prošel pouze drobnými úpravami, za tu dobu se však změnila struktura obyvatel. Lidé se především dožívají vyššího věku, ubývá lidí v produktivním věku a do důchodového systému tak odchází čím dál méně peněz. Z těchto důvodů je potřeba upravit zastaralý systém penzijními reformami, aby se stal udržitelnějším. Někteří lidé starší 65 let jsou stále schopni vykonávat méně náročné práce a tato pracovní síla by se dala využít.

Stát jako hlavní problém u obyvatel vidí některé velmi nízké penze. Stává se tak, že někteří důchodci musí vyžít s pár tisíci na měsíc. Tomu chce stát zabránit pomocí zavedení tzv. nultého pilíře, který by představoval fixní důchod pro zajištění základních potřeb. Dalším problémem je předem nezjistitelná výše důchodu, ta by mohla být v budoucnu dostupná pomocí informačních dopisů či pomocí aplikace. Jedna z dalších doporučovaných změn je zvýhodnění některých profesí, anebo navýšení důchodu pro ženy pečující o dítě.

Stát se také snaží přenést část zodpovědnosti na obyvatele, a z toho důvodu podporuje penzijní spoření. Jednou z dalších podpor by mohla být podpora životního pojištění. V roce 2019 proběhly 2 fúze velkých pojišťoven, díky kterým více než 50 % českého pojišťovacího trhu představují pouze 2 pojišťovny. Takovéto zastoupení na trhu může ztížit vznik nových pojišťoven na trhu.

Průzkum trhu s životním pojištěním je velice náročný a porovnávat produkty na základě ceny nejde přes internet. Zájemci o životní pojištění tak musí buď navštívit pobočky jednotlivých pojišťoven, anebo kontaktovat finančního poradce. Především první varianta je velice časově náročná.

Během porovnávání pojišťoven jsem se setkala s různými smluvními podmínkami a možnými slevami. Jednoznačně konstatovat, u které pojišťovny je pojištění nejvýhodnější, nelze. Nabídky pojišťoven se velice liší, a především mění v závislosti na věku, povolání a výši pojištění. MatLife je pojišťovna specializovaná na ŽP a tak dělá velké rozdíly u povolání a životního stylu. Generali Česká pojišťovna má druhé největší portfolio sjednaných životních pojištění. Vedení a databáze těchto smluv musí být velice složitá, a možná i proto klienty tolik nerozdělují. Česká pojišťovna má však problém s nespokojenými klienty, kterým se například nelíbí výše odkupného. A i tato informace může odrazovat nové klienty při výběru pojišťovny. České pojišťovna v minulosti sázela

především na svůj známý název a dostupnost svých poboček, možná i proto se nyní snaží masivní reklamou ukotvit nový název Generali Česká pojišťovna.

Při sjednávání životního pojištění je velice důležité zvážit, zda tento produkt je pro nás potřebný. Na některých televizních kanálech lze zaznamenat reklamu nabádající seniory k životnímu pojištění. Tímto způsobem se snaží seniory nalákat 4Life Direct Česká republika. Tato společnost se zaměřuje na lidi ve věku 40–85 let, ačkoli především ve věku nad 65 let životní pojištění ztrácí na významu a pojišťovny od pojištění těchto osob ustupují.

Trh s životním pojištěním již několik let stagnuje a tento vývoj se dá očekávat i nadále. Pomoci by mu mohla penzijní reforma, která by podpořila zakládání životních pojištění. Stát by pomocí životního pojištění mohl převést část zodpovědnosti pro zabezpečení života na obyvatele.

Seznam použité literatury

AXA, 2020. Životní a úrazové pojištění | Pojišťovna AXA [online] [vid. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.axa.cz/produkty/zivotni-a-urazove-pojisteni/>

BELÁS, J. a kol., 2013. *Finanční trhy, bankovníctví, pojišťovnictví. Finanční trhy, bankovníctví, pojišťovnictví*. Žilina: GEORG. ISBN 978-80-8154-024-0

CIPRA, Tomáš, 2005. *Praktický průvodce finanční a pojistnou matematikou*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86119-91-5.

CIPRA, Tomáš a RSJ INVEST, 2006. *Finanční a pojistné vzorce*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1633-6.

ČAP, 2019a. *Důchodové pojištění - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/duchodove-pojisteni>

ČAP, 2019b. *Investiční ŽP - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/investicni-zp>

ČAP, 2019c. *Kapitálové ŽP - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/kapitalove-zp>

ČAP, 2019d. *Pojištění dětí - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/pojisteni-deti>

ČAP, 2019e. *Rizikové ŽP - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/rizikove-zp>

ČAP, 2019f. *Slovník pojmů - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-v-praxi/slovník-pojmu>

ČAP, 2019g. *Univerzální pojištění - Česká asociace pojišťoven* [online] [vid. 2019-09-01]. Dostupné z: <http://www.cap.cz/vse-o-pojisteni/pojisteni-osob/univerzalni-pojisteni>

ČNB, 2019. ARAD - Systém časových řad - Česká národní banka [online] [vid. 2019-11-21]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=3&p_sort=2&p_desc=50&p_sestuid=50129&p_uka=12%2C13%2C14%2C15%2C16%2C17%2C18%2C19%2C20%2C21%2C22%2C23%2C24%2C25%2C26%2C27%2C28%2C29%2C30&p_strid=BCC&p_od=200812&p_do=201906&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C

ČSOB, 2019. *Penzijní připojištění - Fond Stabilita — ČSOB Penzijní společnost, a. s.* [online] [vid. 2020-03-29]. Dostupné z: <https://www.csob-penze.cz/pro-stavajici-klienty/transformovany-fond/>

ČSSZ, 2019. *Starobní důchod podrobně - Česká správa sociálního zabezpečení* [online] [vid. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/starobni-duchod-podrobne>

DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2015. *Pojištění a pojišťovnictví*. ISBN 978-80-87865-25-5.

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA, 2020. Životní pojištění - Generali Česká pojišťovna – Generali Česká pojišťovna [online] [vid. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.generaliceska.cz/zivotni-pojisteni>

KATEŘINA HOVORKOVÁ, 2020. Penzijní reforma v Česku: Plány důchodové komise už mají obrysy, zasáhnou živnostníky - Aktuálně.cz [online] [vid. 2020-03-15]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/duchodova-reforma/r~b98f3b4c2d8411eaac60ac1f6b220ee8/v~sl:501b33e7a88c3735a0b8ba8dfeed4486/>

KLEPÁRNÍK, Vít, Vladimír ŠTÍPEK, Jan BITTNER, Michal PÍCL, ČESKO, ÚŘAD VLÁDY a ODBOR ANALÝZ A INFORMACÍ, 2017. *Penzijní reformy: od Chile po středovýchodní Evropu*. ISBN 978-80-7440-190-9.

MACHÁČEK, Otakar, 2001. *Finanční a pojistná matematika: úrok a úročení, modely opakovaných plateb, burzovní operace při složeném úročení, pojistné operace*. Praha: Prospektrum. ISBN 978-80-7175-104-5.

METLIFE, 2020. Životní pojištění [online] [vid. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.metlife.cz/individualni-pojisteni/zivotni-pojisteni/>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2019a. *Hospodaření systému důchodového pojištění | Státní rozpočet | Ministerstvo financí ČR* [online] [vid. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/statni-rozpocet/hospodareni-systemu-duchodoveho-pojisten>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2019b. *Právní rámce | Pojišťovnictví | Ministerstvo financí ČR* [online] [vid. 2019-08-30]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/pojistovnictvi/pravni-ramce>

REJNUŠ, Oldřich a FIO BANKA, 2014. *Finanční trhy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3671-6.

RUDOLFOVÁ, Veronika, S AUTORSKÝM PŘÍSPĚNÍM DANIELA BELČEVA, IVANA DUŠKOVA a MARTINA POTUČKA A VÍTKA SAMKA, 2014. *Historie vývoje důchodového systému v ČR*. 2014.

UNIQA, 2020. S pojištěním získáte klid ve všech situacích | UNIQA pojišťovna [online] [vid. 2020-03-05]. Dostupné z: <https://www.uniqa.cz/rizikove-zivotni-pojisteni/>

Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmů [online] [vid. 2019-08-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Seznam schémat

Schéma 1 Financování soukromého pojištění	15
Schéma 2 Financování sociálního pojištění v ČR	15
Schéma 3 Financování zdravotního pojištění v ČR	16
Schéma 4 Pořadí investování u investičního životního pojištění	27
Schéma 5 Pořadí investování u kapitálového životního pojištění	29
Schéma 6 Pořadí investování u rizikového životního pojištění.....	30
Schéma 7 Pořadí investování u univerzálního životního pojištění	31
Schéma 8 Pořadí investování u důchodového životního pojištění	31
Schéma 9 Tok prostředků v rámci penzijního spoření	40

Seznam grafů

Graf 1 Saldo hospodaření důchodového připojištění v letech 2008–2018.....	20
Graf č. 2 Rozdíl ve struktuře ceny u investičního životního pojištění	29
Graf 3 Struktura technických rezerv pojišťoven v životním pojištění v ČR.....	33
Graf č. 4 Vývoj výše technických rezerv u pojištění v letech 2007–2018 členů ČAP.	34
Graf 5 Rozdíl v pravděpodobnosti úmrtí pro muže a ženy za rok 2018	35
Graf 6 Podíl na celkovém pojistném skupiny ČAP na trhu v roce 2018	42
Graf 7 Podíly pojišťoven na pojistném u ŽP dle metodiky ČAP za rok 2018	43
Graf 8 Struktura pojistného trhu životního pojištění	44
Graf 9 Vývoj předepsaného pojistného v letech 2007-2008 u členů ČAP	45
Graf 10 Složení obyvatelstva ČR v letech 2007–2018 v procentech	48

Seznam tabulek

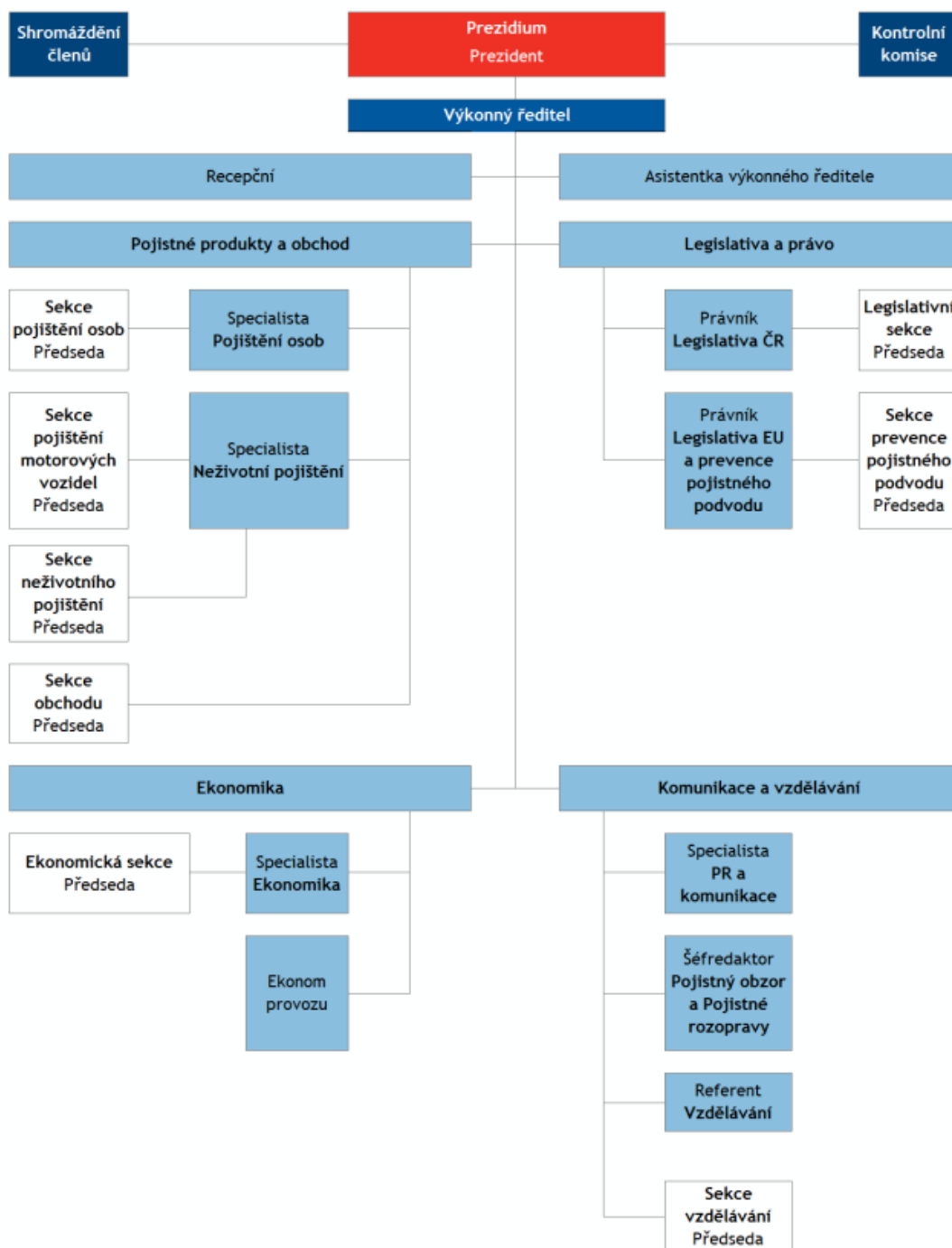
Tabulka 1 Základní vlastnosti pojištění osob	26
Tabulka 2 Strategie Investičního životního pojištění	28
Tabulka 3 Schéma úmrtnostní tabulky	35
Tabulka 4 Výše státních příspěvků na penzijní spoření	40
Tabulka 5 Výše státních příspěvků na penzijní spoření a daňový odpočet	41
Tabulka 6 Struktura věku českých obyvatel	47
Tabulka 7 Zbylá připojištění u jednotlivých produktů MetLife	55
Tabulka 8 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro administrativní pracovníce	60
Tabulka 9 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro kuchařku	61
Tabulka 10 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro administrativní pracovníky	65
Tabulka 11 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro dělníky	65
Tabulka 12 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro řidiče z povolání	69
Tabulka 13 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro právníka	69
Tabulka 14 Pojistné u jednotlivých pojišťoven pro právníka	73

PŘÍLOHY

Seznam příloh

- I. Organizační struktura ČAP
- II. Řádní členové ČAP
- III. Přehled pojišťoven nabízející životní pojištění
- IV. Seznam pojmů
- V. Úmrtnostní tabulky pro muže a ženy
- VI. Modelace AXA
- VII. Modelace MetLife
- VIII. Modelace UNIQA

Příloha I Organizační struktura ČAP

Zdroj: (ČAP, ORGANIZAČNÍ STRUKTURA)

Příloha II Řádní členové ČAP:

- AEGON Pojišťovna, a.s.
- Allianz pojišťovna, a.s.
- AXA pojišťovna a.s.
- AXA životní pojišťovna a.s.
- BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.
- Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
- Česká pojišťovna a.s.
- Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.
- Colonnade Insurance S.A.
- ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
- D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR
- Direct pojišťovna, a.s.
- ERGO pojišťovna, a.s.
- ERV Evropská pojišťovna, a.s.
- Generali Pojišťovna a.s.
- HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.
- Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
- HDI Versicherung AG, organizační složka
- Komerční pojišťovna, a.s.
- Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group
- MAXIMA pojišťovna, a.s.
- MetLife Europe d.a.c. , pobočka pro Českou republiku
- NN Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku
- Pojišťovna VZP, a.s.
- Slavia pojišťovna a.s.
- UNIQA pojišťovna, a.s.

Členové se zvláštním statutem

- Česká kancelář pojistitelů
- Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
- VIG RE

Zdroj: ČAP

Příloha III Přehled pojišťoven nabízející životní pojištění

Pojišťovna	Pojištění pro případ smrti	Kapitálové ŽP	Důchodové pojištění	Pojištění pro děti a mládež	Investiční ŽP
AEGON	✓			✓	✓
Allianz	✓	✓	✓	✓	✓
AXA ŽP	✓	✓		✓	✓
BNP Paribas Cardif	✓				
ČP	✓			✓	✓
ČPP	✓	✓		✓	✓
ČSOB Pojišťovna	✓			✓	✓
ERGO	✓			✓	✓
GP	✓			✓	✓
Halali	✓			✓	
KP	✓			✓	✓
Kooperativa	✓			✓	✓
MAXIMA	✓			✓	
MetLife	✓			✓	✓
NN	✓			✓	✓
UNIQA	✓	✓	✓	✓	✓

Příloha IV Seznam pojmů

Alokační poměr fondů.	říká poměr umístění pojistného do podílových
Podílové jednotky	se používají u životního pojištění, kde říkají poměrný podíl hodnoty ve fondu.
Oprávněná osoba	je fyziká nebo právnická osoba, která má v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění.
Zproštění placení	znamená, že v pojistné smlouvě jsou ujednány podmínky, za kterých nemusí pojištěný platit pojistné. U životního pojištění může být například ujednáno zproštění od placení v případě invalidity třetího stupně.
Pojistná událost	je událost sjednaná v pojistné smlouvě.

Příloha V Úmrtnostní tabulky pro muže a ženy

2018 CZ Česká republika									
Ženy Females									
věk (x) age	D _x	P _x	m _x	q _x	l _x	d _x	L _x	T _x	e _x
0	133	55681	0,002389	0,002384	100000	238	99795	8189175	81,89
1	15	55618	0,000297	0,000297	99762	30	99747	8089380	81,09
2	7	55002	0,000114	0,000114	99732	11	99726	7989633	80,11
3	4	54627	0,000081	0,000081	99721	8	99717	7889907	79,12
4	6	53891	0,000074	0,000074	99713	7	99709	7790190	78,13
5	2	53568	0,000079	0,000079	99705	8	99701	7690481	77,13
6	4	53731	0,000091	0,000091	99697	9	99693	7590780	76,14
7	6	56030	0,000104	0,000104	99688	10	99683	7491087	75,15
8	9	59048	0,000109	0,000109	99678	11	99673	7391404	74,15
9	8	59900	0,000097	0,000097	99667	10	99662	7291731	73,16
10	2	59176	0,000076	0,000076	99657	8	99654	7192069	72,17
11	1	55567	0,000062	0,000062	99650	6	99647	7092415	71,17
12	3	51667	0,000060	0,000060	99644	6	99641	6992769	70,18
13	5	49126	0,000069	0,000069	99638	7	99634	6893128	69,18
14	3	46987	0,000087	0,000087	99631	9	99626	6793494	68,19
15	7	45924	0,000111	0,000111	99622	11	99617	6693867	67,19
16	5	45291	0,000138	0,000138	99611	14	99604	6594250	66,20
17	6	44772	0,000166	0,000166	99597	17	99589	6494646	65,21
18	11	44764	0,000190	0,000190	99581	19	99571	6395057	64,22
19	11	45099	0,000209	0,000209	99562	21	99552	6295486	63,23
20	10	45700	0,000224	0,000224	99541	22	99530	6195934	62,24
21	7	46145	0,000237	0,000237	99519	24	99507	6096404	61,26
22	12	47713	0,000248	0,000248	99495	25	99483	5996897	60,27
23	15	51877	0,000255	0,000255	99471	25	99458	5897415	59,29
24	15	58030	0,000260	0,000260	99445	26	99432	5797957	58,30
25	18	61724	0,000262	0,000262	99419	26	99406	5698524	57,32
26	17	63981	0,000262	0,000262	99393	26	99380	5599118	56,33
27	19	66715	0,000262	0,000262	99367	26	99354	5499738	55,35
28	16	67234	0,000266	0,000266	99341	26	99328	5400384	54,36
29	14	68434	0,000277	0,000277	99315	28	99301	5301055	53,38
30	20	69160	0,000298	0,000298	99287	30	99273	5201754	52,39
31	26	69039	0,000324	0,000324	99258	32	99242	5102482	51,41
32	22	70386	0,000355	0,000355	99226	35	99208	5003240	50,42
33	38	71165	0,000389	0,000389	99190	39	99171	4904032	49,44
34	27	71234	0,000428	0,000428	99152	42	99131	4804861	48,46
35	23	72219	0,000472	0,000472	99109	47	99086	4705731	47,48
36	43	73210	0,000519	0,000519	99063	51	99037	4606645	46,50
37	43	75170	0,000567	0,000567	99011	56	98983	4507608	45,53
38	55	81083	0,000614	0,000614	98955	61	98925	4408625	44,55
39	59	86556	0,000660	0,000659	98894	65	98862	4309700	43,58
40	63	88608	0,000707	0,000707	98829	70	98794	4210839	42,61
41	70	90297	0,000761	0,000760	98759	75	98722	4112045	41,64
42	70	92273	0,000828	0,000827	98684	82	98643	4013323	40,67
43	80	93470	0,000918	0,000918	98602	90	98557	3914680	39,70
44	90	90467	0,001038	0,001038	98512	102	98461	3816123	38,74
45	106	83312	0,001185	0,001185	98410	117	98351	3717662	37,78
46	102	77183	0,001351	0,001351	98293	133	98227	3619310	36,82
47	111	73455	0,001528	0,001527	98160	150	98085	3521084	35,87

2018

CZ

Česká republika

Ženy Females									
věk (x) age	D_x	P_x	m_x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
48	131	70460	0,001705	0,001703	98010	167	97927	3422998	34,92
49	125	67370	0,001868	0,001867	97844	183	97752	3325071	33,98
50	137	65809	0,002020	0,002018	97661	197	97562	3227319	33,05
51	147	66260	0,002173	0,002170	97464	212	97358	3129757	32,11
52	152	67977	0,002343	0,002340	97252	228	97138	3032399	31,18
53	172	70692	0,002548	0,002545	97025	247	96901	2935260	30,25
54	212	71103	0,002807	0,002804	96778	271	96642	2838359	29,33
55	181	66509	0,003141	0,003136	96506	303	96355	2741717	28,41
56	233	62250	0,003551	0,003545	96204	341	96033	2645362	27,50
57	257	60796	0,004032	0,004024	95863	386	95670	2549329	26,59
58	269	59726	0,004574	0,004563	95477	436	95259	2453659	25,70
59	304	62101	0,005163	0,005150	95041	489	94797	2358400	24,81
60	413	67056	0,005781	0,005765	94552	545	94279	2263603	23,94
61	451	70664	0,006415	0,006395	94007	601	93706	2169324	23,08
62	515	72372	0,007071	0,007046	93406	658	93077	2075617	22,22
63	552	72886	0,007759	0,007729	92748	717	92389	1982541	21,38
64	629	73156	0,008491	0,008455	92031	778	91642	1890152	20,54
65	670	73813	0,009277	0,009234	91253	843	90831	1798510	19,71
66	775	74723	0,010132	0,010081	90410	911	89954	1707679	18,89
67	834	73970	0,011087	0,011026	89499	987	89005	1617724	18,08
68	859	71877	0,012194	0,012121	88512	1073	87975	1528719	17,27
69	953	71479	0,013515	0,013424	87439	1174	86852	1440744	16,48
70	1098	73369	0,015073	0,014960	86265	1291	85620	1353892	15,69
71	1241	72941	0,016869	0,016728	84975	1421	84264	1268272	14,93
72	1226	64247	0,018890	0,018713	83553	1564	82771	1184009	14,17
73	1182	57943	0,021096	0,020875	81990	1712	81134	1101237	13,43
74	1407	57280	0,023418	0,023147	80278	1858	79349	1020104	12,71
75	1346	52089	0,025830	0,025501	78420	2000	77420	940755	12,00
76	1331	46970	0,028496	0,028095	76420	2147	75346	863335	11,30
77	1380	44363	0,031679	0,031185	74273	2316	73115	787988	10,61
78	1405	40322	0,035628	0,035004	71957	2519	70697	714874	9,93
79	1479	36030	0,040456	0,039654	69438	2753	68061	644176	9,28
80	1540	32975	0,046271	0,045225	66684	3016	65176	576115	8,64
81	1646	30511	0,053210	0,051831	63669	3300	62019	510939	8,02
82	1705	28646	0,061456	0,059624	60369	3599	58569	448920	7,44
83	1976	27093	0,071208	0,068760	56769	3903	54817	390351	6,88
84	2064	25431	0,082615	0,079338	52866	4194	50769	335534	6,35
85	2304	23999	0,095745	0,091371	48671	4447	46448	284765	5,85
86	2475	22077	0,110592	0,104797	44224	4635	41907	238318	5,39
87	2500	19692	0,127175	0,119572	39590	4734	37223	196411	4,96
88	2392	16816	0,145516	0,135647	34856	4728	32492	159188	4,57
89	2349	13927	0,165588	0,152927	30128	4607	27824	126696	4,21
90	2153	11372	0,187340	0,171294	25520	4372	23335	98872	3,87
91	1894	9113	0,210147	0,190166	21149	4022	19138	75537	3,57
92	1684	7154	0,234801	0,210131	17127	3599	15328	56399	3,29
93	1487	5511	0,261838	0,231526	13528	3132	11962	41071	3,04
94	1157	4185	0,291763	0,254619	10396	2647	9073	29109	2,80
95	964	3028	0,324423	0,279143	7749	2163	6667	20037	2,59
96	735	1998	0,358774	0,304204	5586	1699	4736	13369	2,39
97	501	1228	0,394074	0,329208	3887	1280	3247	8633	2,22

2018 CZ Česká republika

Ženy Females									
věk (x) age	D _x	P _x	m _x	q _x	l _x	d _x	L _x	T _x	e _x
98	295	640	0,430639	0,354342	2607	924	2145	5386	2,07
99	121	275	0,469617	0,380316	1683	640	1363	3241	1,93
100	60	155	0,512203	0,407772	1043	425	830	1878	1,80
101	40	108	0,551356	0,432206	618	267	484	1047	1,69
102	26	69	0,589953	0,455570	351	160	271	563	1,60
103	32	57	0,627542	0,477665	191	91	145	292	1,53
104	17	37	0,663723	0,498342	100	50	75	147	1,47
105	25	48	0,698153	1,000000	50	50	72	72	1,43

2018 CZ Česká republika

Muži Males									
věk (x) age	D _x	P _x	m _x	q _x	l _x	d _x	L _x	T _x	e _x
0	159	58359	0,002725	0,002718	100000	272	99772	7608394	76,08
1	15	58557	0,000269	0,000269	99728	27	99715	7508622	75,29
2	8	57966	0,000141	0,000141	99701	14	99694	7408907	74,31
3	8	57535	0,000134	0,000134	99687	13	99681	7309213	73,32
4	8	56725	0,000116	0,000116	99674	12	99668	7209533	72,33
5	4	56176	0,000095	0,000095	99662	10	99658	7109864	71,34
6	3	56431	0,000084	0,000084	99653	8	99649	7010207	70,35
7	7	59048	0,000081	0,000081	99645	8	99640	6910558	69,35
8	6	61914	0,000081	0,000081	99636	8	99632	6810918	68,36
9	4	62636	0,000078	0,000078	99628	8	99624	6711285	67,36
10	3	61899	0,000073	0,000073	99621	7	99617	6611661	66,37
11	5	58452	0,000072	0,000072	99613	7	99610	6512044	65,37
12	7	54625	0,000078	0,000078	99606	8	99602	6412434	64,38
13	1	51925	0,000095	0,000095	99598	9	99594	6312832	63,38
14	8	49781	0,000130	0,000130	99589	13	99582	6213238	62,39
15	7	48549	0,000195	0,000195	99576	19	99566	6113656	61,40
16	18	47893	0,000300	0,000300	99557	30	99542	6014089	60,41
17	18	47623	0,000437	0,000437	99527	43	99505	5914548	59,43
18	25	47390	0,000569	0,000569	99483	57	99455	5815043	58,45
19	40	47337	0,000664	0,000664	99427	66	99394	5715588	57,49
20	30	47980	0,000711	0,000711	99361	71	99325	5616194	56,52
21	38	48345	0,000718	0,000717	99290	71	99254	5516868	55,56
22	30	50113	0,000711	0,000711	99219	71	99184	5417614	54,60
23	32	54546	0,000723	0,000723	99148	72	99112	5318430	53,64
24	59	60949	0,000762	0,000762	99077	75	99039	5219318	52,68
25	46	65131	0,000800	0,000800	99001	79	98962	5120279	51,72
26	61	67781	0,000803	0,000803	98922	79	98882	5021318	50,76
27	49	70228	0,000771	0,000771	98843	76	98804	4922435	49,80
28	64	70364	0,000738	0,000738	98766	73	98730	4823631	48,84
29	34	71430	0,000734	0,000733	98693	72	98657	4724901	47,87
30	60	72811	0,000763	0,000762	98621	75	98583	4626244	46,91
31	60	73598	0,000818	0,000818	98546	81	98506	4527660	45,94
32	77	75024	0,000894	0,000893	98465	88	98421	4429155	44,98
33	62	75927	0,000983	0,000982	98377	97	98329	4330733	44,02
34	87	76147	0,001075	0,001074	98281	106	98228	4232404	43,06

2018

CZ

Česká republika

Muži Males									
věk (x) age	D_x	P_x	m_x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
35	87	76852	0,001159	0,001158	98175	114	98118	4134177	42,11
36	105	77782	0,001235	0,001234	98061	121	98001	4036058	41,16
37	99	80367	0,001306	0,001305	97940	128	97876	3938057	40,21
38	128	86661	0,001378	0,001377	97813	135	97745	3840181	39,26
39	117	91884	0,001459	0,001458	97678	142	97607	3742436	38,31
40	144	93681	0,001560	0,001559	97536	152	97460	3644829	37,37
41	178	95432	0,001688	0,001687	97384	164	97301	3547369	36,43
42	181	97185	0,001842	0,001841	97219	179	97130	3450068	35,49
43	183	98349	0,002019	0,002017	97040	196	96942	3352938	34,55
44	215	95966	0,002216	0,002214	96845	214	96737	3255996	33,62
45	221	88458	0,002434	0,002431	96630	235	96513	3159258	32,69
46	226	81346	0,002673	0,002669	96395	257	96267	3062745	31,77
47	224	77162	0,002948	0,002943	96138	283	95997	2966479	30,86
48	230	74143	0,003292	0,003286	95855	315	95698	2870482	29,95
49	262	70759	0,003745	0,003738	95540	357	95361	2774784	29,04
50	301	68787	0,004303	0,004293	95183	409	94979	2679423	28,15
51	351	68943	0,004909	0,004897	94774	464	94542	2584444	27,27
52	371	70276	0,005490	0,005475	94310	516	94052	2489902	26,40
53	460	73031	0,006041	0,006023	93794	565	93511	2395850	25,54
54	491	72824	0,006600	0,006578	93229	613	92922	2302339	24,70
55	453	67413	0,007211	0,007185	92616	665	92283	2209417	23,86
56	493	62669	0,007899	0,007868	91950	723	91588	2117134	23,02
57	539	60952	0,008684	0,008647	91227	789	90832	2025545	22,20
58	610	59605	0,009590	0,009545	90438	863	90006	1934713	21,39
59	589	60733	0,010643	0,010587	89575	948	89101	1844707	20,59
60	777	64424	0,011872	0,011802	88626	1046	88103	1755606	19,81
61	919	66983	0,013290	0,013203	87580	1156	87002	1667503	19,04
62	980	67568	0,014874	0,014764	86424	1276	85786	1580501	18,29
63	1110	67054	0,016578	0,016441	85148	1400	84448	1494715	17,55
64	1228	66397	0,018356	0,018189	83748	1523	82986	1410267	16,84
65	1353	66150	0,020173	0,019972	82225	1642	81404	1327280	16,14
66	1401	65372	0,021993	0,021753	80583	1753	79706	1245876	15,46
67	1539	63736	0,023864	0,023583	78830	1859	77900	1166170	14,79
68	1615	61091	0,025918	0,025586	76971	1969	75986	1088270	14,14
69	1671	59887	0,028304	0,027909	75001	2093	73955	1012284	13,50
70	1833	60256	0,031027	0,030553	72908	2228	71794	938329	12,87
71	1968	58231	0,034001	0,033433	70681	2363	69499	866535	12,26
72	1889	49525	0,037120	0,036443	68318	2490	67073	797036	11,67
73	1766	43444	0,040322	0,039525	65828	2602	64527	729963	11,09
74	1858	42413	0,043551	0,042623	63226	2695	61879	665436	10,52
75	1753	37821	0,046841	0,045769	60531	2770	59146	603557	9,97
76	1607	33182	0,050495	0,049251	57761	2845	56338	544411	9,43
77	1727	30567	0,054953	0,053484	54916	2937	53447	488073	8,89
78	1638	26821	0,060510	0,058733	51979	3053	50452	434626	8,36
79	1526	22978	0,067040	0,064866	48926	3174	47339	384174	7,85
80	1524	20306	0,074283	0,071622	45752	3277	44114	336834	7,36
81	1466	17946	0,082315	0,079061	42475	3358	40796	292721	6,89
82	1490	16398	0,091356	0,087366	39117	3417	37408	251924	6,44
83	1513	15039	0,101737	0,096813	35700	3456	33972	214516	6,01
84	1551	13541	0,113572	0,107469	32244	3465	30511	180544	5,60

2018

CZ

Česká republika

Muži Males									
věk (x) age	D_x	P_x	m_x	q_x	l_x	d_x	L_x	T_x	e_x
85	1532	12255	0,126816	0,119255	28778	3432	27062	150033	5,21
86	1561	10787	0,141406	0,132068	25346	3347	23673	122971	4,85
87	1428	9171	0,157235	0,145774	21999	3207	20396	99298	4,51
88	1332	7458	0,174250	0,160285	18792	3012	17286	78903	4,20
89	1195	5847	0,192577	0,175662	15780	2772	14394	61617	3,90
90	961	4485	0,212488	0,192080	13008	2499	11759	47223	3,63
91	795	3348	0,234572	0,209948	10509	2206	9406	35464	3,37
92	623	2468	0,258373	0,228813	8303	1900	7353	26058	3,14
93	530	1700	0,283859	0,248579	6403	1592	5607	18704	2,92
94	458	1222	0,310966	0,269122	4811	1295	4164	13097	2,72
95	286	826	0,339589	0,290298	3517	1021	3006	8933	2,54
96	198	528	0,369581	0,311938	2496	779	2106	5927	2,37
97	120	298	0,400758	0,333860	1717	573	1431	3820	2,22
98	77	160	0,432897	0,355870	1144	407	940	2390	2,09
99	33	71	0,465746	0,377773	737	278	598	1450	1,97
100	15	45	0,499026	0,399376	458	183	367	852	1,86
101	12	36	0,532445	0,420499	275	116	217	485	1,76
102	4	28	0,565705	0,440974	160	70	124	267	1,68
103	6	28	0,598514	0,460659	89	41	69	143	1,60
104	3	19	0,630596	0,479432	48	23	37	74	1,55
105	1	8	0,661700	1,000000	25	25	38	38	1,51

Příloha VI Modelace AXA

více než / standard

Symfonie

Pojistník

Jméno a příjmení		Datum narození	1996
------------------	--	----------------	------

1. Pojištěný (24)

Riziková skupina:	1		
Jméno a příjmení		Datum narození	
Vstupní věk	24		

Zvolená připojištění

Připojištění	Pojistná částka	Pojistná doba (v letech)	Bonusové plnění* (v případě pojistné události)	Lhůtní pojistné	Opční částka
Pojištění pro případ smrti (305)	50 000 Kč	36	10 000 Kč	175 Kč	0 Kč
Připojištění pro případ trvalého tělesného poškození následkem úrazu s progresivním plněním do 700 % (323)	1 000 000 Kč	30	0 Kč	2 170 Kč	
Připojištění denního odškodného za dobu nezbytného léčení úrazu (od 7. dne, s plněním od 1. dne) (336)	300 Kč	15	0 Kč	2 574 Kč	
Připojištění denní dávky při pobytu v nemocnici následkem úraz nebo nemoci s progresivním plněním (352)	100 Kč	15	0 Kč	408 Kč	
Připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti s plněním od 29. dne (363)	300 Kč	15	0 Kč	2 179 Kč	
Připojištění pro případ závažných onemocnění (komplexní balíček) (394)	300 000 Kč	30	60 000 Kč	2 876 Kč	0 Kč
Připojištění pro případ invalidity 1., 2. nebo 3. stupně s klesající pojistnou částkou (465)	750 000 Kč	30	0 Kč	2 329 Kč	0 Kč
Připojištění pro případ invalidity 2. nebo 3. stupně s klesající pojistnou částkou (469)	750 000 Kč	30	0 Kč	1 924 Kč	0 Kč
Pojištění pro případ invalidity 3. stupně s klesající pojistnou částkou (475)	1 000 000 Kč	30	200 000 Kč	1 755 Kč	0 Kč
Celkem rizikové pojistné				16 390 Kč	

* U připojištění s kódy tarifů 305, 305K, 305H, 307, 310, 310J, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 474, 475 sjednaných v období trvání kampaně bude pojistné plnění navýšeno o 20 %, maximální částka tohoto navýšení je 500 000 Kč. U tarifů s klesajícími pojistnými částkami je to aktuální pojistná částka ke dni pojistné události.

Souhrnné údaje

Datum počátku pojištění:	16. 2. 2020
Celkové roční pojistné	16 390 Kč
Uplatňné slevy celkem	4 124 Kč
Pojistné po slevě	12 266 Kč
Základní asistenční služba (341)	20 Kč
Opční poplatek	0 Kč
Balíček 1. rizika	0 Kč
Frekvence placení	Měsíčně

Uplatňné slevy

Sleva za velká rizika	5 %, 10 %
Sleva za výši pojistného	20 %

Lhůtní pojistné 1 074 Kč

V každém 5. roce bude při splnění podmínek definovaných v Obchodních podmínkách poskytnuta Vědomostní sleva za bezesluzný průběh. Dle počátečních parametrů uvedených v této nabídce může výše vědomostní slevy v 5. roce trvání smlouvy dosáhnout hodnoty 3 222 Kč

Příloha VII Modelace MetLife

Životní pojištění
Vitalon 7.0

Modelace pojištění a souhrnné vyjádření informací

Hlavní pojistný

Jméno

MetLifeFair **Věk 23 let** **Datum narození 1996** **Zaměstnání Administrativní pracovník**
Nekouřík Ne **Prevence Ne** **Prevence Plus Ne**
Darování krve Ne
Pojistná 858 Kč **Hlavní pojistná doba 37 let** **Frekvence placení Měsíčně**

Parametry pojistní ochrany hlavního pojistného

Pojistná ochrana	Sleva *	Přírůbek *	Pojistná doba †	Pojistná částka/Denní dávka/Penze	UWR	Průměrné pojistné*	Pojistné v 1. roce pojistění**
Smrt - pevná částka			37	50 000 Kč		2 Kč	3 Kč
Tivale náklady úrazu s progresí 1000 % a peněží od 0,5% - pevná částka	15 %		30	1 000 000 Kč		140 Kč	140 Kč
Doba nezbytné léčby úrazu s progresí od 8. dne - denní dávka	15 %		15	300 Kč		152 Kč	152 Kč
Invalida 1+2+3 - lineární měsíční částka			30	750 000 Kč		95 Kč	157 Kč
Invalida 2+3 - lineární měsíční částka			30	750 000 Kč		41 Kč	68 Kč
Invalida 3 - lineární měsíční částka			30	1 000 000 Kč		45 Kč	75 Kč
Závažná onemocnění Extra Plus - pevná částka			30	300 000 Kč		137 Kč	41 Kč
Hospitalizace nemocí a úrazem - denní dávka			15	100 Kč		11 Kč	11 Kč
Pracovní neschopnost s odkladnou dobou 28 dnů - denní dávka			15	300 Kč		108 Kč	100 Kč

Pojistná ochrana ZDARMA: V rámci pojištění Vitalon je poskytováno předběžné krytí až do výše 2 500 000 Kč. Předběžné krytí se vztahuje na úrazy z navrhovaného pojištění pro případ smrti a navržených případů pojistění. Podrobnosti uvedeny ve Všeobecném přílohu, který je zveřejněn na internetových stránkách pojistovny www.metlife.cz.

* Sleva nebo přírůbek ke standardní sazbě pojistného. Pokud máte právo na slevu a zároveň je uplatněna přírůbek např. za zaměstnání, zobrazí se finální hodnota po započtení obojí.

† U pojistné částky pro případ smrti počet let, po jejichž uplynutí je příslušná stožka pojistné částky snížena na 0. U zbývajících pojistných ochrany počty let, na které jsou sjednány.

* Odpovídá průměrným měsíčním rizikovým poplatkům strženým z účtu za uvedené riziko za dobu jeho sjednání.

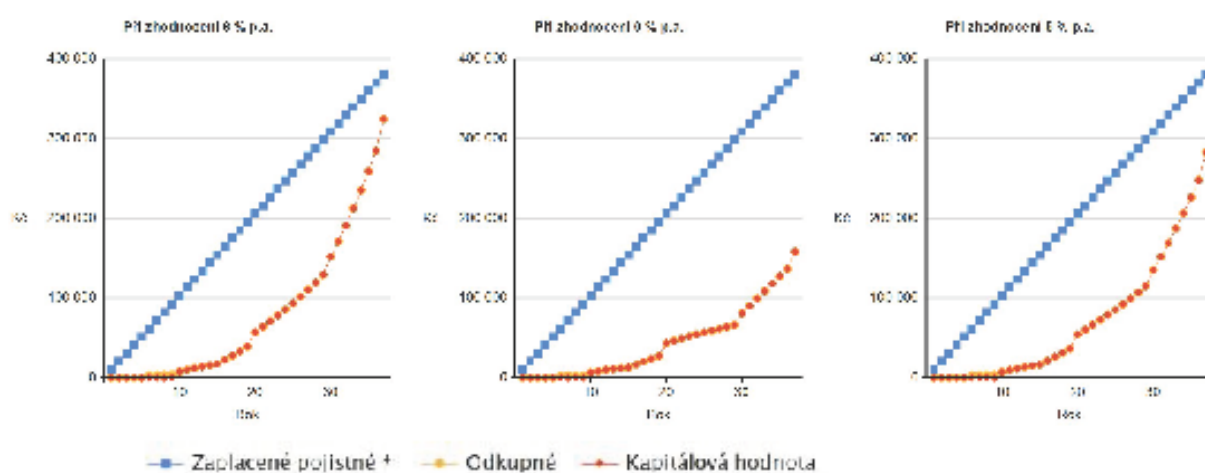
** Odpovídá měsíčním rizikovým poplatkům strženým z účtu za uvedené riziko v 1. roce trvání pojištění.

Požadované informace / dokumenty	Hlavní pojistný
Prohlášení o zdravotním stavu	Standardní
Kontaktní údaje příjemce	Ne
Finanční dotazník	Ne
Potvrzení příjmů od zaměstnavatele	Ne
Lékařské vyšetření	Ne
Doplňující informace	Ano
Investiční dotazník	Ne

Vývoj pojištění v čase (včetně bonusu)

Rok	Roční výše běžného pojistného	Celkem zaplacené běžné pojistné	Modelové zhodnocení								
			Kapitálová hodnota pojištění			Odkupné			Pojistné plnění pro případ smrti *		
			0 % p.a.	5 % p.a.	5 % p.a. (dle klienta)	0 % p.a.	5 % p.a.	5 % p.a. (dle klienta)	0 % p.a.	5 % p.a.	5 % p.a. (dle klienta)
1	10 296 Kč	10 296 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč

Graf pojštění v čase

* Celkem zaplacené běžné pojistné.

Investiční strategie	TER *	Investiční strategie	TER *
Peněžní št. (11)	0 %	Dynamická+ (33) Partners Universe 10	2,45 %
Důchopky (12)	1,6 %	Agresivní multi-brand (34) Partners Universe 13	2,39 %
Akcie světové (16)	1,87 %	Konzervativní	1,92 %**
Akcie evropské (17)	1,72 %	Vyvážená	2,16 %**
Akcie světové - World Index (21)	0,88 %	Dynamická	2,39 %**

* TER: Total Expense Ratio představuje roční sazbu nákladů investiční strategie z hodnoty aktuálně investovaných prostředků. Uvedená hodnota TER se vztahuje k období 1.1.-31.12.2016.

** Kompletní přehled TER pro tyto strategie je možné najít na internetových stránkách www.metalife.cz.

Běžné informace o každém podkladovém aktivu a podílu, na který je vázáno pojistné plnění, jsou uvedeny v informacích k pojštění.

Přehled bonusů a odměn z celkových nákladů pojistkovy (80 440 Kč)

- Zbývající účelky : 28 491 Kč
- Bonusy po 5. výročí trvání smlouvy : 3 069 Kč
- Vrácení administrativní poplatky : 22 200 Kč
- Vrácení invest. v poplatky : 6 680 Kč

Díky tomu, že pojistná doba Vašeho pojštění je delší než 15 let, tak Vám na každé 10. výročí vrátí pojšťovna 70 % administrativních a investičních poplatků a na konci trvání pojistné smlouvy zbývající část srážek a dosud nevračených administrativních a investičních poplatků. Tedy pokud a naší pojšťovnou zůstanete až do konce, celkem Vám bude vráceno 28 880 Kč. Také získáte bonus po 5. výročí trvání smlouvy ve výši 3 069 Kč, který bude alokován do investiční strategie Peněžní št. Podrobněji popsané podmínky naleznete v ZPP Vialon.

Zbývající náklady slouží k úhradě počátečních nákladů včetně odměny finančnímu poradci.

Přehled zvýhodnění za bezcelkový průběh z celkového rizikového pojistného (216 717 Kč)

- Společenská riziková pojistná ze svých úroků : 195 045 Kč
- Vrácení úhradek poplatky za př. pojštění : 21 430 Kč
- Vrácení rizikové poplatky na pojštění sml. : 222 Kč

V případě bezcelkového průběhu Vám pojšťovna vrátí po 10 letech 10 % ze zaplacených rizikových poplatků.

Tedy při bezcelkovém průběhu Vám může být vráceno až 21 672 Kč. Běžné informace naleznete v ZPP Vialon a v Seznamku zveřejněném na internetových stránkách www.metalife.cz.

Souhrnné vyjádření informací při zhodnocení 0 % p.a.	Číslovka
Za pojištění celkem za 37 let na pojistném zaplácáno	380 952 Kč
z čehož bude strženo na krytí rizik (zejména smrt, úraz, nemoc)	216 405 Kč
z čehož bude strženo na úhradu nákladů na sjednání pojištění (na odměnu pojšřovacímu zprostředkovateli a úhradu dalších nákladů na sjednání pojištění)	13 555 Kč
z čehož bude strženo na úhradu ostatních nákladů pojšřovny	14 948 Kč
z čehož bude použito na investování	135 954 Kč
Při předpokládaném nulovém zhodnocení tak bude po 37 letech vypláceno	135 954 Kč

Uváděná výše pojistného určeného na krytí rizika smrti odpovídá 0% zhodnocení odkupní hodnoty (nezohledňuje možný zisk či ztrátu). Výpočet nezohledňuje vrácení rizikových poplatků, z tohoto důvodu hodnoty nemusí odpovídat kapitálové hodnotě pojištění při zhodnocení 0 % p.a. ve vývoji pojištění v čase.

Příloha VIII Modelace UNIQA

LOGIKA 2019

Detailní
nabídka

Údaje o osobách

P1 Pojistník/pojistitel						
Jméno:		Příjmení:				Titul:
Datum narození:	1996	Pohlaví:	Žena	RČ/IČ:		Lékařská prohlídka:
Výška:	163 cm	Váha:	59 kg	Počet cigaret:	10 ks	Povolání:
Ulice:		č.p.:		PSČ:		Obec:
						Administrativní pracovník/le

Úděllosti s dlouhodobým dopadem

Pojištění pro případ smrti

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Pojištění pro případ smrti		30 000 Kč	01.03.2056	47 Kč
Pojištění pro případ smrti		20 000 Kč	01.03.2056	6 Kč

Přípojištění invalidity

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Výše jednorázové výplaty v případě uznání invalidity III.stupně s klasif. PČ s Navýšením plnění v případě úrazu - bez šance		2 500 000 Kč	01.03.2049	95 Kč
Výše jednorázové výplaty v případě uznání invalidity II.stupně s klasif. PČ - bez šance		1 500 000 Kč	01.03.2049	16 Kč
Výše jednorázové výplaty v případě uznání invalidity I.stupně s klasif. PČ - bez šance		750 000 Kč	01.03.2049	41 Kč

Úrazové pojištění

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Trvalé následky s progresivním plněním od 0,5 %		1 000 000 Kč	01.03.2056	143 Kč

Úděllosti s dočasným vlivem

Velmi závažné onemocnění

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Přípojištění velmi závažných onemocnění a konstatní PČ (plný rozsah)		300 000 Kč	01.03.2049	177 Kč

Úrazové pojištění

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Denní odškodné od 10.dne léčby		300 Kč	01.03.2056	95 Kč

Zdravotní pojištění

Druh pojištění pro	P1	Pojistná částka v Kč	Konec pojištění	Pojistné
Denní dávky od 29. dne		300 Kč	01.03.2034	105 Kč
Pojištění nemocniční denní dávky od 1. dne		100 Kč	01.03.2056	21 Kč

Modelace této nabídky je jeden z možných způsobů vyjádření. Tato nabídka je pouze informativním sdělením UNIQA pojišťovny, s.r.o. a základem všech posléze následujících nabídek pojištění a nejedná se o nabídku na uzavření smlouvy ze strany UNIQA pojišťovny, s.r.o.

Zpracovatel:

Jana Hrabová

Místo:

Parížská Financial

Kontakt(s) na zpracovatele nabídky

Datum vypracování:

15.02.2020

Číslo nabídky:

Strana: 1 z 2

INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ
Údaje o pojištění

 Délka trvání pojištění: **36 let , do roku 2056**
Pojistné dle způsobu placení

Tarif	měsíčně	čtvrtletně	polaletně	ročně
Pojištění pro případ smrti	47 Kč	140 Kč	280 Kč	559 Kč
Výše jednorázové výplaty v případě uznaní invalidity I.stupně a klasifik. PC	16 Kč	47 Kč	91 Kč	179 Kč
Časové pojištění - trvale následky od 0,5%	143 Kč	419 Kč	822 Kč	1 611 Kč
Denní odškodné od 10.dne léčby	95 Kč	279 Kč	547 Kč	1 071 Kč
Pojištění nemocniční denní dávky	21 Kč	60 Kč	116 Kč	226 Kč
Výše jednorázové výplaty v případě uznaní invalidity II.stupně s klasifik. PC a Navýšením péče v případě úrazu - (U)	95 Kč	278 Kč	546 Kč	1 070 Kč
PI pojištění velmi závažných onemocnění	177 Kč	521 Kč	1 022 Kč	2 004 Kč
Denní dávky při pracovní neschopnosti od 28.dne	105 Kč	309 Kč	605 Kč	1 187 Kč
Výše jednorázové výplaty v případě uznaní invalidity I.stupně s klasifik. PC	41 Kč	119 Kč	234 Kč	458 Kč
Pojištění pro případ smrti	6 Kč	17 Kč	33 Kč	64 Kč
POJIŠTNÉ celkem	746 Kč	2 189 Kč	4 296 Kč	8 433 Kč

Pojišťovna dále zvažuje Vaši vložená vložky prostřednictvím výnosu z podílových jednotek.

 Po dobu trvání Vašeho pojištění předpokládáme výnos ve výši **3,0 %**

 Předpokládaná částka na konci pojištné doby **4 721 Kč**

Zdůvodnění rozdílu od reality/doporučení

--

UNIQA pojišťovna, a.s.
Zapsaná u Soudního úřadu v Praze,
sídlo: n. p. vltava 2000,
Narodní 100, 100 10 Praha 6
IČ: 47694900
Tělo: +420 226 226 130

Souhrnné vyjádření informací k rezervovnému pojištění

Za pojištění celkem za 36 let na pojistném zaplácba	266 916 Kč
z čehož bude strženo na bytí rizik (zajména smrt, úraz, nemoc)	250 585 Kč
z čehož bude strženo na úhradu nákladů na sjednání pojištění (na odměnu prodávajícímu a úhradu dalších nákladů na sjednání pojištění)	677 Kč
z čehož bude strženo na úhradu ostatních nákladů pojiškovny	15 915 Kč
z čehož bude použito na investování	0 Kč
Př předpokládaném nulovém zhodnocení tak bude po 36 letech vyplaceno	2 163 Kč

Upozorňujeme Vás, že tyto hodnoty vychází pouze ze stavu ke dni sjednání pojištění. Pokud dojde ke změně jednotlivých složek pojištění, dojde i ke změně jednotlivých hodnot uvedených v tabulce.

Nákladovost investičního programu

Informace o ukazateli TER pro jednotlivé investiční programy naleznete na stránkách:

<https://www.uniqa.cz/zvetni-pojisteni-dokumenty>

Právník této nabídky je jedním z členů od této jejího vytvoření.

Zpracoval: Jozef Marolt

Nabídku (y) na zpracování nabídky

Město: Praha Financial

Datum vytvoření: 15.02.2020

Číslo nabídky:

Strana: 1 z 1